

7468

Вулиця
11-12

СЕКРЕТНО

АУКОВА БІБЛІОТЕКА „ЮТ“

Ч. 11—12

Др. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

I ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

ПРАГА 1942

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

06 Р

СЕКРЕТНО

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА „ЮТ“
Ч. 11—12

Др. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

I

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

акт 34
86586

ПРАГА 1942

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

4141.4-8

Авторські права застережені.
Обгортка праці проф. Р. Лісовського.
Друковано 6000 прим.

Львівська державна
наукова бібліотека

4961

„Knihtisk“ Praha.

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.

Оці основні правила українського правопису та опертого на них правописного словничка складено за т. зв. «академічним правописом», що його устійнила й ухвалила дня 21. III. 1929 р. Українська Академія Наук у Києві й прийняло як обов'язковий Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові дня 25. V. 1929 р. З уваги на те, що в праці над академічним правописом брали безпосередню або посередню участь представники майже всіх українських земель та еміграції, треба дивитися на нього як на вислів соборництва на правописному полі й доки наші найвищі наукові установи не скажуть у цій справі іншого слова, треба вважати його за єдинообов'язковий. Виходячи із цих засновків, більше дисциплінно-громадського, як теоретично-наукового характеру, я старався проводити цей правопис у всіх мовознавчих працях, зокрема словниках, де я авторував чи мав таке або інше до них відношення.

Складаючи правописні правила я користувався такими джерелами: Український правопис, вид. I, ДВУ 1929. Ол. Синявський: Найголовніші правила української мови (за новим правописом) ДВУ 1929 і його ж: *Норми української літературної мови*, Харків-Київ 1931; М. Возняк: *Український правопис із словничком*, Львів 1929 р.; М. Грунський: *Основи нового українського правопису*, Київ 1929; М. Гладкий: *Новий український правопис*, Київ 1930; Іван Зілінський: *Український правопис*, Краків 1941. Із словників використано передусім словнички Возняка й Кисілевського, із східноукраїнських Голоскевича (сьоме видання, 1930) та Ізюмова. Найближче стоїть ця книжечка до нашої спільної праці з Б. Романенчуком: «*Новий український правопис із словничком для щоденного вжитку*», Львів 1938, тільки ж, не вважаючи на більші її розміри (зокрема

в словнику), змінено наше тодішнє половинне становище на повне прийняття академічних правил, зокрема коли йде про апострофа. В цьому словнику не зазначено наголосу: правописний словник не є ортоепічний! В письмі наголосу не зазначається, хіба що наголос відрізняє значення слів.

Наприкінці я подав найголовніші граматичні терміни, що їх на основі мого реферату устійнила й рішила прийняти Комісія Мови при Науковім Т-ві ім. Шевченка у Львові на своїх засіданнях в р. 1935 і 1936.

Віддаючи оцю книжечку в руки громадянства в мене таке бажання як колись: хай вона допомагає ліквідувати всі ті правописні недомагання, що ще досі в нас покутують, в ім'я гасла: «Для одного народу — один правопис!»

Берлін - Прага, серпень 1941.

Ярослав Рудницький.

ВСТУПНІ УВАГИ.

Українська абетка.

А а, Б б, В в, Г г, Ї ї, Д д, Е е, Є є, Ж ж, З з, И и, І і, Ї ї, Й й, К к, Л л, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с, Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ, Ю ю, Я я; Ь (ір або зм'якшальний знак).

Деякі звуки зазначаємо двома буквами, як нпр.: *дж*, *дз*, а то й трьома нпр. *дзь*, бо окремих знаків для них немає. Такі складені букви до абетки не входять.

Транскрипція української абетки.

Є два способи передачі української абетки латинськими буквами (транскрипції): науковий і практичний.

Наукова (мовознавча, славістична) транскрипція така: а = a; б = b; в = v; г = h; ґ = g; д = d; е = e; є = je (після голосівок і апострофа) або 'e (після приголосівок); ж = ž; з = z; и = y; і = i; ї = ji; й = j; к = k; л = l; м = m; н = n; о = o; п = p; р = r; с = s; т = t; у = u; ф = f; х = ch (або: x); ц = c; ч = č; ш = š; щ = šč; ю = ju (після голосівок і апострофа), або 'u (після приголосівок); я = ja (після голосівок і апострофа) або 'a (після приголосівок); ь = '.

Практична транскрипція використовує тільки альфаветний засіб даної мови. Тимто можна говорити про німецьку, італійську, французьку, англійську й т. п. практичну транскрипцію української абетки.

Німецька практична транскрипція української абетки така:

а = a; б = b; в = w; г = h; ґ = g; д = d; е = e; є = je; ж = sch (теж: sh); з = z; и = y; і = i; ї = ji; й = j; к = k; л = l; м = m; н = n; о = o; п = p;

р = r; с = s; т = t; у = u; ф = f; х = ch; ц = c;
ч = tsch; ш = sch; щ = stsch; ю = ju; я = ja; ь =
(апостроф).

Приклади: Куjiw (Київ), Kamjanec' Podil's'kuj
(Кам'янець Подільський), Iwan Zaritschnuj (Іван За-
річний), Bohdan Kastschenko (Богдан Кащенко), Dmytro
Podoroschnjak (Дмитро Подорожняк), Choma Bilowu-
senko-Nyz'kuj (Хома Біловусенко-Низький), Petro Za-
horodec'kuj (Петро Загородецький) і т. п.

Упрощення: Шипучих приголосівок ч, ж, ш, щ
в практичній німецькій транскрипції не подвоюємо,
нпр.: Zarischja (Заріжжя), Zaritschja (Заріччя), Pid-
ljashcja (Підляшшя).

Знак наголосу.

Знак наголосу (' або `) кладеться над го-
лосівками, коли вони могли б при різному наголошу-
ванні надавати різного значення словам, нпр.:

му́ка — мука́
пізна́ють — пізнають
на бе́резі — на березі́ і т. п.

Крім цього ставлять знак наголосу в словниках та
підручниках української мови, зокрема ж ув ортоє-
пічних словниках.

Апостроф.

Апостроф а (') вживають для зазначення твердо-
сти попередньої приголосівки перед йотованими голо-
сіvkами і, є, я, ю в таких випадках:

1) після губних приголосівок п, б, в, м, ф, коли пе-
ред ними немає ще одної приголосівки, що не нале-
жала б до приростка, нпр.: м'який, розм'якшити
(з-приросткова приголосівка), але: цвях (ц- не при-
росткова приголосівка);

2) у деяких словах після р, нпр.: бур'ян, пір'я;

3) після приростків, що кінчаються приголосівками,
нпр.: з'явище, роз'юдити, під'їхати й ін.

4) часом замість і напр.: Мар'я, кур'єр і ін.

ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА.

ПРАВОПИС ГОЛОСІВОК.

§ 1. о — у.

В українській мові ненаголошене *о* зближується в вимові до *у* й тому ці звуки змішуються. Писати треба за походженням (етимологією) слова, нпр.: *кожух*, *коліно*, *голубка*, але *будяк*, *яблуко*, *купований* і ін. Але запам'ятайте таку залежність *о* — *у* від наголосу: *будувати*, але: *будований*, *малювати*, але: *мальований* і т. п.

Не вживайте ніколи диковинних форм: «*будуваний*», «*малюваний*»!

§ 2. е — и.

Так само *е* вимовляється невиразно, майже як *и*, але писати треба згідно з походженням слова, нпр.: *мене*, *лежу*, *несу*, *учитель*, але *минеш*, *криве* і т. п.

§ 3. и — і.

Іноді *и* змішується з *і*, особливо після *к*, *г*, *х* та *й* *ч*, *ж*, *ш*, *щ*, але писати треба знову ж за походженням слова, напр.: *кивати*, *хитатися*, але *гіркий*, *огірок* і ін.

а) Букву и пишемо:

1) в родовику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються двома приголосівками (*вість*, *смерть*, *снасть*, *повість*), нпр.: *смерти*, *повісти*, *гордості*, *радості* і ін. Окрім того в словах: *Руси*, *соли*, *осени*, *крови*, *любови*;

2) в групах *ри*, *ли*, між приголосівками в постійно відкритих складах, нпр.: *дрижати*, *блищати* (*блиск*), *grimіти*, *христити*, *тривога*, *кривавий* (хоч: *кров*);

3) у дієслівних приростках *ви*: *викидати*, *виробляти*, *виходити* і т. п.

4) у наростках іменників на *-иння*: баговиння, гарбузиння, жабуриння, огудиння;

5) в чужих словах після *т, д, с, ц, з, ж, ч, ш, дз, дж, р*, нпр.: диплом, система, режим, шифр і ін.;

6) в чужих власних назвах по тих самих приголосівках (диви § 20, б, 2);

7) у слові: чотири;

8) у приростку *при-*: причепити, приїхати. . .

б) Букву і пишемо:

1) на початку слова: іней, інший, іноді, істик, іскра і т. п.;

2) в деяких прикметниках, нпр.: давній, братній, хатній (в сумнівних випадках рішає словник, треба тільки вважати на те, що наросток *-ній* є завжди без наголосу!)

3) в словах: третій, їхній;

4) в родовику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються тільки одною приголосівкою, нпр.: піч — печі, ніч — ночі, тінь — тіні, сіть — сіті.

В и й н я т ь и: Русь, сіль, осінь, кров, любов, — ці іменники мають в родовику однини зак. *-и*;

5) в давальнику однини чоловічих іменників (в закінч. *-ові*), нпр. чоловікові, братові, будякові і ін.

6) в давальнику однини жіночих іменників, нпр.: повісті, хаті, ночі і ін.

7) в давальнику однини іменників середнього роду як: теля — теляті, лоша — лошаті, княжа — княжаті, імя — імені і т. п.

В давальнику однини іменників на *-я* з подвоєною приголосівкою — пишемо тільки *-ю* (а не *-і*): навчанню життю, безладдю. . .

8) в оруднику однини жіночих іменників на *-ість* нпр. свідомістю, веселістю і ін.

9) в місцевнику однини іменників чоловічого, жіночого й середнього роду, нпр.: в чоловіці, на коні, на кінці, в лузі, в хаті, в повісті, в ночі, в дзеркалі, на небі, на сонці, в житті, і ін.

10) в називнику множини іменників жің. роду, на -*ість* і одну приголосівку (ніч, піч, сїть, тїнь і под.), нпр.: повістї, новостї, вістї, тїні, ночї, речї і ін.

11) у приростку *прї-* (з про-) в двох словах: прїзвище, прїрва.

§ 4. і — ї, а — я, е — є, у — ю.

Букву *ї*, а також *я*, *є*, *ю* пишемо:

1) на початку слова, де виразно чуємо вимову *йї*, *йа*, *йе*, *йу*, нпр.: *їхати*, *їжак*, *яма*, *Яким*, *єретїк*, *Єфрем*, *юрба*, *Юхим* і под.;

2) по голосівках, де також чуємо вимову *йї*, *йа*, *йе*, *йу*, нпр.: *троїстий*, *Україна*, *тяти*, *дія*, *трос*, *мос*, *баюра*, *знаю*. . .

Чисте *ї*, *а*, *е*, *у* замість *ї*, *я*, *є*, *ю* по голосівках пишемо в спросткованих словах, нпр.: *переїнакшити*, *поусувати*, *поучення* і под.;

3) по приголосівках *б*, *п*, *в*, *ф*, *м*, *р*, коли ті *ї*, *я*, *є*, *ю* вимовляються як на початку слова (отже, коли чуємо вимову *йї*, *йа* *йе*, *йу*), нпр.: *безхліб'я*, *баб'ячий*, *б'є*, *п'яний*, *п'є*, *п'ю*, *в'язати*, *в'юн*, *м'який*, *тім'ї*, *безриб'ї*, *пір'я*, *матір'ю* й под.

Твердість цих голосівок позначує апостроф.

4) по приростках, що кінчаються приголосівкою, а слово зачинається від *ї*, *я*, *є*, *ю*, нпр.: *роз'яснити*, *об'єднати*, *об'єкт*, *під'їхати*, *під'юджувати*. і ін.

Окрім того *я* і *ю* пишемо:

5) по здвоєних приголосівках *ч*, *ж*, *ш* в наростку іменників середнього роду, нпр.: *збіжжя*, *клоччя*, *Підляшшя*, *безладдя*, *писання*, *каяття*, і под., а зокрема в оруднику жіночих іменників на *ч*, *ж*, *ш*, нпр.: *ніччю*, *піччю*, *розкішшю*, *спїжжю* і под.;

6) по всіх інших приголосівках зм'якшених (*т*, *д*, *с*, *з*, *ц*, *дз*, *н*, *л*), нпр.: *сяду*, *тягну*, *дяк*, *нюх*, *ляк*, *дзяма* і б. ін.

Але по цих зм'якшених приголосівках зам. *ї*, пишемо чисте *і*: *сіно*, *цїлий*, *слїд*, *снїг*, *дївча*, *тїсто*, хоч і вимовляємо згадані приголосівки м'яко.

§ 5. о — йо — ъо.

На означення йотованого *о* маємо букву *йо*, а на означення м'якої приголосівки перед *о* маємо знак *ьо*.

Букву *йо* пишемо:

- 1) на початку слова: *його*, *йому*, *Йона*;
- 2) по голосівці: *гайок*, *завойований*...
- 3) по приголосівках, коли по них треба означити вимову *йо*, а не їхню пом'якшеність: *вйо*, *серйозний*, *курйоз* (тут *р* тверде), *фйорд* і ін.

Пом'якшену приголосівку, а по ній *о* зазначаємо буквою *ьо*: *льон*, *сьомий*, *дьоготь*, *косьол*, *цього*, *тьох*, *забрьоханий* (тут *р* пом'якшене);

- 4) по приростках, що кінчаються приголосівкою, а слово зачинається йотованим *о*: *розйойкатися*, *зйоржитися*, *зйолопити* і под.

§ 6. о — а.

В деяких словах, особливо перед постійно наголошеним *а*, пишемо в попереднім складі *а* зам. *о*: *багатий*, *монастир*, *калач*, *гарячий*, *халява*, *хазяїн* і ін.

Але *о* залишається ще в таких словах: *поганий*, *погавиці*, *корявий* і под.

§ 7. о — е.

В деяких словах бачимо перехід *е* в *о*. Діється це по приголосівках *ч*, *ж*, *ш*, *щ*, *дж*, *й*, особливо тоді, коли наступний склад буває твердий (що має голосівку *а*, *о*, *у*, і т. зв. старе *и* (з *ы*), або коли наступний склад зачинається твердою приголосівкою: *вчора*, *жонатий*, *чоловік*, *бджола*, *шостий*.

Але перед м'яким складом, що має голосівку *е*, *і*, *и* (це *и* з давнього *и*) і на кінці слова пишемо *е*, нпр.: *шестеро*, *женеш*, *душею*, *чернець*, *шести*, *пшениця*, *четвертий*, *женити* і под.

Іноді буває, що й перед м'яким складом пишемо *о* нпр.: *щоді*, *більшості*, *бджолі*, *вечорі*, а перед твердим — *е*: *щезати*, *щедрий* (це *и* з давнього *ы*), *кружечок*, *книжечка*, *лишечко* і под.

П РА В О П И С П Р И Г О Л О С І В О К.

§ 8. Подвоєння приголосівок.

а). В українській мові подвоюються приголосівки: *д, т, з, с, л, н, ч, ж, ш, й*, в таких випадках:

1) в збірних і інших іменниках середнього роду на *-я*, нпр.: *приладдя, життя, галуззя, волосся, писання, бадилля, клоччя, збіжжя, піддашшя, лушпайя (лушпаййя)*. Ці приголосівки подвоюються тільки тоді, коли перед ними стоїть яканебудь *голосівка*. Коли ж стоїть *приголосівка*, подвоєння нема: *листя, щастя, підзамчя*...

2) в кількох чоловічих іменниках: *Ілля, суддя*;

3) в кількох жіночих іменниках: *стаття, вілля*;

4) в оруднику однини жіночих іменників, що в називнику однини кінчаються одною з'мякшеною приголосівкою (з тих, що вище вчислені): *мідь — міддю, сіль — сіттю, мазь — мазю, вісь — вісню, сіль — сіллю, тіль — тінню, піч — пічню, спіж — спіжню, розкіш — розкішню і под.*

Ці приголосівки подвоюються в оруднику одн. тільки тоді, коли перед ними стоїть *голосівка*. Коли ж стоїть яканебудь інша *приголосівка* — *подвоєння нема*: *жовч — жовчу, шерсть — шерстю, боязь — боязню і ін.*

Подвоєння нема в таких словах: *теля, порося*.

б). Подвоєння приголосівки *н* бачимо ще:

1) у наростку *-енний* для збільшальних прикметників, нпр.: *здоровенний, страшенний, численний і под.*

В деяких випадках — подвоєння *н* надає словам різниці в значенні, нпр.: *невблаганий* (що його не можна було вблагати), але *невблаганний*, що його взагалі не можна вблагати).

Подібно діється з іншими того рода прикметниками, як нпр.: *незлічений, неказаний, незмірений, нескінченний і ін.*, де подвоєння *н* визначає неможливість дії;

2) в деяких іменниках, прикметниках і прислівниках, що в них одне *н* належить до пня або кореня, а друге до наростка *-ний, -ній, -ник, -ниця*, нпр.: *сонний, ранній, баштанник, кіннота, уклінно, письменно і под.*

в). Інші подвоєні приголосівки бачимо:

1) при збігу однакових приголосівок у слові, де одна приголосівка належить до приростка, а друга до кореня слова: *оббити, віддати, ззаду*;

2) при збігу однакових приголосівок у словах, де одна з них належить до пня, а друга до закінчення: *нісся, трясся, познайоммо і ін.*;

3) в окремих словах як: *ссати, ввесь, вважати, заввишки, ввечері, Ганна, панна, манна, ванна, ляти* (в усіх формах);

4) в чужих словах, що, діставшись до української мови, не затратили подвоєння деяких приголосних, нпр.: *барокко, брутто, нетто, донна, галло, осанна*;

5) в чужих власних назвах: *Шіллер, Ніцца, Мекка, Тассо, Муссоліні, Льонгфелло, Шеффілд, Галлія, Мюллер, Андорра, Анна, Едда Діккенс, Марокко, Аллах, Патті, Ганновер, Страделла, Ціммерман, Сієрра Едеса, Гаронна, Мілл, Брюссель, і ін. але Рюкерт, Гофман...*

§ 9. М'якшення приголосівок.

а). М'якшення приголосівок зазначаємо зм'якшальним знаком *ь*. В українській мові м'якшаться такі приголосівки: *д, т, з, с, дз, ц, н, л, р*; зм'якшальний знак пишемо:

1) в кінці слова: *жаль, кінь, мазь, стань...*

2) в кінці складу перед твердою приголосівкою: *батько, редька, нудьга, близько, нянька, письмо і ін.*

3) перед *о*, якщо попередня приголосівка (перед *о*) вимовляється м'яко нпр.: *льох, сьомий, дьоготь, трьох, тьопати...*

4) по *л* перед іншими приголосівками: *вільний, мельник, більший, щільно, Львів, Галька, ідальня, пальцем, сільський, польський...*

Не пишемо *ь* по *л* в групі приголосівок *лч*, коли те *ч* походить із *к*: *горілка — горілчаний, Наталка — Наталчин, галка — галчин, рибалка — рибалчин*;

5) у закінченнях прикметників — *-ський, -цький, -зький* по *с, ц, з*: *український, козацький, запорозький, вузький і ін.*;

6) в здрібнювальних наростках, *-енький, -есенький, -ісінський, -юсінський, -енька, -онька, -онько*: *маленький, милесенький, самісінський, малюсінський, рученька, козаченько, голубонько*;

7) в наростках *-альний, -яльний, -ильний, -ільний*: *пливальний, порівняльний, правильний, цільний, холодільний, доільний*;

8) у прислівниках: *тепереньки, таменьки, тутеньки* і ін.;

9) по приголос. *ц* в кінці слів: *стрілець, хлопець, заєць, кінець, молодець* і т. ін.;

10) у родовику множини жіночих іменників м'якої групи (*пісня, вишня* і под.): *пісень, вишень, кухонь, друкарень* і т. п.;

11) в наказовім способі дієслів: *принось, винось, киньте, трайте, сердься*;

12) в 3. особі однини й множини дійсного способу дієслів по *т*, нпр.: *спить, ходить, робить, беруть, кладуть, ходять*, і т. ін.;

13) в чужих словах по приголосівках, *н, л, д, с, ц, з* перед йотованими голосівками: *мін'йон, міл'йон, барельєф, акомпан'ювати, ад'ютант*.

14) в наростку *-исько*: *писисько, хлопчисько*.

б). Ніколи не пишемо зм'якшального знака *ь*:

1) по губних приголосівках: *б, п, в, ф, м*, по шипучих: *ж, ч, ш, щ, дж*, і по *р*, на кінці слова або складу: *голуб, степ, кров, ніж, піч, нехвороц, ідеш, звір, кобзар, косар*;

2) поміж двома приголосівками, коли по них стоїть *я, в, ю, ї, ь*, нпр.: *світ, сміх, цвіт, святий, кість, сонця, кінський, український* (хоч у вимові чуємо нь *-інський*), *користь* і т. п.;

3) поміж подвоєними приголосівками *нн, тт, дд, сс* і ін.: пишемо — *писання* (хоч у вимові чуємо *писання*), *стаття, приладдя* і под.;

4) по *н* перед *ч, ш, ж, щ*, нпр.: *менший, інший, тонший, кінчик, панщина* і ін.;

5) по *н* перед наростком *-ство*: *селянство, панство, ханство, громадянство, міщанство*;

6) у словозмінах, коли *ь* нема в початковій формі: галка — галці, балка — балці, грудка — грудці, гуска — гусці. Коли ж у початковій формі є *ь*, то пишемо його в інших: Галька — Гальці, дідько — дідьчий, донька — доньчин і под.;

7) перед наростком *-ченко, -чук* по приголосівках (окрім *л*): батько — безбатченко, Радько — Радченко — Радчуґ, Сенько — Сенченко — Сенчук, Федько — Федченко — Федчук, Панько — Панченко — Панчук, але Галька — Гальченко — Гальчук і ін.;

8) у наростках *-ално, -илно*: держално, мотовилно, лопатилно і ін.;

9) в кількох словах на *-ський, -зкий*: баский, жаский, боязкий, різкий, в'язкий, порський. . .

§ 10. Збіг і зміни приголосівок.

а). Перед *ч* змінюються приголосівки так:

1) *г, з*, на *ж*: ватага — ватажчина, дорогий — дорожчий, низький — низчий, брязкати — бряжчати;

2) *к, ц*, на *ч*: козак — козаччина, німець — Німеччина;

3) *х, с* на *ч* (*а ш + ч = щ*): волох — Волощина, ліс — ліщина. . .

б). У прізвищах так само: Васька — Ващенко, Онисько — Онищенко. . .

в). У присвійних прикметниках таких змін нема: Параска — Парасчин, Ганнуска — Ганнущин. . .

г). Перед наростками *-ство, -ський*:

1) *г, ж, з* зливаються в *зтво -зкий*: убогий — убозтво, пороги — запорізький, Париж — паризький. . .

2) *к, ч, ць* зливаються в *-цтво, -цький*: робітник — робітництво, ткач — ткацький, купець — купецтво — купецький. . .

3) *х, ш*, зливаються в *-ство, -ський*: чех — чеський, товариш — товариський — товариство, птах — птаство. . .

г). Інші приголосівки не змінюються: брат — братський — братство, аґент — аґентський, люд — людський, студент — студентський — студентство і ін.

д). Групи приголосівок *зд, ст* змінюються на *ждж, щ*: їздити — їжджу, мастити — мащу. . .

е). У другому (вищому) ступні прикметників і прислівників пневе *з і жс* з наростковим — *ш* (-ший) дають *жсч*: близький — ближчий, дужий — дужчий, а *-с і -ш* дають *-щ*: високий — вищий, красний — кращий. . .

Інші приголосівки без змін: м'який — м'якший, молодий — молодший;

є). Приподібнення приголосівок дзвінких і глухих в письмі не передаємо: пишемо: кізка, шибка, стежка, книжка, просьба.

ж). Перед приголосівкою *ц* зберігаємо на письмі первісне *жс, ч, ш, т*: запорожець — запорожці, дочка — дсчці, юшка — юшці. . .

з). В деяких випадках упрощуємо групи приголосівок:

1) у групах *ждн, здн* випадає *д*: тиждень — тижня;

2) у групі *стн* випадає *т*: напасть — напасник, вість — вісник.

Вийняток: шістнадцять;

3) у групі *стл* випадає *т*: щастя — щастливий — щасливий, але часом *т* задержується: пестливий, кістлявий;

4) у групі *слн* випадає *л*: масло — масний, умисний...

и). Групи *рг* не скорочуємо: торг, борг, але четвер (четверга).

§ 11. Приростки й прийменники.

В правописі приростків і прийменників треба вважати на те, що:

1) тільки один приросток *з-* (*із*) в письмі змінюється на *с* перед глухими приголосівками: *к, п, т, х* (легко з'явити в слові капітаниха або контюх), нпр.: скинути, спихати, стиха, схопити, іспит і ін.

Перед усіма іншими глухими приголосівками приросток *з* — не змінюється на *с*: зшиток, зцідити, зсунути, і ін.;

2) приrostки *роз-, -без-, від-, над-, об-* і всі інші в письмі *ніколи* (отже й перед *к, п, т, х*) не змінюються: безкостий, розхпатати, відсіля, обпатрати;

3) всі прийменники: *з, без, над, від, і ін.* в письмі в ніякім випадку не змінюються, нпр.: *з хати, з поля, без журби, над таблицею, від того і ін.*;

4) у складених прийменниках пишемо *з-(із-)* з розділкою: *із-за, з-поза, з-посеред, з-над, з-поміж і т. п.*

Усі інші складені прийменники, де нема *з (із)* пишемо вкупі: *поза, поміж, посеред і ін.*

§ 12. Наростки.

1) Наросток *-яльно, -ильний, -альний, -енький* і под. диви § 9. уст. 6, 7, 8.

2) Наростки *-енко, -єнко* треба відрізнати від *-енько, -енька*. Наросток *-енко, -єнко* виступає в синівських назвах створених від професії батька, або ймення: Коваленко, Бондаренко, і коваленко, бондаренко, кравченко і ін. Наростки *-енько, -енька* мають здрібнювальний характер; *серденько, горенько, Івасенько, Василенко* (але *Івасенко, Василенко* — це прізвища) *кравченько, коваленько, вовченько і ін.*

3) У наростках *-ень, -ець* випадає *е*: *парень — парня, дурень — дурня, блазень — блазня, хлопець — хлопця, молодець — молодця.*

4) Перед наростком *-ин* приголосівки *г, к, х* змінюються на *ж, ч, ш*: *Ольга — Ольжин, Домаша — Домашин, Любка — Любчин.*

5) Не змішувати наростка *-иння* в словах збірного значення (відіменникових): *жабури́ння, багови́ння — з наростком -іння, що вживається в іменниках віддієслівних: ходи́ння, голоси́ння, носі́ння.*

Вийняток: *волоси́ння.*

6) В наростках прикметників присвійних на *-ів* (*-ів* по голосівці) *і (ї)* чергується з *о й е (і)* у відкритих складах: *Петро — Петрів — Петрова, Василь — Василів — Василева.* (Петрів, Василів капелюх, Петрова, Василева книжка, під Матієвою хатою).

7) Так само чергується *і з о й е* у прізвищах, географічних назвах на *-ів*: *Іванів — Іванова, Кравців — Крав-*

цева (не Кравціва); Маті́їв — Маті́єва, Кані́в — Кане́ва, Ки́їв — Ки́єва, Воро́нькі́в — Воро́нько́ва. . .

8) У наростку *-іж* і *-інь* у відкритому складі *і* змінюється на *е*: *крутіж* — *крутежу*, *гребінь* — *гребеня*.

9) У другому ступені прикметників пишемо *-іший* (а не *-ійший*): *миліший*, *сильніший*. . .

10) Слова типу *далечінь* відміняються: *далечінь*, *далечині*, *далечині*, *далечінь*, *далечінню*, в *далечині*.

Про *-ций*, *жчий* — (диви § 10. е).

§ 13. Прикметники.

Серед прикметників, що мають перед закінченням наросток *-н*, частина вживається з закінченням *-ній*, а також *-ний*. Частина за новим правописом мусить іти за твердою групою: *безбожний*, *безладний*, *безпорадний*, *безробітний*, *величний*, *відповідний*, *господарний*, *довічний*, *заможний*, *книжний*, *набраний*, *модний*, *отрутний*, *майстерний*, *поперечний*, *природний*, *продажний*, *рідний*, *тотожний*, *тогобічний* і т. ін.

Деякі мають подвійні форми; *народний* і *народній*, *самітний* і *самотній* і под. Інші мають *-ній* і це *-ній* є завжди без наголосу (в сумнівних випадках рішає словник).

§ 14. Дієприкметники.

З дієприкметників ув українській мові залишилися лише дієприкметники на *-ний*, *-на*, *-не* і рідше вживані на *-тий*, *-та*, *-те*;

1) дієприкметники на *-тий* бувають із тих дієслів, що мають у дієменнику перед *-ти* голосівку або *р*, що належать до кореня; *кути* — *кутий*, *бити* — *битий*, *гріти* — *грітий*, *відтяти* — *відтятий*, але є винятки: *даний*, *знаний*, *придбаний*. . .

2) дієслова з наростком *-н-* (*-ну-*) мають у дієприкметниках *-ний* і *-тий*: *кинений*, *усунений*, *вернений* (поруч *кинутий*, *усунутий* тощо); форми на *-тий* вживають у нас рідко.

§ 15. Займенники.

1) Займенники особові: він, вона, вони та зворотний відмінюємо так: він, його, йому, на ньому, (нім, йому); вона, її, їй, їй (до неї), в ній (їй); вони, їх, їм ними (їми), в них (їх);

2) Займенники вказівні: той, того, тому, тим, на тому (тім), цей, цього, цьому, цим, на цьому (цім); ця, цієї, цій, цю, цієї, на цій; — так само відмінюється займен.: *та*;

3) Займенники присвійні: мій, мого, моєму; — так само: твій, свій — свого, твого (так само: *всесь* — *всього*).

4) займенники питальні: чий, чийого, чісму, чіім, на чісму (чіім); — чия, чієї, чійї, чію, чією, на чійї...

5) *сам* може мати в наз. мн. *самі* і *сами*;

6) складені займенники відмінюються в основній частині: *хтось, когось — комусь — кимсь і кимось*. . . так само: *щось, чийсь, котрийсь — чийогось, котрогось, чіймось, котримсь* (-мось). . . деякий, деякого, на деяких і де на яких;

7) усі інші займенники: наш, ваш, кожен, жаден, всякий, інший, інакший, всякий — відмінюються як прикметники.

П р и м і т к а: Після всіх прийменників наголос переходить з останнього складу на перший у таких займенникових формах: до *сво́го*, з *уся́го*, за *ме́не*, з *те́бе*, на *се́бе*, з *його́*, у *не́ї*, біля *ко́го*, від *то́го*, *чо́го*, *цьо́го*, *уся́го* і т. д. Але коли такий займенник залежить не від прийменника, то й наголос не переходить: до *його́* хати.

§ 16. Числівники.

1) числівник *один, одна, одно (одне)* відмінюється так, як займенник *той, та, те*, отже: *одного, однієї* і т. д.

2) числівник *два* відмінюється так: *два, двох, двом, двома, на двох*;

3) числівник *три, чотири*: трьох, трьом, трьома, в трьох, чотирьох, чотирьом, чотирма, на чотирьох;

4) числівник *п'ять*: п'ятьох, п'ятьом, п'ятьома, на п'ятьох;

5) так само як *п'ять* відмінюються: шість, дев'ять, десять, одинадцять... аж до двадцять, тридцять... аж до дев'ятдесять;

6) форма *п'яти* в родовику вживається побіч *п'ятьох*, але рідше;

7) у числівниках: одинадцять, дванадцять і ін. пишемо *д*: двадцять, тридцять і т. п.

8) пишемо *шістнадцять* (а не *шіснацять*), *шістдесять*;

9) складені числівники на означення сотень — *двісті* (не «двіста») триста, чотириста, п'ятсот і ін. — відмінюються, розпадаючись: двох сот, п'ятьом стам, чотирма стами і т. ін. але *частіше* не відмінюємо, без шістсот душ, з п'ятсот людьми...

10) числівник *сорок* і *сто* мають в род. дав. і місц. закінчення *-а*: група з сорока людей... В оруд. пишемо *сорокома* або *сорокма*, *стома*;

11) у числівниках складених відмінюється тільки останнє слово: чотириста сімдесять вісім тисяч, шістсот п'ятдесять дев'ятьох марок.

12) числівник *тисяча* — жіночого роду. Відмінюється як: чаша, туча, стужа;

13) числівники рядові: *перший, другий, п'ятий* і ін. відмінюються як тверді прикметники, але *третій*, як *хатній* (отже як м'які прикметники). По числівниках рядових написаних арабськими цифрами кладемо крапку 1. 2. 3. — (перший, другий, третій...); по написаних римськими цифрами, можна крапки не давати;

14) у дробових числівниках відмінюємо кожен частину: дві третіх, одної п'ятої, п'ятьом сьомим і т. д.;

15) числ. *півтора, півтори* (ж. р.), *півп'ята, півтора* і ін. не відмінюються.

16) *Запам'ятати*: шостий (хоч шести), сьомий (хоч семи, пор. § 7).

§ 17. Складені слова.

Тут треба розрізняти до якої частини мови належить перше слово.

1) Прикметники сполучаються виключно голосівкою *о*: культурно-освітній, сільсько-господарський... Сюди не відноситься другий ступ., що сполучається голосівкою *е* вищеназваний...

2) Коли ж першою частиною буде йменник, то по шипучих *ч, ж, ш*, маємо *о*: душогуб, грошолоб, мишолов... (вийняток: очевидний).

3) Після подвоєної м'якої приголосівки та *й* сполучною голосівкою буде *є*: життєздатний, красзнавство, воєвода...

4) по інших приголосівках у м'яких пнях іменників буває то *е* (по *л, р, ц*), то *о*: землемір, мореплав, лицемір, але конокрад, козолуп, свинопас і т. ін.;

5) числівники один, два лучаться голосівкою *о*: одноденний, двотижневик;

6) числівники три, чотири — голосівкою *и*: триніжок, тризуб, чотирискладовий...

§ 18. Разом — окремо.

а). *Разом пишемо*:

1) *ся, му* з дієсловом, вчуся, битиму; *му* кладемо перед *ся*: каятимуся;

2) приставки у таких прислівниках: поперше, подруге, потретьє...

3) *аби-, -будь-, -небудь, де-, як-, що-що*: *абихто, абиде, абияк, хтобудь, кудибудь, дехто, якбудь, якнайкращий, щонайбільший, щодня, щороку, щотижня, абощо, тощо, покищо*;

4) сполучники *щоб, якби, якщо, і* ін.;

5) *нібито, тобто, цебто, щодо, щождо*;

6) приставки з іменниками і ін., якщо вони мають значення прислівникове: *укупі, догори, відсьогодні, якщо, якби, абищо*.

В сумнівних випадках рішає словник.

б). *З розділкою пишемо:*

1) такі складені слова як: люби-мене, раз-у-раз, хліб-сіль, дівич-вечір, будь-що-будь, сільсько-господарський, історично-філологічний і ін.;

2) приrostки в таких випадках: по-нашому, по-українському, по-своєму, по-німецькому і ін.;

3) з-над, з-поміж (диви § 11. 4.);

4) деякі інші формальні слова (частки): ось-як, он-як, от-який, будь-який (але якийсь — разом);

5) українські закінчення до неукраїнських слів: у Times-i, у Zeitschrift-i. . .

в). *Окремо пишемо:*

1) перечення *не*, коли воно визначає заперечення: не добачаю, не має, не читає, але немає (прислівник = нема), недобачає (тут *не* належить до дієслова);

2) *бо*, *но*, *таки*, *то*, *би*, *б*, *ж*, *же*; *би*, *же* по приголосіцї; *б*, *ж*, по голосіцї;

3) прийменники з іменниками: у купі, до гори, як що, як би, як слід, до речі, до вподоби, або що.

§ 19. Великі — малі букви.

Великою буквою починаємо:

1) речення по крапці, питальнім й окличковім знаку та по двокрапці з лапками;

2) назви свят: Різдво, Йордан, Великдень;

3) назви святих: Ісус Христос, Бог, Богородиця, Спаситель;

4) географічні й топографічні назви: частин світу, країв, держав, міст, сіл, рік, озер, морів, островів і т. ін.: нпр. Європа, Азія, Україна, Німеччина, Київ, Харківщина, Дніпро, Чорне море, Крим і ін.;

5) власні імення й прізвиська осіб, звірят, речей, божеств, небесних тіл і ін.: Шевченко, Стефаник, Іван, Леся, Брисько, Бровко, Мурко, Камінь Довбуша, Див, Перун, Зевес, Гефест, Марс, Сатурн, Великий Віз;

6) назви газет, творів, установ, видавництв тощо: Український Вісник, Шлях Молоді, Кобзар, Каменярі, Чорна рада, Маслосоюз, Наукове Товариство ім. Т.

Шевченка, Рідна Школа, Просвіта, В-во Пробоєм, Наукова Бібліотека Ю. Т. і ін.;

7) присвійні прикметники від власних імен та прізвищ: Шевченкові роковини, Франкові повісті, Стефаникові постаті, Іванова хата;

8) іменники й займенники осіб, що до них пишемо: Високодостойний Пане Професоре, Докторе, Інженере, Директоре! Спасибі Вам за Ваш. . .

Здоровлю Вас і Ваших Батьків і всю Вашу Рідню...

Власні назви народів пишемо малою буквою: українці, німці, італійці. . .

П Р А В О П И С Ч У Ж И Х С Л І В.

§ 20. Голосівки.

Чужомовне *і* (*і*, *у*) передаємо в українській мові дwoяко:

а). *Чуже і* — *нашим і*:

1) на початку слова: історія, імперія, ідея, інститут, Італія. . .

2) по всіх приголосівках перед голосівками *і* перед *й*. Але чуже *іа*, *іє*, *іи* передаємо нашим *ія*, *іє*, *ію*: матеріал, копія, амоніак, авдієнція, гієна, Трієст, тріумф, тріумвірат, медіум, критерій, радій, алюміній і ін.

Але *іо* передаємо і нашим *іо*: біографія, біологія, аксіома, ембріон, геліотроп, Онтаріо і ін.

Іноді замість *ія*, *іє*, *ію* пишемо саму йотовану голосівку *я*, *є*, *ю* (отже *ія*, *іє*, *ію*), без *і*: прем'єр, суб'єкт, мар'яж, п'єса, Ф'юме, ф'юрд.

Але нема цього скорочення по приголосівках *з*, *с*, *ц*, *л*, *н*: бульйон, мільйон, мільярд, коньяк — ад'ютант, Мольєр, Тардьє, Лявуазьє (в цих словах наголос на останньому складі);

3) після приголосівок *б*, *в*, *г*, *к*, *л*, *м*, *н*, *п*, *ф*, *х*, а між тим і в наростках: *-ік*, *-іка*, *-ікум*, *-ічний*: білет,

вібріон, гідравлічний, кінетика, республіка, лімфа, нігілізм, пілот, офіціоз, націоналіст, технік, ботаніка, академік, тропік, піраміда, філософія, кубічний, бакхічний, хініна і ін.;

4) на кінці слова: жюри, попури, колібри, гаракрі, ефенді і ін. Ці слова в українській мові *не відмінюються*;

5) у новозапозичених чужих назвах власних (пишемо *і*) нпр.: Берлін, Едінбург, Шіллер, Ляйпціг, Альжир, Чикаго, Дізраелі, Дільман, Тімур, Россіні, де-Бюссі, Чімароза, Жід, де-Нанжі, Мікель, Філіппо, Прісціян, Готфрід, Тільзіт, Вашингтон, Цюрих, Брістол, Мітава, Вінніпег, Ницца, Піренеї, Хіва, Капрі, Бріндізі, Поті, Сансусі, Гібральтар, Вікторія, Вінніпег, Гімалай, Пекін, Бермінгем і ін.

По голосівках в чужих словах пишемо також *ї* зам. *і*: Каїн, руїна, архаїзм, теїна, кокаїна, целюльоїд, Енеїда, егоїзм, альтруїзм.

Але після приростків початкове *і* не змінюється: поінформувати, праїсторія.

б). *Чуже і* — нашим *и*:

1) по приголосівках *д, т, з, с, ц, (дз), ш, ч, р, у* загальних назвах: директор, диктатор, система, тиран, пропозиція, цифра, режим, криза, шифр, речитатив, експеримент, фізика, історичний, ритмічний, антимон, бутілен, динаміт і ін.;

2) по тих самих приголосівках у чужих власних назвах, але давніше запозичених і зовсім зукраїнізованих: Америка, Африка, Париж, Риґа, Єгипет, Сардинія, Тироль, Кастилія, Бразилія, Мадрид, Сицилія, Атлантида, Цицерон (побіч Ціцерон), Вавилон, Рим і т. п.

в). *Чуже е* — нашим *е*:

1) Еспанія, Європа, Ефрат, епідемія, епізод і ін. Але в давніших пишемо *є*: Єгипет, Євген, сретик і под.

2) в середині слів по всіх приголосівках: академія, телефон, телеграф, електрика, лекція, епопея, ідея, хемія, амнесія, педагог, Гітлер і ін.

§ 21. Двозвуки: *au, ou, eu, ei*.

1) Двозвуки *au, ou* коли вони перед приголосівками передаємо нашим *ав, (яв)* і *ов*: Август, Штравс, Гавф, льокавт, Бічер-Стов, Бернард Шов, Павльсон. Коли ж ці звуки перед голосівками, передаємо їх нашим *ау*: Ауге, Ауербах, Бауер, Шопенгауер, Тоуер, Соуер і под.

2) Двозвук *eu* передаємо нашим *ев*: неврастенія, невріт, нестральний, але німецьке *eu* передаємо нашим *ой*: Нойрат, Нойман, Ойтінг, Фоербах (Фойербах).

3) Двозвук *ei* (німецький та голяндський) передаємо нашим *ай*: Гайне, Кляйст, Ляйпціг, Вайнгольд, Ляйбніц, ляйтмотив, портвайн, Шляйхер, Швайцарія, Фан Вайк, Фан Дайк, Штайнталь. . .

4) чужі сполучення *ao, ae, oa, ui, io, ie, eo, ea, oe* передаємо без зміни: каолін, какао, фаєтон, коаліція, віртуоз, дует, ідеологія, поєт, менует. . . Але французьке *oi* передаємо нашим *уа*: Бенуа, Франсуа. Окрім того чужі сполучення *ua, ea* на кінці слова пишемо нашим *уя, ея*: Генуя, статуя, ідея, алея.

5) Французькі наростки *-eur, -aire* в чоловіч. іменниках — нашим *-ер*: акціонер, режисер, гувернер, інженер. . . (наголос на останнім складі).

Але іноді пишемо тут *-ир*: дезертир, командир, кірасир, бригадир, гренадир.

Згідно з латинською мовою пишемо: *-ор* актор, доктор, інструктор, репетитор і аналогічно: контрольор, амбасадор; інколи пишемо *-ар*: нотар, секретар, інвентар, місіонар.

§ 22. Приголосівки.

а). Придихове *h* перед голосівками на початку слова в чужих словах передаємо нашим *г*: Геллада, гістерія, гієрогліф, габіографія і ін. Іноді пишемо без *г*: історія, арфа, омар. . .

б). Чуже *h* передаємо нашим *г*: Гетель, Гамбург, гуманізм. . .

в). Чуже *g* передаємо двоюко:

1) в давніших запозиченнях особливо з грецької мови пишемо *г*: ангел, граматика, програма, графіка, логіка, географія, гігієна і ін.

2) в новіших запозиченнях пишемо *г*: аґент, аґроном, ґаронна, ґвардія, інтеліґент і ін. Але іноді пишемо й тут *г*: організація, група, фігура, газета, газ, Англія, і ін. В сумнівних випадках звертатись до словника.

в). Чужомовне *l* передаємо двоюко:

1) як *м'яке л* — в новіших запозиченнях із західніх мов: аероплян, баллада, новеля, капеля, бациля, бальон, шабльон, фільота, блюза. Нібелюнти, балькон, Альжир, опаль і ін. (рішає словник).

2) як *не м'яке л* — в давніших запозиченнях, особливо з грецької мови: адмірал, генерал, фалш, скандал, Балкан, Далмація, атланти, Лакедемон, Платон, фабула, формула, аналогія, логіка, пролог, філософія. . . Але чуже *l + e* передаємо завжди нашим *ле* (тут середнє між твердим і м'яким), білет, Палермо, телефон, Гітлер, елетрика і ін.

Так само середнім *л* передаємо англійське *l* перед приголосівками й на кінці слова: Албіон, біл, бул, Мілтон, Фултон, Мекдоналд і ін.

г). Грецьке *θ* — нашим *т*: театр, теологія, метода, патос, катедра, міт, ортографія, арифметика, Атени, Методій, Тома, Теодор, Теодосій, Тимотей; але Афон Хома.

д). Грецьке *β* — нашим *в* у давніших запозиченнях: Вавилон, Василь, Варвара, Алквіїд, Візантія, Віфлєсм, символ, диявол; нашим *б* — як ці слова прийшли до нас із Заходу: Арабія, базиліка, біблія, базальт, алябастер, Бакх, Теби і т. п.

е). Грецьке *σ* — нашим *с* на початку слова й між голосівками: Софія, Василь, філософія, просодія, семасіологія, гексаметр. . .

Так само *с* в словах романського походження: інтенсивний, емульсія, претенсія, каруселя, пресумція. . .

є). Еспанське *z* та *z* між голосівками — нашим *с*: Венесуеля, Вальпараїсо і ін.

ж). Англійське *w* — нашим *в* (не *у*): ват, Вайт, Велз, Вайлд, Вестмістер, Вітман, Віклеф. . .

з). У чужих словах пишемо *ф* (не *хв*) *факт*, *француз*, *форма*, *фабрика*, *фантазія*, *філософія*, *Фавст*, *професор* і ін.

и). У чужих словах приголосівки *не* подвоюються, хіба в деяких випадках: *брутто*, *нетто* і ін. (диви § 8. б, 4.).

і). Але подвоєні приголосівки зберігаються в чужих власних назвах: *Шіллер*, *Мюллер*, *Тассо* і ін. (диви § 8. б, 5.).

й). Подвоєні приголосівки в назвах власних залишаються й у вивідних словах, нпр.: *марокканець*, але перед наростком *-ськ-* пишемо одну приголосівку *андорський* і ін.

к). П р и м і т к а: запам'ятати правопис таких груп: *-грам-*, *-граф-*, *-лог-*, *-філ-*, *-гео-*, *-гог-*; їх писати тільки так!

§ 23. Чуже -тр, -др.

У закінченнях чужих слів пишемо *-тр*, *-др*: *ареометр*, *реєстр*, *театр*, *центр*, *олеандр*, хоч у давніших пишемо *-тер*, *-дер*: *Олександр*, *магістер*, *міністер*, *циліндер* і т. ін.

§ 24. Грецьке η.

1) в словах давно запозичених передаємо нашим *и*: *митрополит*, *псалтир*, *Ярина*, *Ірина*, *Дмитро*...

2) в словах новозапозичених із Заходу — нашим *е*: *летаргія*, *амнестія*, *магнет*, *система*, *атлет*, *хемія* і ін.

§ 25. eu, ö, u.

1) *Французьке eu* передаємо нашим *е*, *Сент-Бев*, *Гарфлер*...

2) *німецьке ö* передаємо також нашим *е*: *Гете*, *Герінг*...

3) *англійське u* (в закритому складі) нашим *е*: *Бернс*, *Дефферін*...

§ 26. и, ї.

1) *французьке и* передаєм нашим *ю*: Бельвю, меню, жюрі, Жюль Верн, юанс, Мюссе;

2) *німецьке ї* передаємо також нашим *ю*: бюро, Люксембург, Мюнцер, Мюллер, бюрґер, Дюрінґ, Шюц, Дюссельдорф, Мюцельберг, Мюнхен.

§ 27. Відміна чужих слів.

Чужі іменники відмінюються за українськими взірцями, особливо іменники на *-о*: авто, бюро, депо, кіно і ін., як українські іменники середнього роду.

Зовсім не відмінюються чужі слова:

1) на *-е, -є*: купе, неґліже, Гете, Гайне, Готьє;

2) на *-і*: Россіні, Дізраелі, Муссоліні, Гарібальді, жюрі, попурі, гаракірі, ефенді;

3) на *-у, -ю*: інтерв'ю, Анжу, Реклю, Коцебу. . .

4) на *-а, -я*: Бора, Борджа, Бенуа, хоч і деякі відмінюються, нпр. Золя. . .

Чужі прізвища відмінюються як наші чоловічі іменники лише такі, що в називнику кінчаються приголовою: Гарімон, Шекспір, Павль. . .

§ 28. Чужі прізвища.

1) В чужих прізвищах: польських, московських і ін. слов'янських, українізуємо наросток *-ський, -цький, -скі, -цкі*, на *-ський, -цький*: Пілсудський, Гловацький, Палацький. . .

2) В інших випадках (*-скої, -цької, -ин, -ич, -ін, -іч, -іж, -ав, -ев, -ек* і ін.) залишаємо чужу вимову: Трубецкой, Державін, Чаплигін, Міцкевич, Караджіч, Ягіч, Гавлічек, Крилов, Цонев, Бєлий, Гартни, Бяли (пол.) Біли (чех) і т. ін.

Подібно діється з слов'янськими географічними назвами: в них залишаємо здебільша чужу вимову: Калуга, Бєоград, Дубровнік, Угліч, Брудзев, Августов, Курськ, Томськ, Глуськ (Glusk), Сараєво, Болєславєц, Маріца, Бялобжеґи, Двіна і ін.

Правописний словничок.

А

абажур, -а; -и	абсолют, -ту
абатство	абсолютизм, -му
Аббація	абстрагувати
абдикація	абстракт, -ту
аберація	абстрактний
абесінець	абсурд
Абесінія	абсурдний
абетка	аванґард, -ду
аби, <i>сп.</i> ; аби-аби:	аванс, -су
аби ж; аби то	авансувати
абиде, <i>прсл.</i>	авантюра і авантюра
абиколи, <i>прсл.</i>	Августин, -на
абикуди, <i>прсл.</i>	Авґійові стайні
абихто, абикого, абики́м і	Авґсбург, -гу
аби з ким	авґсбурзький
абичий, з абичи́м і аби з	авґур, -ра; -и
чи́м	Авґуст, -та
абищо	Авґуста, -ти
абияк, <i>прсл.</i>	авдитор, -ра
абиякий, з абияким і аби	авдиторський
з яким	авдіє́нція
абітуріє́нт	авеню <i>не відм.</i>
абітуріє́нтський	Аверроес, -а
аблеґат, -а	авжеж (ато ж)
або або ж, <i>сп.</i> ; або-або	а вже ж, <i>прсл.</i> вже
абонемент, -та	авізо <i>не відм.</i>
абориген, -на; -ни	Авіньйон
або́що, <i>прсл.</i>	авіоескадрилья, -льї
або що займ.	авіоклю́б, -бу
Абра́м і Авра́м	авіоманеври

авіатор, -ра; -тори
 авіаторський
 авкційний
 авреоля
 авскульптант
 а все ж таки, *прсл.*
 авспіції, -цій
 Австерліц, -цу
 австралієць, -лійця
 Австралія
 австрієць, -рійця
 австрійський
 Австрія
 австро-угорський
 Австро-Угорщина
 автентичний
 авто, -та, -тові, в авті;
 авта
 автобіографічний
 автобіографний
 автобіографія
 автограф; -фа
 автогенеза
 автовагон, -у
 автодафе *не відм.*
 автократ
 автократія
 автолог, -а
 автологія
 автомат, -та
 автоматизм
 автомобіль, -біля; -білі
 автомобільний і автомобі-
 льовий
 автономіст
 автономічний
 автономія
 автопсія
 автор, -ра, автори і авто-
 рі, -рів
 авторитет, -ту

авторство
 авторський
 автосугестія
 автотрактор
 автотракторний
 автохтон, -на
 автохтонний
 автошлях, -шляху
 Агамемнон, -а
 агамія, -мії (*гр.*)
 агапи, -агап (*гр.*)
 агарянин, -на, -ряни, -рян
 агарянський
 Агатагел, -ла
 Агафія, Агафійн
 Агатон, -на
 Аглая, -лаї, Аглаїн
 Агнія, -нії, Агніїн
 агностицизм, -му
 агонія, -нії
 агава, -ви, -ві (*росл.*)
 агент, -та (*лат.*)
 аґенство
 аґентський
 аґентура, -ри
 аґітатор, -а; -и
 аґітаторський
 аґітація
 аґлютинативний
 аґлютинація (*лат.*)
 аґльомерат
 аґрарій
 аґрарний
 аґреґація
 аґреґат, -ту
 аґресивний
 аґриколя
 аґрикультура
 Аґріколя
 Аґріппа
 аґрокурси

аґроном, -а
аґрономія
аґрус, -су і аґрест, -ту
ададжо *не відм.*
Адам, -а
адамашок, -шка
адвокат, -а
Аделяіда
адехський
адже, адже ж, *прсл.*
адзуськи *виг.*
адміністративний
адміністратор, -а; -и
адміністраторський
адміністраційний
адміністрація
адмірал, -ла
Адольф
адреса, -си
адресант, -а (*хто адресує*)
адресат, -а (*що йому адре-
сують*)
адрес-календар, -я; -і
Адріанопіль, -нопільський
Адріятик, -ку
адюльтер
адьонкт, -та
адьонктський
адьютант, -та
адьютантський
аеродинаміка, -ки
аеродром, -му
аерологія
аеронавт
аероплян, -а
аж, *сп.*; аж-аж; аж ніяк
ажуровий
азбест, -ту
Азербайджан, -ський
азиль, -лю
азійський

Азіній
Азія
азіятство
азот, -ту
азотовий
ай-ай!
Айнгорн
Айнштайн
Айсхіл, -ла
Айсхін
Айхенвальд
академік
академічний
академія (Українська Ака-
демія Наук)
аквареля
акваріум
аквільон, -на
Аккерман, -ну
акліматизація
акмеїзм, -у
акомпаньювати
акомпаньямент
акомпаньятор, -а; -и
акорд, акордний
д'Акоста
акробат
акробатичний
акробація
акрополь, -полю
акростих
аксельбант, -а
аксесуар, -у; -и
аксіома
акт, акта (*документу*) і
акту (*дії*)
актива
активний
активність, -ости, -істю
актовий, -ва, -ве
актор, -а; -и

акторка
 акторство
 акторський
 акузатив, -ва, -ву
 акумулятор
 акумуляція
 акуратний
 акустика
 акустичний
 акустичність, -ости, -істю
 акушер, -а; -и
 акцент, -у
 акциз
 акційний
 акціонер, -а; -и
 акція
 Альбїон, -ну
 але, але ж, *сп.*
 алегоричний
 алегорія
 алегат
 алеґрі, алеґро *не відм.*
 Александрія
 алембик, -ка
 алея, -еї
 алилуя
 алирник, -ка
 алібі *не відм.*
 алігатор, -ра; -и
 алітерація
 Алкївіяд, -да, -ові
 Аллах, -а
 алмаз
 алогїзм, -у
 алое (*гр.*) *не відм.*
 алопат, -а
 алопатія
 алфавит і альфавет
 алюміній
 алябастер, -тру,
 алябастровий

Алямбер
 Аляндські острови
 алярм, -у
 Аляска, -ки
 Альбанія
 альбанський
 альбатрос, -а
 Альберт
 альбігойці
 альбом, -му
 Альбрехт
 альгебра, -и
 Альжїр, -у
 Альзас — Ельзас
 алькальоїди
 алькир
 альков
 алькова
 алькоголік
 алькоголічний
 алкоголь, -ю
 алькоран, -у
 альманах, -а
 альпака, -ки
 альпарі
 альпейський
 Альпи
 альт, альта; -ти, -тів
 Альта
 альтана
 альтернатива
 альтруїзм
 альтруїстичність, -ости,
 -істю
 альфавет, -ту
 Альфонс
 альфреско
 альхемік, -а
 альхемія
 альянс, -су
 амальґама

Аманулла
аматор, -а; -и
аматорка
аматорство
амбасадор, -дора
амбітний
амбіція
амбона, -ни (*жс. р.*) і амвон,
-ну (*ч. р.*)
амброзія
Амбросій
амбуляторія
амвон
Америка
американець, -нця
американський
Ам'єн
амінь *не відм.*
амоніак, -у
аморалізм
ампер, -а; -и
амплюа
ампуля, -лі
амулет, -та
амуніція
амфібія, -ії
амфібрахій, - хія
амфітеатр, -у; -и
анабаптизм
анабаптист
анаграма (*гр.*)
Анакреонт
Анаксагор
Анаксимандер, -дра
аналіза
аналізувати
аналітичний
аналогічний
аналогія, -гії
аналой
анальфабет, -та

Ананій, -нєва
анапест
анархізм, -му
анатема, -ми
Анатолій
Анатоль
анатом, -ма
анатомічний
анатомія
анахронізм, -му
анахроністичний
анактема, -ми
анактемський
ангар
ангел
ангельський
ангідрит, -у
англієць, -йця
Англія
англосакси
англофіл
ангажемент і ангажман
ангажувати
ангар, -у; -и
ангіна
Ангора; ангорський
Анджельо *не відм.*
Анди
Андорра
андорський
Андреа
Андрієнко
Андріївський
Андрій
Андріян, -на
Андронік, -ка
анекдота
анексійний
анексія, анексований
анемія, анемічний
анестезія, -зії

Анжу
 ані, ані ж *сп.*; *але* а ні,
 а ні ж *прсл.*
 анікогісінько *займ.*
 аніліна, аніліновий
 анімізм, -му
 анічирк, *прсл.*
 аніяк, *прсл.*
 аніякий, -а, -е
 анкета
 аннали
 Аннам
 Аннопіль, -оля;
 аннопільський
 Аннунціо
 анонім, анонімний
 анонс
 анорганічний
 ансамбль, -блю
 антагонізм, -у
 антагоніст
 антидемократичний
 антидемократичність, -ости,
 -істю
 антидотум
 антик
 антиквар; -а; -и
 антикваричний
 антикварій
 антикваріят
 антикварня
 антиконституційний
 антилопа
 Антигона, -ни
 Антильські острови
 антиминос
 антимонархіст
 антипатичний
 антипатичність, -ости, -істю
 антипатія
 антирелігійний

антисеміт
 антисемітизм, -му
 антисемітський
 антисептичний
 антитеза
 антифон
 антихрист
 античний
 Антін, -тона
 Антиох
 Антиохія, -хійський
 антологія
 антрепренер, -ра; -нери
 антропоїд
 антрополог
 антропологічний
 антропологія
 антропофаги
 антураж, -жу, -еві
 анулювання
 анфас
 анфілада, -и
 анцихрист і антихрист
 аншляг, -гу
 аорист, -та
 апарат, -ту
 апатичний
 апатичність, -ости, -істю
 апатія
 апелювати
 апеляція
 апель, -лю
 апетит, -ту
 апльодувати
 апльомб, -бу
 апогей, -гею, -геєві
 аподиктичний
 апокаліпсис, -са, -сові
 апокриф, -фу
 апокрифічний
 апокрифічність, -ости, -істю

Аполлон, -на
 апологет, -а
 апологія
 апоплексичний, апоплексія
 апосіонеза
 апостеріорі *не відм.*
 апостолувати
 апостольство
 апостольський
 апостроф, -фа
 апотегма, -ми
 апотеоза
 Аппій Клявдій
 апріорі *не відм.*
 апробата
 апробувати
 аптека, аптечний
 аптекар, -я; -і
 аптекарський
 Апулей, -лея
 араб
 Арабія
 арабський
 Арагонія
 арбітр, -а; -и
 арбітраж, -жу
 арґонавт, -та
 Аргос, -су (*м.*)
 аргоський
 Аргос *і (в лат. формі)*
 Аргус, -са
 аргус, -са
 Аргентина
 аргентинець, -я
 арґумент, -у
 ареометр, -тра; -и
 ареопаг, -гу
 арешт, -ту
 ар'єрґард, -ду
 аристократ, -кратія
 арифметик

арифметика
 арифметичний
 арифмометр, -тра
 Аристид, -а
 Аристотель, -ля
 Аристофан
 арісць, -ця
 арія
 арлекін, -на
 армісць, -ійця
 армія, -ії
 арнаутка
 ароґант, -а
 ароґанція
 аромат, -ту
 Арсен, -на, Арсенович,
 Арсенівна, -ни
 арсенал, -лу
 Арсеній, -я, Арсенійович
 Артаксеркс
 Артем, -а, Артемович
 Артеміда
 артерія
 артикул
 артикуляція
 артилерія
 артист
 артистичний
 артистичність, -ости, -істю
 артіль, -лі, артільний
 артрит, артритик
 арфа, арфяний
 арф'яр, -а; -і
 архаїзм, -у, архаїчний
 археографія
 археолог, -а
 архидиякон, -а
 архієпископ, -а
 архієрей, і архирей
 архимандрит, -та
 Архип

архистратиг, -а
архитвір, -у; -и
архів
архівар, -а; -и
Архімед, -а
архіпелаг, -гу
архітект, -а
архітектура
архітектурний
архітектурно-будівельний
архонт, -а
аршин, -а
асамблея, -ї
асекурація, -ії
асенізатор, -а; -и
асенізаторський
асенізація, -ційний
асесор, -а; -и
асесорський
асигнація, -ії
асимілятор, -а; -и
асирієць, -ійця
Асирія, -ії
асистент, -а
аскеза
аскет
аскетизм
аскетичний
аскетичність, -ости, -істю
асонанс, -у
асоційований
асоціювати
асоціація
асортимент, -ту
аспірант, -а
астигматизм, -му
Астрахань, -ханський
астролог, -а
астрологія
астролябія, -ії
астроном, -а

асфальт, -у
асфальтовий
атавізм, -му
атавістичний
атавістичність, -ости, -істю
атакувати
а таки, *прсл.*
а також, *прсл.*
аташе *не відм.*
атеїзм
атеїст
атеїстичний
ательє *не відм.*
Атени, атенський
Атена-Паллада
атенянин
атестат, -ту
атланти, -тів
Атлантида
Атлантийський океан
атлас, -су (*географ.*)
атлас і отлас, -су (*матерія*)
атлет, -та
атлетичний
атмосфера
атмосферичний
ато, ато ж (*авжеж прсл.*
Хіба ж ти думаєш за його
йти заміж?». Ато ж.
а то, а то ж, *сп.* А то ж за
що?
атом, атоми
атомізм, -му
Атос
атракція
атрибут, -та
атріум
атрофія
Аттика, -и
Аттила, -ли
Атанасій, -я

Ауербах, -ха
Афанасьєв, -ва
афганець
Афганістан
афект, -ту
афера
афікс, -а
афіша, -ші; афішний
Афон, афонський
афоризм, -стичний
Африка

африканець
африканський
Афродита, -ти
афронт, -ту
Ахіллес *або* Ахілл, -а
ахроматизм, -му
ацетилен, -ну
ачей, ачень *прсл.*
ая *прсл.*
аякже *прсл.* = ато ж, авже ж
а як же? (*запит*).

Б

баба, -би; баби, -ів
баба-яга, баби-яги
бабизна, -ни
бабин, -на, -не
бабинець, -нця
Бабинці, -ів
бабисько
бабити, -блю, -биш
бабище, -ща, -щу
бабодур, -а; -и
бабонька, -и
бабський, -а, -е
бабуня
бабусенька, бабусеньці
баб'ячий
Бавкіда, -ди
бавовна, -и
бавовняний
багат-вечір, -а
багатий *на що*
багатир, -ря; -і
багатій, -я
багатіння
багатіти
багато, -тьох, багатьма і
багатьома

багатство, -а
багаття
багатшати
багатуший
багацький
багацько
багач, -а
Багдановіч
баглаї
багнице
багнути
баговиння
багрець, -реця
багрянний, -а, -е
багрянниця
багаж, -у
багажня, -і
багателя
Багдад, -у
багета
багнет, і багнет
бадиллястий
Баден, -у
баденський
бадьорій
бадьористий

бадьорість, -ости, -істю
басвий
басчка, -и
бажаний, бажання
базальт, -у
базар, -у; -и
базгранина
базграти
базиліка
базовий (від база)
байбарис, -у
байбарисовий
байдики, -ків
байдуже, *прсл.*
байдужий
Байкал, -у
байкар, -ря; -і
байковий
байрак, -а
байраченько, -ка
байрачок, -ка
байстрюк, -а
бакалія
бакалійник
бакаляр, -а; -и
бактеріолог, -а
Баку *не відм.*
бакуський
Бакх, -ха
бакханалія, -ії
бакханка, -и
балаган, -у
балагула, -и
балаки, балак
балакучий
балакучість, -ости, -істю
баламутство
Балашов
балдахин, -ну
Балдуїн, -на
Балеарські острови

балерина, -и
балет, -у
балетмайстер
балик, -ка; -и; -ів
балка, -лки; балки
Балкани
Балта, балтський
Балтика, -и
Балтицьке і Балтійське
море
Балфур, -а (*англ.*)
балювати
балюстрада
баляда, -и
балянс, -у = білянс
балаяст, -у
баль, -ю; -і (*бенкет*)
Бальзак, -а
бальзам, -му
бальзамина
балькон, -а; і -у
бальнеологія
бальовий і балевий
бальок, балька
бальон, -на
бальотувати
банальний
банальність, -ости, -істю
бандаж, -а; -і
бандажувати
бандероля
бандит
бандитизм
бандурист
баніт
баніція
банк, -ку
банкір, -іра; -и
банкірський
банкрут, -та
банкрутство, -а

банта, -и
банувати
банька, баньці
Бар, -у; в -у
бараболиння
бараболя, -лі
баранина
бараняр, -а; -і
баранячий
барбар (і варвар)
барбаризм, -му
Барбаросса, -и
Барб'є (Barbier)
Барбюс, -а (Barbusse)
барва (барв)
барвінковий
барвінок, -у
бар'єр
барельєф, -а
барикада
барильце, -льця
барильчина
баритон, -тона (співака),
-тону (голосу)
бариш, -шу
Баришівка
баришівський
баришник, -а
Баришпіль, баришпіль-
ський
баріння
барліг, -огу
барограф
барокко не відм.
барокковий
барометр, -а
барон, -а
баронеса
баронет, -а
Барсельона
Бартоломій, -мія

бас, баса (співака) і басу
(голосу); бази
басаман, -а
Басарабія
басейн, -у
басист, -а
баски (нарід)
баский
баско, прсл.
Бастилія
баталія
бастіон, -у
баталіст
батальйон, -у
батерія
батист
батистовий
батіг, батога, -ги, -гів
батожило
Баторій, -я
Батум, -у (м.)
батьки, -ів
батьківщина
батько
батько-мати
Бауер, -а
Бахмач, -чу
бахмацький
Бахмут, -ту
бахмутський
бахур, -а; -й
Бахчисерай
бацяля
бачити (бачать, бачачи)
бачний
бачність, -ости, -істю
баша, -ші, -шею
башибузук, -а
Башкирія
башкир, -а; -и
баштанник

баюра, -и
бджола, -и; бджоли
бджоляний
бджоляр, -я; -і
Беатріса, -си (ім'я)
Беатриче, не відм.
бебехи
бегемот, -а
беґонія
бедлам, -у
бедуїн, -а
без-, приросток ніколи не
 міняє з на с
безбарв[н]ий
безбаченко
безбережний
безбожний
безбожність, -ости, -істю
безболісний
безбородько
безборонний
безборонність, -ости, -істю
безбоязкий і -ний
безверхий
безвинний
безвинність, -ости, -істю
безвихідність, -ости, -істю
безвихідно
безвіддя
без відома
безвік, -ку; на безвік
безвір'я
безвісний
безвісно
безвісти, прсл.
безвість, -ти
безвітря
безвіч, прсл.
безводний
безвусий
безвухий

безглуздий
безглуздя
безголов'я
безголосий
безгрішний
безгріштя
безгрошевий
безгрошів'я
безденний
безділля
бездільний
бездітний
бездоганний
бездоганність
бездоріжжя
бездоров'я
бездум'я
бездушний
бездушність, -ости, -істю
безжалісливий
безжальний
без жалю, прсл.
безжурний
беззаконний
беззаконня
беззахисний
беззахисність, -ости, -істю
беззбройний
бездоров'я
безземельний
безземельність, -ости, -істю
безкарний
безклопітний
без кінця, прсл.
безклопіття
безконечний
безконечність, -ости, -істю
безкорисливий
безкорисний
безкорисність, -ости, -істю
безкостий

безкрай
безкрилий
безкритичний
безкритичність, -ости, -істю
безлад, -у
без ладу, *прсл.*
безладдя
безладний
безлистий
безлісся
безлік, -ку
без ліку, *прсл.*
безліч, -чі
безліч, *прсл.*
безлюддя
безмаль, *прсл.*
безматерній
безмірний
безмір'я
безмлив'я
безмовний
безмозкий
безнадійний
безнадійність, -ости, -істю
безнапасний
безневинний
безневинність, -ости, -істю
безоглядний
безоглядність, -и
безодній
безодня
безошадно, *прсл.*
безпалько
безпам'ятний
безпам'яття
безпартійний
безпартійність, -ости, -істю
безпар'я
безпашпортний
безпека
безперестанку, *прсл.*

безперестанно
безперестану, *прсл.*
безпереч, *прсл.*
безперечно
безперий
безперспектив'я
безпечний
безпечність, -ости, -істю
безплатний
безпомічний
безпомічно, *прсл.*
безпорадний
безпорадність
безпосередній
безпосередньо
безпотрібний
безправний
безприростковий
безприростковість, -ости, -істю
безпутній
безпуття
без пуття *прсл.*
безп'ятий
безп'ятко
безриб'я (безриб'ї)
безрідний
безрік, *прсл.*
безробітний
безробіття
безрозумний
без розуму, *прсл.*
безсердешний
безсердешність, -ости, -істю
безсилий
безсилля
безсильний
безславний
безслідний
без сліду, *прсл.*
безслізний

безсмак, -у
 безсмертний
 безсмертність, -ости, -істю
 безсонний
 безсонниця
 безсоння
 безсоромний
 безстидний
 безсторонній
 безсуд, -у
 безсуддя
 безсумлінний
 без сумніву, *прсл.*
 безталанний
 безталання
 безугавно, *прсл.*
 без угаву, *прсл.*
 безум, у
 безумний
 безупинно, *прсл.*
 без упину, *прсл.*
 безуряддя
 безформний
 безхарактерний
 безхарактерність, -ости,
 -істю
 безхатній
 безхвостень, -восня
 безхвостий
 безхлібний
 безхліб'я
 безхмарний
 безцінний
 безцінь, -і
 безчасний
 безчасу, *прсл.*
 без черги, *прсл.*
 безчестити
 безчестя
 безшлюбний
 безщасний

безщастя
 без'язикий
 без'язичник
 белебень, белебня
 белетристика
 Беллам
 Беллона, -и
 Белюджистан
 беладонна, -и
 бельбас, -а
 бельбухи
 бельведер, -а
 Бельвю (Bellevue) *не відм.*
 Бельгія
 белькотання
 белькотіння
 бемоль
 Бенгалія
 Бендери, -дер
 Бенедикт
 бенедиктин
 бенефис, -у
 бенефіція
 бензина, бензиновий
 бензіл, -ілу (bensil)
 бензоль, -олу
 бенкет, -у
 бенкетар, -я; -і
 бенкетувати
 бентежити
 Бенуа
 Београд, -у
 Беранже, *не відм.*
 берґамота, -ти (*груша*)
 Бердичів, -чева
 бердичівський
 Бердичівщина
 берег, -га; береги
 береговий
 берегти, -режу
 бережений

береженько
 бережечок, -ечка
 бережіння
 бережкий, -ка, -ке
 беріжок, -жка
 Березань, -ні
 березень, -зня
 Березина (річка)
 березина (дерево)
 березіль (місяць)
 Березіль (театр)
 березневий
 березня(п)к
 бересни(я)к (від берест)
 берест, -та (одного) і -ту
 (матеріалу)
 берестина
 берестовий
 Берестя (а не Брест Литовський)
 берестейський
 Берінґова протока
 берковець, -ківця
 берлін, -а
 Берлін, -у
 берло, -ла
 Бермінґем, -у (Birmingham)
 Бернз, -а (Burns) і Бернс, -а
 Бернс
 Бернштайн
 Берт'є (Bertier) не відм.
 Бершадь, -і
 бершадський
 бесіда
 бесідник
 Бетлеґем (місто в Амер.)
 бетон, -у
 бетонний і бетоновий
 бешиха

бешкет
 бешкетник
 бештання
 би, б, сп.; по пригол. — би,
 по голосівці — б; би і б
 пишемо окремо, звичайно
 по дієслові: — була б,
 був би, прийшлося б,
 вдалось би
 билинка
 биліна
 бильня, -ні; -нею
 бильце, -ця; -цю
 Бирзула, -ли
 бирзульський
 бистрість, -ости, -істю
 бистриня, -рині, -рінню
 бистря, -рі, -рею
 бити (б'ю, б'єш, б'є, б'ємо
 б'єте, б'ють, б'ється)
 битий
 битопис, -су
 биття
 бич (бичем)
 бичувати
 біб (бобу)
 біблійний
 бібліограф
 бібліографія
 бібліолог
 бібліологія
 бібліотека
 бібліотекар, -ря; -і
 бібліофіл
 бібліофільський
 біблія
 біг, бігу, -ові (від бігти)
 бігамія
 бігом
 бігти (біжу, біжать, біжачи)
 бігунець, -нця

бігцем, бігом, *прсл.*
бігос
бідак
бідити (біджу)
бідкання
бідний
бідність, -ости, -істю
біднішати
бідолаха
бідувати
біженець, -женця
біжка, *прсл.*
бізнес, -су
бізон, -на; бізони
бій
бійка
бік (боку)
Біл, -ла; -ові (*англ. імя*)
біластий і білястий
біленький
білесенький
білет, -та; -лети = *квиток*
Біли (-ого)
білизна
білий-білий
білісінький
білість, -ости, -істю
білішати
білля — *постіль*
білозір, -зора
білок, -лка
білолиций
Білопілля
білорум'яний
Білорусь, -си
білоруський
Білоусенко, -ка
біль, білі; білі (*білі нитки*)
біля — *побіч*
біляр
біль (болю)

більйон, -а
більшати
більшенький
більшовик, -а (*краще не
українізувати, а залиши-
ти чужим: большевик,
большевизм і т. д.*)
бінокль, -ля
більярд, -да
біогенеза
біограф, -а
біографія
біолог, -а
біологія
біоскоп, -а
біохемія
біплян, -а
бір (бору)
біржа
біржовий
Бірмінгем
бісеня
Біскупиці
біснுவатий
бісурманець, -нця
Бічер-Стов
Бйондо (Biondo)
Бйонделло
блават, -ту
благаний, *дієприкм.*
благання
благо
благородний
благородність, -ости, -істю
благословенний
блазень, -ня
блакить, -і
блекіт, -оту
блекота, -и
ближитися
ближній

ближчати
 ближчий
 близинь, -зині; -зінню
 близький
 блиск, -ку
 блискавка
 блискучий
 блищати
 блідуватий
 блішка
 блоха (бліх)
 блуд, -ду
 блудити, -джу
 блювання
 блюза
 бляга
 блягер
 блямаж
 блянкет, -ту
 бляхар, -я; -і
 бльок, -а (прилад) і -ку
 (спілка)
 бльокада
 бльокнот, -у
 бльондин, -а; -инка
 бо, бо ж, сп. Бо ж таки
 правда
 бо, сп.-частка, пишемо окре-
 мо: скажіть бо; він бо
 боа
 бобер, -бра; -бри; -ів
 бобир, -ря; бобирі
 бобовиння
 бовван, -на; -и
 бовдур, -а; -и
 Богдан, -ана
 богдохан, -а
 богомілля
 богомільний
 богослов, -ва
 богослов'я

Боецій, -я
 боець, бійця, бійцеві
 бозна, бозна коли, бозна що
 бознаколишній
 бо ж
 божевілля
 божевільний
 божевільність, -ости, -істю
 божеволіти
 божитися
 бойце, -а
 бойко, бойківський
 бойкот, -у
 бойовий, -ик; -вище
 бокал
 Боккачіо Джованні (Восса-
 сіо Giovanni)
 Бокл, -а (Bukle)
 боклага, -и
 боксер, -а
 бокувати
 болгарин, -а
 Болгарія
 болгарка
 Болдвін (Baldwin)
 болиголів, -лову
 болісний і болізнний
 болість, -ести, -есті
 болітце, -я
 болоння
 болотище
 болотний
 болотяний
 боляче, прсл.
 Больонья, -ньї
 бомбардувати
 Бомбей, -бею
 бомбоньєрка
 бон
 бондар, -ря; -і
 бондарство

бонна, -и (*гувернантка*)
борвій, -ію (*вітер*)
борг, -у; -и
Борджя (Borgia)
Борзна, -и
Борис, -са
Бористен
борідка (борідок)
борідонька, борідоньці
Борнео, *не відм.*
Боровичі
борода
борозпа
борона, -и; борони
боротьба
борошно, -а
борошняний
борщ, -у
босоніж, *прсл.*
босяк -а
ботанік
ботаніка
ботанічний
бочка, бочок
боцман; боцманство
боязкий
боязкість, -ости, -істю
боязно
боярин, -на; бояри, бояр і
боярів
боятися (боїться)
бравніг
бравіссимо, *не відм.*
Бравхіч (Brauchitsch)
Брагма (Brahma)
брагман, -на: -мани
бразілієць, Бразілія
Браїлів, -лова
брак, -у
браконьєр, -а
бракувати

брання, -я
браслет, -а
братерний
брати (бери)
братік
Братіслава
братній
братовбивство
братолюбність, -ости, -істю
братолюб'я
братство, -а
братський
браття
братця
братчик
брахілогія
брезент, -а (*одного*) і -у (*ма-
теріялу*)
брельок, -а
брести (бреду)
брехати (брешу)
бризкати
бриг, -а (*судно*)
бригада, -и
бригадир
бриніти, -ню
брилянт, -а
Британія
британський
брівка
брівонька, брівоньці
брід (броду)
Бріндізі, *не відм.*
бріндізький
бріологія
Брістол, -у (Bristol)
Бріян, -а
брова, -и; брови
Броварі, -рів; -рам
бродити
бродом, *прсл.*

бронза (і брондза)
 бронзовий
 бронхіт, -хіту
 брошура
 брульйон, -а
 брутто
 Брюгге (Brügge) *не відм.*
 Брюкнер, -а (Brückner)
 Брюкс (Brux)
 Брюлов, -а
 брюнет, -а
 Брюссель, селю; -еві (Brüssel)
 бряжчати
 брязкальце, -я
 Брянське, -ого
 Буальо (Voilleau) *не відм.*
 бубнар, -ря; -і
 бувальщина
 Буг, -у (*ріка*)
 Будапешт, -у
 будапештський
 Будда
 буддизм, -му
 буденний
 будень, -дня
 будз
 будинок, -нку
 будівельний
 будівля, -і
 будівник
 будівничий
 будній, -ня, -не
 будова
 будівання (будинки)
 будуар
 будув ння (дія)
 будувати
 будучий
 будучина, -и
 будяк

будько, -а
 будь-хто, будь-кого, будь-що
 будь-чий, будь-що-будь,
 будь-як
 будь-який
 Буенос-Айрес
 б.-айресський
 бузина, -и
 бузок, -зка
 бузувір, -а; -и
 Бузык
 бузький (*від Буг*)
 бузько, -ка
 буїй
 буйний
 буйно, *прсл.*
 Букарешт, -у
 букарештський
 буква (буков)
 буколіка, -и
 буколічний
 булдог, -а
 буля, -і *і старе* булла, -и
 Булянке (Boulanger)
 бульвар, -у; -и
 бульйон, -у
 булькіт, -коту
 булькотати (булькочу, булькочеш)
 булькотіти (булькочу, булькотиш)
 Бульонь
 бум-бум
 бунт, -ту
 бунтар, -я; -і
 бунтівник, -а; -и
 бунтівниця
 бургграф
 Бургундія, -ії
 буржуй, -уя

бурлакування
 бурмістер, -стра
 бурхання
 бурхати
 бурштин, -у
 буря, -рі; бур
 буряк
 буряковиння
 бур'ян, -у; -и
 бусоля
 бусурман і бусурмен
 Бутвин, -а
 бутелька
 буття
 бути, була, були, буду,
 будеш, буде, будуть
 буфер, -у
 буферний
 буфет, -а (*шафа*) і -у (*при-*
міщення)
 буханець, -нця; -і
 буханка, -ки
 Бухара, -ри

бухарець, -ця
 бухгалтер
 бухгалтерійний
 бухгалтерія
 буцефал, -а
 буцім
 буча, -чі
 бучний
 бучність, -ости, -істю
 буяння
 буяти
 бюджет, -у
 Б'юнекен, -а
 бюлетень, -теня
 бюрґер
 бюро, -а, -у
 бюрократ
 бюрократизм
 Бюссі, де-Бюссі
 Бюффон (Buffon)
 бюст
 Бюхнер, -ра
 б'ючка

В

в, *прийм.* = у; в *перед*
голосівкою і по голосівці:
 в Україні, брала в місто
 Вавилон, -ну
 вавилонський
 вавилонянин, -а
 вагання
 вагар, -ря; -і
 вагатися
 вагон, -на
 вагонник, -а
 ваганти
 Ваґнер, -а
 Вадим, -а

важкий
 важчати
 важчий
 Вайлд, -да (O. Wilde)
 Вайт, -та (White)
 вакації
 вакаційний
 Вакула
 Валентин, -а
 Валерій, -я
 Валеріян, -а
 валець, -льця = валок
 Валленрод
 Валленштайн, -а

Валтасар, -а
валюта
вальдшнеп, -а
валькувати
вальоризація
Вальпараїсо
вальс, -а
Вальтер Скотт
Вальян
вампір, -а; -пири
вандальський
ваніліновий
ванільовий
ванна
Ванцетті
вапняр, -а; -і
варвар, -а; -и
варварство
Варвара
варґа
вар'єте, *не відм.*
вариво
варіння
варіант, -а
варіят, -а
Варлам, -а
Варрон
варт
вартісний
вартісність, -ости, -істю
вартість, -ости, -істю
Вартоломій, -я
вартування
варязький
васаль, -я
василиск
Василів (Василеве)
Василівна
Василівське
Василь
Васильєв

Васильович
васильок, -лька
Васко-де-Гама
Васька
Васьчин
ват
ватажок, -жка
Ватерльо, *не відм.*
ватерпас, -а
вахляр, -а; -и
Вашінґтон, -а
вашінґтонський
Вашенко
вбік, *прсл.* Дорога йшла
вбік
в бік, *імен.* Штовхнув його
в бік
вбрід, *прсл.*
ввесь, вся, все. . .
ввечорі, *прсл.*
ввік, *прсл.*
ввіч, *прсл.*
в вічі, *імен.*
ввічливий
ввічливість, *ости, -істю*
вводити
ввозити
вволити
вволю, *прсл.*
вгледіти
вглиб, *прсл.* Сад тягнувся
вглиб
в глиб, *імен.*
вглибшки, *прсл.*
вголос, *прсл.*
вгорі, *прсл.*
вгору, *прсл.*
в гору *ім.*
вгрубшки, *прсл.*
в давнину, *прсл.-імен.*
вдавні, *прсл.*

вдача, -чі (<i>характер</i>), але удача (<i>пощастило</i>)	великий
вдвоє, <i>прсл.</i> Вдвоє, втроє, б витерпіла. . . але в двоє, числ.: Набрала води в	великість, -ости, -істю
двоє відер	велико
вдвох, <i>прсл.</i>	великодній
в двох, числ.	великуватий
вдев'ятеро, <i>прсл.</i>	велич, -чі, -чцю
в дев'ятеро, числ.	величезний
вдень, <i>прсл.</i>	величенний
в день, імен.	величина, -ни
вдесяте	величина, -ні
вдесятеро, <i>прсл.</i>	величинь, -чині
вдова	величний
вдовж і вздовж, <i>прсл.</i>	величність, -ости, -істю
вдома і дома, <i>прсл.</i>	веління
вдосвіта, <i>прсл.</i>	веліновий
вдосталь, <i>прсл.</i>	вельзевул, -а
вдостач, <i>прсл.</i>	вельми, <i>прсл.</i>
вдруге, <i>прсл.</i>	вельможний
в друге, числ.	вельможність, -ости, -істю
вдячний	вельосипед, -а
вдячність, -ости, -істю	Венедикт, -та
вегетаризм, -му	венеролог, -га
вегетаріанець, -нця	Венесуеля
вегетаріанство	вентиль, -ля
вегетація	Венямин, -а
ведмедячий	вепер, вепра
ведмідь, -медя	верблюд
вежа, вежі	вербування
везір, -зіра	вербя
везти (везу)	Вергілій, -лія
вексель, -с(е)ля	веред
вексельний	вередування
велбот-а	вересень
велет, -та	веретище, -а
велетка	верзти, -зу; -зеш
велетень, -тня	вермічелі, -лів (<i>ит.</i>)
Велз	вернений і вернутий
великдень, -кодня	Версаль, -лю
	версифікація
	версія
	верстальник, -а

верства, -ви
вертеп, -у
вертіння
вертити (верчу)
верх, верху; на верху і на
версі
верхи, *прсл.*
верхівець, -ця
верхів'я
верхній
верховина, -и
верховинний
верховіття
верховодити (верховоджу)
верхогір'я
вершити
вершник, -а
Весела, -лої (*стація*)
Веселе, -лого (*село*)
веселий (веселіший)
веселість, -ости, -істю
Веселовський
весельце, -льця
весілля
весіллячко
весільний
веснування
веснянкуватий
Веспасіян
весталька
вести (веду, вів, вела)
вестибюль
Вестмінстер
ветеринар
ветеринарія
вечеріти
вечерниці (вечерниць)
вечеря, -рі
вечеряти
вечір, -ора; вечори, -ів
вечірний, -я, -е

вечірня
вештання
В'єн
Ветлуґа
вже, вже ж *прсл.*
вже ж, *прсл.* = авже ж
вживання
вживатися
взавтра і завтра, *прсл.*
взагалі, *прсл.*
взад, *прсл.*
взаємність, -и; -і
взаємно, *прсл.*
взайві, *прсл.*
взамін, *прсл.*
взаочі, *прсл.*
в затишку, *прсл.-ім.*
вдовж, *прсл.*
взимку, *прсл.*
взір, -ору; взірець, -рця
(*зразок*) але узір, узору;
узірець (*візерунок*)
взірцевий
взнаки, *прсл.*
взуття, -я
взяти, візьму, візьмеш, візь-
візмуть, взяла, взяли
вибавляти
вибагливий
вибачення
вибачний
вибирання
вибирати
вибити (виб'ю, виб'єш,
виб'є, виб'ємо, виб'єте,
виб'ють)
вибігати (вибіжу)
вибір, -бору
виблискувати
виблудитися (виблуджуся)

виборець, вибори, вибор- ний, <i>але</i> виборчий	вигідність, -ости, -істю
вибранець, -нця	вигін, -гону
вибрати (виберу)	вигладжувати
вибріхуватися	вигляд, -ду
вибудовувати	вигнанець, -анця
вибудувати (вибудуваний)	вигнаниця
вибух, -у	вигнання
вивалювати	вигнати (вижену)
вивар, -у	виговір, -вору
виварювати	виговорювати
вивезти (вивезу)	вигодити (вигоджу)
виверчувати	вигодовування
вивершувати	вигодувати
вивести (виведу)	вигоїти (вигоєний)
вивід, -воду	вигонити
вивідний	вигостювати
вивіз, -возу	вигоювати
вивільга	вигравний
вивіска	виграш, -у
виводити	виграшний
вивозити	вигребти
виволікати (виволік, виво- локла)	вигрібати
виволокти (виволочу, ви- волік, виволокла)	вигук, -у
виворот, -у	вид, -у
виворотний	видавець, -вця
вивчати	видавців, -цева
вивчення	видання
вив'язати	видзвонювати
вив'язувати	видимання
вив'ялитися	видимий
вигадка	видирати
вигадливість, -ости, -істю	видихання
вигадник	виділ, -у
вигадування	видіти
вигадько	видний
вигантовувати	видовище
вигіддя	видоїти
вигідний	видрукувати
	видряпати
	видубицький, -а; -е
	видушити

вижинати
визбирування
визбирувати
визволення
визволити
визискування
визискувати
визнання
визначення
визначний
виїжджати
виїжджувати (виїжджува-
ний)
виїжджений
виїзд; виїзний
виїмок, -у
виїсти
виїхати
виймати
вийняти (вийму)
вийняток і виняток
вийти
виказ
виказник, -а (*а не виказ-
чик*)
викінчити
викладання
викладування
викликання
викликування
викликувати
виключний
викльовувати
виконання
викоренити
викоріювати
викоріняти
викос, -у
викохування
викочувати
викрик, -у

викрут, -у
викрутаси
викуп, -у
викуповування
викуповувати
вила (вил)
вилити, виллю, -лєш
вилиці, -лиць
вилікуватися
виліт, -лету й -льоту
вилітання
вилічування (= вирахову-
вання)
вилляти, вилляю *або* виллю
вимагання
вимагати
вимальовувати
вимирати
вимиювання
вимір, -у
вимовляти
вимовний
вимогти (виможу)
вимостити (вимощу)
вим'я, -мени
вим'яти
винагородити (винагоро-
джу)
винаходець, -дця
винаходити (винаходжу)
винен, винна, винне
виникнути
винний
винниця
Винниченко
виноград, -у
виноградар, -я, -і
виношувати
винуватий
винуватість, -ости, -істю
винянчити

винятковий
винятковість, -ости, -істю
виняток, -тку
випалювання
випекти (випечу)
випирати
випис, -у
випити (вип'ю, вип'єш,
вип'є, вип'ємо, вип'єте
вип'ють)
випікати
виплив, -у
вицільовувати
Виповзів, -зова
виповнювати
випозичити
виполіскувати
виполоскати
випрати (виперу)
виправдний
випростувати; випростати
випрошувати
випрягти (випряжу, ви-
пріг)
вир, -у
вираз, -у
виразний
виразно, *прсл.*
виригання
виріб, -робу
вирівнювання
вирівнювати
вирівняти
вирід, -роду
вирізнятися
вироблення
вироблювання
вироблювати
виробляти
виробник
вирок, -у

вирятовувати
висвячення
висихання
висівки (висівок)
висікти (висічу)
висіти (вишу)
вислів, -лову
вислід, -у
висліджування
висліджувати
високий (вищий)
високість, -ости, -істю
високоповажаний
високошановний
височина
височиня, -ні
височінь, -чині, -інню
виссати
вистилати
вистрелити
вистрілити
вистругати
висувний
Витальович
витанцьовувати
витати = *ширати, але ві-*
тати кого з чим
витвір, -вору; -вори
витворюватися
витекти (витечу)
вистерти (вистер)
витесати (витешу)
вити (в'ю, в'єш, в'є, в'ємо,
в'єте, в'ють)
витирати
витирач, -а
витися (в'ється)
витікати
витісувати
витривати
витривалість, -ости, -істю

витривання
 витривати
 виучувати
 вихвалювати
 вихваляти
 вихиляси
 вихід, -ходу
 вихідний
 вихованець, -нця
 виховний
 виховування
 виходень, -дня
 виходити (*звідкись*) але *ві-*
ходити (щось)
 вихор
 вихрист, вихрищений, *ви-*
хрищувати
 вичерпувати
 вичісувати
 вишенька (вишеньці)
 вишивання
 вишіптувати
 вишневий
 вишній
 Вишнопіль
 вишнопільський
 вишня
 вищати (*від вищий*), але
вищати (від виск = вереск)
 вище, *прсл.*
 вищезгаданий
 вищенаведений
 вищенакреслений
 вищий
 вищіплювати
 вищість, -ости, -істю
 виявлення
 вияснення
 вияснювати
 вібрація
 вібріон, -ну

Вівдя
 вівісекція
 вівтар, -я
 вівтірковий
 вівторок (вівтірка)
 вівця (овець)
 вівчар, -я
 від
 відати *чим.*
 відбивання
 відбиватися
 відбирання
 відбирач
 відбитка
 відбиття
 відбування
 відвар, -у
 відвезти (відвезу)
 відвести (відведу)
 відвідування
 від віку, *прсл.*
 відводити
 відвозити
 відволокти (відволоч)
 відворот, -ту
 відв'язати
 відв'язувати
 відгал, -лу
 відгомін, -мону
 відгонити
 відгук, -у
 віддавна, *прсл.*
 віддаватися
 віддалеки, *прсл.*
 віддалі, віддалік, *прсл.*
 віддання
 віддати
 віддача
 віддerti
 віддирати
 віддих, -у

віддихання
 віддихати
 віддихування
 віддихувати
 віддієприкметниковий
 віддієслівний
 відділ, -у
 відділювати
 відділятися
 віддяка
 віденець, -нця
 віденський
 Відень, -дня
 відерце, відерко
 від'ємний
 віджимати
 відзавтра
 відзимувати
 відзначувати
 відібрати
 відігнати
 відігравати
 відідхнути
 відіймати
 відійти
 віділлятий = відлитий
 від'їдати
 від'їжджати
 від'їздити
 від'їхати
 відки, *прсл.*
 відкіля, відкіль, *прсл.*
 відклик, -ку
 відклонення
 відклонюватися
 відколи *прсл.*
 відкритість, -ости, -істю
 відкриття
 відкуп, -у
 відламок, -мка
 відлетіти, -чу

відлюдний
 відлягти (відляжу)
 відмежувати
 відмінний
 відмінність, -ости, -істю
 відмінок, -ка
 відмінювання
 відмінювати
 відмова
 відмовлювати
 відмовляти
 відмовний
 віднини, *прсл.*
 віднімати, *краще:* відіймати
 відновлення
 відновник
 відносини
 відносити
 відносний
 відношення
 відокремлювати
 відомий; відомо; до відома
 відомість, -ости, -істю
 відосередній
 відосередність, -ости, -істю
 відпадання
 відпасти (відпаду)
 відпис, -су
 відплив, -ву
 відповідальний
 відповідальність, -ости, -істю
 відповідання
 відповідний
 відповідність, -ости, -істю
 відповідь, -іді, -іддю, від-
 повідів і відповідей
 відповісти (відповім, від-
 повіси)
 відпочинок -нку
 відпровадження

відпрягти (відпряжу, від-
пріг)

відпуст

відпускний

відпущення

відраджувати

відрадісний

відрадість, -ости, -істю

відрадний

відрадонька (відрадоньці)

відразу, *прсл.*

відрізнення

відрізнити

відрізок, -зка

відрійок

відро, -а; відра, відер.

Двоє відер, два відра або

дві відри

відробіток, -тку

відродження

відрубний

відрубність, -ости, -істю

відрятовувати

відси, відци, *прсл.*

відсіль, відсіля; відціль,

відціля, *прсл.*

відсіч і одсіч, -чі

відсталий

відсталість, -ости, -істю

відступ, -у

відсутний

відсутність, -ости, -істю

відсьогодні, *прсл.*

відтак, *прсл.*

відтворювати

відтепер, *прсл.*

відтинок, -нку

відтіля, відтіль, *прсл.*

відтінок, -нку

відтручувати

відтяти

відучора

відхід, -ходу

відхідний

відчит, -у

відчіпне, -ного

відьма (відьом)

віжки, віжок

віз

візаві *не відм.*

Візантія

візита

візок, -зка

війна (воєн)

військо

війт

війце

війя

вік, віку, вікові; на віку

у віці

Віклеф

вікно (вікон)

віковічний

віконниця

віконце, -ця

вікопам'ятний

вікопомність, -ости, -істю

Вікторія

віл (вола)

вілла, -ли

Вілсон, -а

Вілянд, -а

Вільгельм, -а

Вільна, -ни

вільний, -а, -е

вільність, -ости, -істю

вільно

вільха

вільховий

він (його, йому)

вінегрета

вінець, -нця

Вінниця
 Вінніпер
 вінчання
 віншувати
 віньста
 віольончеля
 вірменин (мн. вірмени)
 вірменський
 вірний
 вірність, -ости, -істю
 віртуоз
 вірувати
 віршовий
 віршомаз
 віршувати
 вісім (вісьмох і восьми)
 вісімдесят(ь), -тьох
 вісімдесятий
 вісімдесят(и)ліття
 вісімнадцять, -тьох; -ть(о)-
 ма
 вісімсот, вісьмох і восьми
 сот
 вісімсотий
 віск (воску)
 вісник, вісниця
 віспор, -ря
 вісті, вістей
 вістря
 вість, вісти
 вісь (осі, віссю)
 вісьмерик, -а
 Віталій, -я
 вітати, -аю
 Вітебськ, -у
 вітер, -тру
 вітерець, -терця і вітрець,
 вітреця
 Вітман
 вітряк, -а
 віття

вітцівський
 вітчизна
 вітчим
 Віфлеєм, -у
 вітріоль
 віхоть, -хтя
 віче
 вічко
 віч-на віч прсл.
 вічний
 вічність, -ости, -істю
 вічовий
 вічувати
 вішання
 віщування
 віщун
 віядукт
 віялка
 віяти
 в'їдатися
 в'їжджати
 в'їзд, -у
 в'їздити
 в'їзний
 в'їхати
 вйо-вйо
 вйокати
 вказівка
 вказувати
 вкінці, прсл.
 в кінці чого, імен.
 вклонятися
 вколо, прсл.-прийм.
 вкрай, прсл.
 в край, імен.
 вкупі, прсл.
 влад, прсл.
 влада, -и
 владичній, -я; -в; -ньо
 власне, прсл.
 власник, -а

власність, -ости, -істю
власноручний
власть, -ти, -тю
влізти
вліті, влітку, *прсл.*
влови, -ів
влучно, *прсл.*
вмах, *прсл.*
вмент, *прсл.*
вмить
внаслідок чого
внахилку, *прсл.*
внезабарі, *прсл.*
внести
вниз, внизу, *прсл.*
внівець, *прсл.*
вносити, вношу
вночі, *прсл.*
в обід, в обіди, *прсл.-імен.*
вовк, -а
Вовча, -і
вовчення
вовчок, -чка
вогкий
вогкість, -ости, -істю
вогняний
вогонь
вогшати, -шаю
Voғези, -ів
Voғe (Vogué)
вода (вод)
водевіль
водень, -дню
водити, воджу
водіння
водно, *прсл.*
воднораз, *прсл.*
водностаць, *прсл.*
водночас, *прсл.*
водопровід, -воду
водотриск, -ку

водохрища і водохрищі
водяний
водяник, -а
воєвідство
воєвідський
воєвода
воєнний
возик
возити (вожу)
возіння
возний
вождівство
вождь, -я, -деві; вожді
возове
войовник, -а
вокзал
воколо
Волга
вольський
волик
волиняк
Волинь, -і
воліти
володар, -я, -і
Володимир, -а
волокітство
волокистий
волокистість, -ости, -істю
волокно (волокон)
волокти, волочу
волос
волосіння
волосінь, -сені, -інню
волосся
волюсь, -ти, -тю
волюський
волох, -ха
волюцяга
волюцяжка
волючба
Волочиське (Волочиським)

волочіння
 Волощина
 волюнтаризм, -у
 воля
 воляпюк
 воляр, -а; -і
 вольовий
 вольонтер
 вольт(а)
 Вольтер, -а
 ворітечка, ворітця
 воркіт, -коту
 воркотання
 воробець, -бця
 Воробйов, -а
 вороб'я
 ворог
 ворожити, -жу
 ворон
 воронення
 вороний
 Вороний Мик
 Вороніж, -нежу
 воронізький
 Вороніжчина
 вороння
 Вороньків, -кова
 ворота, воріт
 воротар, -я; -і
 вороття
 ворушити
 восени, увосени
 воскресення
 Воскресенський
 востанне *прсл.*
 восьмеро, -рох; -ром; -рома
 воша, -і
 воювання
 вояжер
 вояк, -а
 впень, *прсл.*

в пень, *імен.*
 вперед, *прсл.*
 вперекидь, *прсл.*
 впереміж, впереміжку (*чер-
гуючись*) *прсл.*
 впереміш, вперемішку (*від
мішати*) *прсл.*
 вперехрест, *прсл.*
 вперше, *прсл.*
 впинити
 впис, -у
 вівночі й опівночі, *прсл.*
 впісля, *прсл.*
 вплав, *прсл.*
 вплач, *прсл.*
 вплив, -у на кого-що
 вплив або уплив
 чого куди
 вповати
 вповні, *прсл.*
 впогонь, *прсл.*
 вподвійні, *прсл.*
 вподовж, *прсл.*
 в позику, брати в позику
 вполовину, *прсл.*
 впоперек, *прсл.*
 впорожні, *прсл.*
 впору = вчасно, *прсл.*
 впоруч, *прсл.*
 впорядження
 вслідок, *прсл.*
 впочатку, *прсл.*
 вправа (*в чому*), але управа
 (*уряд*)
 вправний
 вправність, -ости, -істю
 вправо, *прсл.*
 впродовж, *прсл.*
 вп'яте, *прсл.*
 в п'яте, *числ.*
 вп'ятеро, *прсл.*

в п'ятеро, *числ.*
 вражений
 враження і вражіння
 враз, *прсл.*
 вразити
 Врангель, -геля
 вранішній і ранішній
 вранці, *прсл.*
 врешті, *прсл.*
 врівень, врівні *прсл.*
 врозсип, *прсл.*
 врозтіч, *прсл.*
 вроїтися, вроїться
 вряд, *прсл.*
 вряди-годи, *прсл.*
 всенародній
 всенький
 все одно, *прсл.*
 всередині, *прсл.*
 всесвіт, -у
 всесвітній
 все таки, *прсл.*
 всилу, *прсл.* (*ледве*)
 всілякий
 вскоки, *прсл.*
 вслід за ким, *прсл.*
 в сльози, *прсл.*
 всмак, *прсл.*
 всмерть, *прсл.*, злякався
 всмерть
 вспід, *прсл.*
 всподі, *прсл.*
 вставний
 встати
 вступ, -у
 встяж, *прсл.*
 всупереч, *прсл.*
 всюди
 всяк
 всячина, -п
 всього, всього-на-всього

втекти (втечу)
 втім, а втім, *прсл.* (= проте)
 в тім, *займ.*
 втовкти (втовчу)
 втора, -и; вторувати
 вторік, *прсл.*
 втретє, *прсл.*
 в третє, *числ.*
 втрос, *прсл.*
 в трое, *числ.*
 втрох, *прсл.*
 в трьох, *числ.*
 втямки, *прсл.*
 вуаль, -лю
 ВУАН, -Ну (Всеукраїнська
 Академія Наук)
 вугілля
 вугляний
 вугляр, -ра, -реві
 вудка
 вуж
 вужчати
 вужчий
 вуздечка
 вузол, -зла
 вузький, вузько
 вулик
 вулиця, -і
 вуличенька (вуличеньці)
 вуличка
 вуличний
 вуличник
 вульгаризм, -му
 вульгарний
 Булькан, -на
 вулькан, -ну
 вулканічний
 вус (мн. вуса й вуси)
 вуста
 вутя
 вухо (вухами)

вушний
 вхідний
 входити і увіходити
 вчас, *прсл.*
 вчасність, -ости, -істю
 вчетверо, *прсл.*
 в четверо, *числ.*
 вчитель
 вчителька
 вчиття, -я, -ю
 вчора, *прсл.*
 вчорашній
 вшестеро, *прсл.*
 в шестеро, *числ.*
 вшир, вширшки, *прсл.*
 вщент, *прсл.*
 вщерт, *прсл.*
 в'юк, в'юка
 в'юн
 в'юнкий
 Бюртемберг, -гу
 Бюрцбург

в'яз
 в'язальник
 в'язальниця
 в'язання
 в'язати, в'язатися
 Вяземський
 в'язень, -зня
 в'язи
 в'язій
 в'язка
 в'язкий
 в'язниця
 в'язовий
 в'язок
 в'язочка
 в'язь
 в'ялий
 в'ялити
 Вяльцева
 в'янути
 в'ятер, в'ятір
 в'ятерина

Г

габа, -би
 габілітація
 габіт
 Габсбург
 гав
 Гавана
 Гавас, -у
 гавбиця (*нім.*)
 гавкання
 Гавлічек, -чка
 гавптвахта
 Гавптман, -а
 Гавр, -у (*Havre*)
 Гавриш, -а
 Гавсман

Гавф, -а (*Hauff*)
 гагара (*птиця*)
 гагіографія
 Гага
 гаддя
 Гадріян, -а
 гадяцький
 Гадяче, -ого
 гадючена
 гадюччя
 газ, -у, газовий
 газард, -у
 газардувати
 газеля, -і (*звіря*)
 газета

газетяр (-ра, -реві, газе-
тяре)

Гаїті *не відм.*

гай, -ю

гай-гай

гайвороння

гайвороня, -няти, -і

гайдамака

гайдамацтво

гайдамацький

гайдамаччина

Гайдельберґ, -у

Гайне

Гайнріх

гайовий

гайок, -йка

Гайсин

гайсинський

Гайсинщина

гакенкройц

гаківниця

галанці, -ців

галасувати

галера і галера

Галин (: Галя)

Галинка (*жлич. Галинцю*)

Галич, галицький

Га́личчина (*округа міста*

Галича)

Галичина́ (*край*)

галичанин

Галилея

галка (галці)

галло! *виє.*

галуззя

галузь, -і

галун, -у

галчення

галчин

галюцинація

галябарда

гама, -и

гамазей, -ю

гамарник, -а

Гамбург, -а

Гамількар, -а

гамір, -мору

Гамлет, -а

Гаммерфест

гамування

гамуз, -у; на гамуз

гамулець, -льця

гангера

ганджа

Гандзя

гандикап *гл. гендикеп*

ганити, ганю

Ганна

Ганнібаль, -ля

Ганновер, -у

Ганнуся

Ганнуська (Ганнусьці)

ганчар, -я; -і

ганяти

ганьба

гаптар, -ря

гаптувати

гаразд, -у

гаракірі

гарба, -и

гарбар, -я; -і

гарбарня

гарбувати

гарбуз

гарбузиння

гарем, -у

гарець, -рця і гарнець

гармата

гарматний

гармидер, -ру

гармонійний

гармонійність, -ости, -істю

гармонія
 гарнішати
 гарнія (гарній)
 гарпуна, -и
 Гаррісон
 гарт, -у
 Гартман
 Гартни
 гартування
 гарфа
 Гарфлер
 гарцювання
 гаряче, *прсл.*
 гарячий (гарячіший)
 гарячка
 гасниця, -і
 гастрономія
 галява
 гачок, -чка
 гашиш, -у
 гвіздок, -дка
 гвіздочок, -чка
 Геба
 гебан
 гебраїка
 габраїсти
 гевристика
 гегемонія
 Гегель, -ґеля
 Геджас
 гедонізм, -у
 Гедсон, -а (Hudson)
 геснна
 гейкання
 гекатомба
 Геккель, -еля
 гексаметр, -а
 Гекслі (Huxely)
 гектар, -а
 гектограм,
 гектограф, -а

Гектор
 Гекуба
 Гелена
 гелій
 Гелікон
 геліограф
 геліографюра
 геліотроп
 Геллада
 геллен і телленин
 гелленізм
 Геллеспонт, -у
 гелот, -а
 Гельсінґфорс, -у
 гематоген, -у
 гематорея
 гемоґлобін, -у
 Генадій, -я
 гендикеп
 генеалогія
 генеза
 генерал, -а
 генерал-губернатор або ге-
 неральний губернатор
 Генерал-Губернія або Гене-
 ральна Губернія
 генеральний
 генеральський
 генетика
 геній
 геніяльний
 геніяльність, -ости, -істю
 Генрі (Henry) *не відм.*
 геогнозія
 географ, -а
 географія
 геодезія
 геолог, -а
 геологія
 геометрія
 георгіки, -гів

геофізика
геохемія
Геракль, -ля
Гераклея
Гераклід
геральдика
Герат
герб, герба, герби
гербаріум
германізм
Германія
германський
гермафродит
герменевтика
Гермес, -а
герметичний
героїчний
героїчність, -ости, -істю
герой
геройський
герольд, -а
Герцеговіна
герцогство
герцювання
гесперида
гетерогенеза
гетьман, -а
гетьманство
гетьманський
гетьманування
гетьманщина
Гефест, -а
гідність, -ости, -істю
гидування
гідшати
гидь, -ді, -ддю
гикавий
гикавість, -ости, -істю
гикавка й ікавка
гикання
гикатися

гинути
гігант, -а
гігантський
гігієна
гігієнічний
гігрологія
гігрометр
гігроскоп
гідальго
гідність, -ости, -істю
гідра
гідравліка
гідравлічний
гідрат
гідремія
гідроген, -у
гідрогелогія
гідрографічний
гідрографія
гідролог
гідрологія
гідропатія
гідроплян, -а
гідротерапія
гідротехнічний
гієна
гієрархія
гієрогліф, -у
гілля, гілля, -ю (с. р.)
гіллястий
гіллячка
гільчастий
гільза (die Hülse)
гільтай або гультай, -я
Гімалаї
Гіменей, -я
Гімлер, -а
гімн, -у
гімназист
гімназійний
гімназія

гімнастика
 гімнологія
 Гінденбург
 Гіндустан
 гінекей, -ю
 гінеколог; -логія
 гіперболічний
 гіперболя
 гіперемія
 гіперестезія
 гіперпродукція
 гіпертонія
 гіпертрофія
 гіпноза
 гіпнотизер, -а
 гіпнотизм
 гіподром
 гіпокрит
 гіпопотам, -а
 гіпотеза
 гіпотeka
 гіпотетичний
 гіпотечний
 гіпохондрик
 гіпохондрія
 Гінпарх
 гіпс, -у
 гіпсовий, -а, -е
 гірка (гірок)
 гіркий (гіркіший)
 гіркість, -ости, -істю
 гіркішати
 гірочка
 гірчак
 гірчиця
 гіршати
 гістерик
 гістеричний
 гістерія
 гістолог
 гістологія

гість (гостя)
 гітара
 Гітлер, Гітлер-Югенд або
 Гітлерівська молодь
 гіяцинт,
 гладина (я), -и (і)
 гладити (гладжу)
 гладкий
 гладшати
 глеюватий
 глиб, -у
 глибина
 глибінь, -бині, -бінню
 глибокий
 глибовість, -ости, -істю
 глибоко
 глибшати
 глипання
 глитай
 глитання
 Глікерія
 гліцерина
 глобус, -а і гльоб, -а
 глоса, -си
 глузд, -у
 глузування
 глум, -у
 глумування
 глухий
 глушінь, -шині, -шінню
 гнати (жену)
 гнилий
 гниль, -лі, -ллю
 гнів, -у і гніва
 гніздце, -я
 гніздитися, -джуся
 гніздо (гнізд)
 гній (гною)
 гніт, -у
 гнобитель
 гноївня, -і

гноїння
гноїсько
гноїще
гносеологія
гностика
гностицизм, -у
гнуздати
гнучкий
гнучкість, -ости, -істю
говіння
говір, -вору
говірка
говірковий
говоровий
Гоголь М.
годен, годна, годне
годинник
годинникар, -ря
годити, -джу, годиш
годівля
годування
годуватися
гожий
гоїння, гоїти
гоїти
гойдання
гойний
гойність, -ости, -істю
гокей, -ею
Голгота або Голґота
голений
гоління
голіруч, *прсл.*
голічерева *прсл.*
Голіят або Голіят
голка (голці)
Голме (Шерльок)
голова (голів)
головний
головонька (головоньці)
голод, -у

голодний
голодування
голос, -у
голосіння
голосний
голоснішати
голосномовник
голоший
Голта
голтянський
голуб
голубиний
голубити
голубка
голубці
голубчик
голуб'я
голуб'ятник
голуб'яточко
голуб'ячий
голянець, -дця
Голяндія
голяндський
голяка
голяр, -ра, -реві
гольтіпака
гомеопатичний
гомеопатія
Гомер, -а
гомеїний
гомелетика
гомін, -мону
гомонім
Гоморра
гомосексуалізм, -у
Гонґ-Конґ
Гондурас
гонець, гінця
гони, гін і гонів
гонор, -у
гонорар, -у

гора (гір)	гороризьба, -и
горб	гороскоп
горбань, -ня	горох
Гордієнко (прізви.)	горохвиння
Гордієнко (зменш. від Гор- дій)	горохвинний
гордій	горошкуватий
гордість, -ости, -істю, <i>мн.</i>	гортанний
гордощі, гордонців	гортань, -ні, -нню
гордування	Гортенсія
горе, -ря	горща
горельєф	горювання
горенько	господар, -я
горечко	господарний
горизонт, -у	господарювання
Горинь, -і	господиня
горицвіт, -у	господній
горище, -а	Господь, -да, -деві
горілиць, <i>прсл.</i>	гостець, гостеця
горілка, -и	гостинець, -нця
горілчаний	гостити (гощу)
горіння	гострий
горішина, -и	гострильний
горішній, -я, -є	гострій, -я
горішньо-шлезький	гострість, -ости, -істю
горічерева	гострішати
горлиця	гостювання
горно, -а	готель, -ю
горобець, -бця	готов, готова, готово
горобиний	Гофман
гороб'я	гра (ігор)
гороб'ячий	грабар, -я
город, -у; городи	грабіжно
городець, -дця	грабіж, -ежу
городина	грабіжник, -а
городній, -я, -є	граблі (граблів і грабель)
городовик, -а	грабунок, -нку
городський (= міський)	град, -у
городянин	градація
горожанин (<i>мн.</i> горожани)	градус, -а
горожанський	грам, -а
	граматика

грамота	грошовий
грамотний	грошовитий
грамофон, -а	грошовитість, -ости, -істю
границя	грошолоб
грань, -ні, -нню	грубість, -ости, -істю
граф, -а	грубошкурый
графік, графіка	грубошкурість, -ости, -істю
графіт, -у	грубшати
графічний	груддя
графоманія	грудень, -дня
гребінець, -нця	груди (грудей, грудьми і
гребінь, -еня	грудима)
гребти	грудка
грек	грузин
грека	Грузія
грецький	грузь, -зі, -зю
гречаний	грузький
гречаник	грузькість, -ости, -істю
гриб, -ба; -и	група
гривеник, -а	груша, -ші, груш
гривня	грушевий
гривонька (гривоньці)	губа, губи; губи, губів
гримати	губерня або губернія (ні-
гриміти	коли: губернаторство)
гримотати	губерніяльний
гримотіти	губний
гріб (гробу)	Гувер
грізьба, -и	гуґенот, -а
грім (грому)	гудити (гуджу)
гріти	гудіння
гріш (гроша)	гудіти
груда	Гудсонова затока
грумадити (грумаджу)	гузир, -я
грумадський	гук, гуку
грумадянин (мн. грумадяни)	гукання
грумадянство	гуляння
грумадянський	гулящий
громозвід (-зводу)	гульвіса
гроно і гроно	гультяще
грушенята	гультяй
груші (грушей)	гультяйство

гуманізм
гуманіст
гуманістика
гуманістичний
гуманітарний
гуманітарність, -ости, -істю
гуманний
гуманність, -ости, -істю
Гумбольдт
гуменний, -ого
гумор, -у
гумореска
гуморист
гумористичний
гумористичність, -ости,
-істю
гураган, -у
гуркіт, -коту
гуркотати (гуркочу)
гуркотіти (гуркотиш)
гурра
гурт, -у

гусар, -а; -и
гусарин, -а
гусеня
гуси (гусей, гусьми)
гуска, -сці
гусле
густий
густота
густішати
гусчин (*від гуска*)
гуся, -ти, -ті
гусячий
гусь (-і, -ссю)
гута
гуцул, -а; -ли
гуцулка
гуцульський
Гуцульщина
гучний
гуша
Гюґо (Hugo)
Гюйсманс (Huysmans)

Г

ґабелок, -лка
ґаблі
ґава
ґавити
ґавра
ґавс (*нім. Gaus*)
ґав'ячий
ґаз, -у
ґазда, -и; ґазди
ґаздування
ґазела
ґалаган, -а
ґалера і галера
ґалерія, -рії
ґалілей, -я

ґалімат'я або ґаліматіяс
ґаліфе *не відм.*
ґалл, -а
ґалліполі (Gallipoli)
ґалліцизм
ґаллія, -ії
ґалломанія
ґалянтерія
ґал'янтний
ґальвані (Galvani)
ґальванізація
ґальванізм, -у
ґальванізувати
ґальон, -у
ґальоп

гальоші
 гангрена
 ганок, -нку
 гараж, -у
 гарантія
 гарантувати
 Гаргантюа
 гардероба
 Гарібальді *не відм.*
 гармонд, -у
 гарнізон, -у
 гарнір, -у
 гарнітура, -и
 гарньє (garnier)
 Гаронна
 гарсон, -а
 Гасконія
 гастроля
 гастролер, -а
 гатунок, -у
 Гвадальківір, -у
 гвалт, -у
 гвардія
 Гватемалія, -і
 Гвельфи
 Гвер
 гвинт, -а; гвинти
 Гвінея
 Гвіяна
 Гданськ, -а *гл.* Данціг
 Гебауер
 Гебельс
 геґати, геґати
 гедз, гедзь
 гедзитися
 гейзер, -а
 гейша, -і
 гел-гел
 Гелсворсі (Galsworthy)
 генерація і генерація

генітив, -а
 Генуя
 Георг
 Гергард, -а (Gerhard)
 герґотати, герґочу
 Герінґ
 герундив
 герундіум
 Гете *не відм.*
 Гетінґен, -ну
 гетто, -а
 гешефт, -у
 гзимс, -у
 гзитися
 гирлиґа
 Гібральтар
 гільйотина
 гірлянда
 гітара
 гіхта
 Глезго (Glasgow)
 глечер
 Глінка
 гліювати
 Гловацький
 Глуськ
 Глявсєрова сіль
 гляг, -у
 глядіатор, -а
 глязура
 гляйт, -у
 глясе
 гльоб, -у
 гльобус
 гнайс, -у
 Гнедїч
 гніт, гнота; гноти
 гном, -а
 гобелени *або* гобелін
 Голіят, -а

голкіпер
гольф, -у (golf)
Гольфштром, -у
гоні, -у
Гонгора, -и (есп. поет)
гондоля, -і
гондоляр, -а; -і
гонта, -и
гонталь, -ля
готика
Готляндія
Готфрід
Готьє (Gautier)
гравер, -а
де ля Грав'єр
гравірувати
гравітація
гравюра
градація
гралі
Гранада
граната
гранд, -а
граніт, -у
грануляція
грасувати
грата,
гратуляція
грація
граціозний
грім'яльний
Гренада
гренадир, -а
Гренад'єр
Гренляндія

гречний
гречність, -ости, -істю
грим
гримаса
гримасувати
гринувати
гринджоли
грипа
грис, -у
гриф, -а
Гріг (Grieg)
Грімм, -а
Грінвіч
гро-гро
гроно
гросмайстер
грота
гротеск, -у
грунт, -у; ґрунта і -и
гувернер, -а
гудзик
гудзь, -я або гудз, -а
гуля, -і
гуляш, -у
гульден, -а
гулька
гума
гуральня і гуральня
густ, -у
Густав, -а
гутаперча, -чі або гутапер-
ха, -хи
Гутенберґ, -а
гявур, -а (тур.)

Д

давальник, -а
 давитьця (давилец)
 давним-давно, *прсл.*
 давній, -я, -е
 давноминулий
 дагеротипія
 Дагестан, -у
 дактилограф, -а
 дактилоскоп, -а
 дактиль, -я
 далєбі
 далекість, -ости, -істю
 далечиня
 далечінь, -чині, -інню
 далі
 далматика
 Далмація
 Далтон, -а
 далтонілян, -у
 дальній
 дальший
 Дамаськ, -у
 Дамокл, -а
 данець, -нця
 даний
 дання, -я
 Данціг, -у
 данцігський
 дар, -у
 Дарданелли
 даремно й даремне
 дарвінізм, -у
 Дарій
 дармо
 дармування
 дарувати (дарований)
 дати (дам, даси)
 Дауес (Daues)
 дбання

дбати за і про кого-що
 два, двох, двома
 двадцять, -тьох
 двадцятий
 двадцятка
 дванадцятий
 дванадцять (дванадцятьох і
 дванадцяти)
 двері (дверей, дверям, двер-
 ми й дверима)
 дверішній
 двигар, -я; -і
 двійня
 Двіна, -и
 Двінськ, -у
 двір, -ору
 двісті (двох сот)
 двічі, *прсл.*
 двоаршинний
 двоголовий
 двогубий
 дводушний
 двоєдушний
 двоєчко
 двозвук, -а
 двозначний
 двозначність, -ости, -істю
 двоїна
 двокрапка
 дволітній
 двоногий
 дворище
 дворучка
 дворянин (*мн.* дворяни)
 двоскладовий
 двосотий
 двосотлітній
 двотисячний
 двоюрідний

де; де-де, *прсл.*
де б, де б то
дебеластий
де-Бюсси (de-Bussy)
Дебюссі (Debussy)
дебют, -у
девіза
дев'яностий
дев'яносто (дев'яноста)
дев'ятдесять, -ох
дев'ятеро
дев'ятилітній
дев'ятнадцять, -ох і -яти
дев'ятсот (дев'ятисот)
дев'ять (дев'ятьох і дев'яти)
дегенерат, -а
деградація
Дедал
дедалі, *прсл.*
де ж; де ж пак
дезертир
дезертувати
дезидерат, -у
дезинфекція
дезорганізація
дезорієнтація
деінде, *прсл.*
деінше, *прсл.*
деїзм, -у
декабрист
декаграм, -а
декаданс
декан, -а
декілька, -ох
деклінаційний
деклінація
декляматор
декляматорський
деклямація
деклярація
деклясований

деколи, *прсл.*
декольте, не відм.
декоративний
декорувати
декотрий
декрет, -у
декуди, *прсл.*
делегат, -а
делегация
делегувати
делікатний
делікатність
Делос, -у
Дельбрюк, -а (Delbrück)
дельта
дельфійський
дельфін, -а
демагог, -а
демагогічний
демагогія
демаркаційний
демарш, -у
Демид, -а
деміург, -а
демобілізація
демографія
демократія
Демокріт
демолювати
демонологія
демонстрація
деморалізація
деморалізувати
Демостен
денаціоналізація
денаціоналізувати
дендрологія
денебудь, *прсл.*
де-не-де, *прсл.*
Денікін, -а
денний

денце, -я	дефект, -у
день (дня, днів; вісім день)	дефілювати
день-у-день, <i>прсл.</i>	дефінітивний
департамент, -у	дефініція
депо, -а	дефіс
депозит	дефіцит, -у
депутатство	Дефо (Defoe)
дерев'яний	дефравдація
дерев'яність, -ости, -істю	Дефферін (Dufferin)
дерев'яніти	дехто (на декім)
дереза, -и	децентралізація
дерен, -у	дециграм, -а
держално	децилітр, -а
держання	дециметр, -а
дерзкий	дешевість, -ости, -істю
дерій	дешевшати
дерматологія	дещо, дечого
дерть, -ти, -тю	деяк, <i>прсл.</i>
десанта, -и	деякий
десигнувати	дженджик, -а
десерт, -у	дженджуристий
десмургія	джентлемен, -а
Десна, -и	джерело, -а
деспект, -у	джерельце, -я
деспот, -а	джиґіт, -у
деспотизм, -у	джиґітувати
деспотичний	джиґун, -а
дестилювати	джин, -у
дестильатор	Джім (Jim)
дестиліяція	джміль (джмеля)
десятеро	Джованні
десятилітній	джума, -и
десятиліття	джуґлі
десяток, -тку	джур, -у
десять (десятьох і десяти)	джура
десь-інде, <i>прсл.</i>	дзвеніти
десь-не-десь	дзвін (дзвона)
деталь, -ю	дзвіниця
детектив, -а	дзвінкий
детермінізм, -у	дзвінок, -нка
де то, <i>прсл.</i> ; де тобі	дзвонар, -я, -і

дзвякати
дзеленчати
дзелень
дзень
дзенькати
дзеркало
дзеркальце
дзиґа
дзиґлик
дзижчати
дзюб і дзьоб, -а
дзюбати і дзьобати
дзюрком, *прсл.*
дзюркотати (дзюркочу)
дзюрчання
дзявкання
дзянь-дзюнь
дзьоб
дзьобати
диван, -у
диверсія
дивина, -и
дивіденда
дивізія
дивний
дивовижа
дивовижний
дивоглядний
дивування
дигамія
дидактика
дидактичний
дикість, -ости, -істю
диктат, -у
диктатор, -а, -и
диктаторство
дикція
дилема
дилетант
дилетантство
дилетантський

диліжанс
дилювій
дим, -у
димар, -ря; -і
димитися
димісія
динаміка
динаміт, -у
динамічний
динамометр, -а; -и
династичний
династія
диня, -ні
диплом, -у
дипломат, -а
директор, -а, -ори
директорство
дирекція
диригент, -а
диригентський
дириґувати
дисгармонійний
дисгармонійність, -ости
-істю
дисгармонія
дисекція
дисентерія
дисертація
дисидент, -а
дисиміляція
дискурс, -у
дискурсія
дискутувати
дисльокація
дисонанс, -у
дисоціація
диспозиція
диспут, -у
дистанція
дистиляція
дистинкція

дистих, -а
дисципліна
дисциплінарний
дитинча
дитирамб, -у
дитятко
диференціювати
диференція
диференціяція
дифтерія
дифтонг, -а
дифузія
дихавиця
дихання
диявол, -а
диякон, -а
дівич-вечір, -ора
дівонька (дівоньці)
дівоцтво
дівоцький
дівування
дівча
діготь (дігтю)
дігтяр, -а; -і
дід (клич. діду)
дідичний
дідище
Дідона
Дідро (Diderot)
дідуно
дідько
дідьчий
дійменник
дієписець, -ця
дієприкметник
дієприкметниковість, -ости,
-істю
дієприслівниковий
дієслівний
дієслово
діста

дістетика
дісцезія
діжа
діжка
Діжон
дізнатися
Дізраелі
дійниця
дійсний
дійсність, -ости, -істю
Діккенс, -а (Dickens)
діл (долу)
ділання
діління
діловод
дім (дому)
дімок, -мка
Дін (Дону)
Діоген, -а
Діоклетіян, -а
Діонісій, -я
Діоніс, -а
дірка
діркуватий
дірявий
діти (дітей)
дітки, -ток
діягноза
діяграма
діядема, -и
діялект, -у
діялектолог
діялог, -у
діяльний
діяльність, -ости, -істю
діямант
діаметр, -а; -и
діаметральний
діапазон, -у
діярій
діятерія

діяфрагма
Дмитро, -а
Дніпро
дніти (дніс)
дно
добачати
добирання
добігти (добіжу)
добір, -ору
добіса, *прсл.* (багато)
до біса *ім.*
добрішати
добробут, -у
доброволець, -льця
доброхіть
довг, -у
довгий (довший)
довгість, -ости, -істю
довговій, -я, -с
довговусий
довгов'язий
довголіття
довголітній
довгоніг, -нога
довгоніс, -носа
довгоший
довезти (довезу)
довершення
довести (дове́ду)
довж, -і; -ю
довжезний
довжелезний
довжепний
довід, -воду
довідатись
довідка
довідник
довіз, -возу
довізний
довіку, *прсл.*
до віку, -суду, *прсл.*

довіра і довір'я
довірливість, -ости, -істю
довіряти
довір'я
довколишній
довкільний
довкруги
доводити (доводжу)
довозити (довожу)
доволі
довнодоби, *прсл.*
довшати
догадка
догледіти і доглядіти
догляд, -у
доглядач, -а
доглядачка, -и
догма, догматика
договір, -вору; -вори
догодити
догонити
догори, *прсл.*
догоряти
догурту, *прсл.*
до гурту, *ім.*
дог, -а (*нес*)
до ґрунту, *прсл.*
додавання
додаток, -тку
Доде (Daudet)
додержуватися
до діла, *прсл.-ім.*
додолу
додому, *прсл.*
до дому, *ім.*
до жару, *прсл.*
доза
дозавтра, *прсл.*
дозавтрього, *прсл.*
дозвіл, -волу
до згоди, *прсл.*

дозір, -ору
дозорець, -рця
доїдати
доїжджати
доїжджий
доїздити, -джу, -здиш
доїздитися
доїльниця
доїння
доки, докіль
докищо (*поки*) *прсл.*
доки що (*що займ.*)
докіль, докіля, *прсл.*
докір, -ору
докола, довкола
доколи, *прсл.*
доконаний
доконаність, -ости, -істю
доконче
докрою, *прсл.*
до крою (*чого*) *ім.*
докрута, *прсл.*
доктор, -а; -и
докторат, -у
докторство
доктрина
докуди, *прсл.*
документ, -у
докупи, *прсл.*
доладу, *прсл.*
долина
до лица, *прсл.*
долі, *прсл.*
долілиць, *прсл.*
долішній
долонний
долоня
долото (доліт)
доля, -лі
доляр, -а
дольоміт, -у

дома, *прсл.*
домашній, -я, -в
Домбровиці
домисел, -слу
доміно, -на, -ну
домінйон
домінія
до міри, *прсл.*
домовина
Донбас, -у
донедавна, *прсл.*
донецмогу, *прсл.*
донехочу, донесхочу
Донець (Дінця)
Дон-Жуан і Дон-Хуан
донжуанити
Дон Карльос, -а
Дон-Кіхот
донна
до ноги, *прсл.-ім.*
доносити
доносити (*від доношувати*)
Дон-Хуан
донька, -и
до обід, *прсл.-ім.*
дообідній
до обіду, *прсл.-ім.*
до останку, *прсл.*
допасти, допаду, -деш
допис, -у
дописувач, -а
допізна, *прсл.*
доплести, -лела
до пня, *прсл.*
до побачення
доповідач, -а
доповідь, -ді, -ддю
допомагати (допомогти)
допоможний
допомогач, -а
до послідку, *прсл.-ім.*

до прикладу, *прсл.-ім.*
допуст, -у
до пуття, *прсл.*
доп'яна, *прсл.*
доразу, *прсл.*
доречі, *прсл.*
до решти, *прсл.*
дорібок, -бку
дорід, -оду
дорідний
доріженька (доріженьці)
доріжечка
доріжка
дорога (доріг)
дорогий (дорожчий)
дорожній
дорожчий
доручення
досадний
досвід, -у
досвідчення
досвіт (-ок) -у (*світанок*)
досвіта
досвітній
досить
досі, досіль, *прсл.*
досіювання
досконалість, -ости, -істю
дослідження
досліджування
до смаку, *прсл.*
до сподоби, до вподоби,
прсл.
доста, досить, *прсл.*
достатній,
достаток, -тку
достачання
достачування
достобіса, *прсл.*
достотній
достотно

достоту
достоювання
доступний
досхочу, *прсл.*
досягнення
дотеп, -у
дотепер, *прсл.*
доти, дотіль, *прсл.*
до того, до того ж
доторк, -у
дохід, -оду
доходити
доцент, -а
доцентство
доцентський
доцентура
доцільність, -ости, -істю
дочасу, *прсл.*
дочка, -и
доччин, -на, -не
дочиста, *прсл.*
дошка (дошок)
дошкульний
дошмиги, *прсл.*
дошніру, *прсл.*
дош, -щу
дощик, -ку
дошовий
дошомір, -ра
драглі, -ів
Драгоманів, -ова: -ом
драгун, -а
драгонія
дражливий
дражнити
драма
драматизація
драматичний
драматичність, -ости, -істю
драматургія
дрантя

драти
древній
дредновт, -а
дресувати
дривітня і дровітня
дригота, -ти
дригати
дригати
дрижаки
дрижання
дрижати
дріб (дробу)
дрібний
дріб'язковий
дріб'язок, -зку
дріжджі
дрізд (дрозда)
дріт (дроту)
Дріяда
дробина, -и
дробовий
дрова, дров
дротар, -я; -і
дротяний
дрохва, -ви
друг (мн. друзі й други)
другий
дружба
дружина
дружка
дружній, дружньо
друзяка
друк, -у
друкар, -я; -і
дручок і дручок
дряпак, -а
дряпіжник, -а
дряпати
дряпонути

дуалізм, -у
дуалістичний
дубар, -я; -і
дублет, -а
дублікат, -а
дубльон, -у (монета)
дубочок, -чка
Дубровнік
дуб'я
дудар, -я; -і
дуель, -лю
дуєт
дуже
дуженний
дужий (дужчий)
дужки
дужчати, дужче
дукар, -я; -і
дур, -ру
дурень, -рня
дурисвітство
дурність, -ости, -істю
дурнуватий
дурощі (дурощів)
дуумвірат, -у
духовенство
душа, -ші
душевний
душити (душать)
душний
душогоуб
Дуче
дурнішати
Дюрінг (Düring), -а
Дюссельдорф, -у
дядина, -и
дядько
дьоготь, -гтю

Е

евакований	екзегеза
евакуація	екзегет
евгенетика	екзегетика
евгеніка	екзекутивний
евдемонізм, -у	екземпляр, -а
евентуальний	екзерциція
евентуальність, -ости, -істю	екзистенція
евнух, -а	екзогамія
еволюція	екзорта
евристика	екзотика
Еврипід	екіпаж
Європа	еклектизм, -у
європесць, -йця	еклектик
європейський і європський	еклога
євфемізм, -у	економіст
євфонія	економічний
Егейське море	економія
егіда	екразит, -у
егоїзм, -у	екран, -у
егоїст	ексгумація
егоїстичний	екскурсія
еготизм, -у	екслібрис
егофутуризм, -у	експансія
егоцентризм, -у	експедиція
еґалітаризм, -у	експеримент, -у
еґаліте	експертиза
едда	експлуататор
Едесса	експльозія
едикт, -ту	експозитура
Едінбург	експорт
Едісон, -а	експортер
едукація	експрес, -у
Ейфельова вежа	експресіоніст, -ський
екватор	експресія
екваторіял, -у	експропріювати
еквівалент, -у	експропріяція
еквілібристика	екстаза
екзальтація	екстемпорале
екзамен, -а	екстенсивний

екстерніст	емігрант, -а
екстравагантний	еміграція
екстрагувати	емігувати
екстракт, -у	емір, -а; -и
екстремізм, -у	емісар, -а; -и
екстремний	емісія
ексцеленція	емпіризм, -у
ексцентрик	емульсія
ексцес, -у	емфаза
елеватор	Енгельгард
елегія	ендогамія
елегантний	Енеїда
елеганція	енергетика
електризація	енергійний
електризувати	енергія
електрика	ентомологія
електрифікація	ентузіазм, - у
електричний	ентузіастичний
електричність, -ости, -істю	енцикліка
електроліза	енциклопедист
електромагнет	енциклопедичний
електромонтер	енциклопедія
електромотор	епігон, -а
електрон	епіграма
елемент, -у	епіграф
Елеонора	епідеміолог
елізія	епідемічний
еліксир, -у	епідемія
елімінація	епізод, -у
елінг, -у	епізодичний
еліпса	Епікур
елюкубрація	епікуресць, -ейця
еляборат	епілепсія
елястичний	епілог
ельоквенція	епістоля
емаль	епістолярний
еманципація	епіталама
емблема	епітафія
ембріон	епітет, -а
ембріолог	епічний
емеритальний	епічність, -ости, -істю

еполет, -а
 епопея
 епос, -у
 епоха
 Ерзерум, -у
 еристика
 ермітаж
 еротизм, -у
 еротика
 ерудит
 ерудиція
 Ерфурт
 есеїзм
 есенція
 ескимоси
 ескіз
 ескулап, -а
 еспанець, -нця
 Еспанія
 еспанський
 есплянада
 естет
 естетика
 естетичний

естетичність, -ости, -істю
 Естляндія
 есхатологія
 етен
 етер, -у
 етика
 етикета
 етимологія
 етичний
 етичність, -ости, -істю
 етін
 етіологія
 етіоп
 Етіопія
 етнограф
 етнографія
 етнологія
 етопоея
 ефект, -у
 ефектовність, -ости, -істю
 ефенді
 Ефрат
 ешелон || ешелон

Є

Єва
 євангелик
 євангелист
 євангелія
 Євген, і Евген, -а
 Євграф, -а
 Євдоким
 Євдокія
 Євлампій
 Євлогій
 Євмен
 єврей, -я
 Євсевій

Єгипет, -пту
 єгиптянин (мн. єгиптяни)
 єдваб, -у
 єдиність, -ости, -істю
 єднання
 єзуїтство
 єлей
 Єлисавета
 Єнісей
 Єнісейськ, -а
 єпархія
 єпархіальний
 єпископ, -а

єпископат, -у
єпископія
єпископський
єрарх
єрархія
єресіярх
єресь, -сі, -ссю

єретик, -а
єрихон, -у
єрусалим, -у
єфрем, -а
єхидкуватий
єхидний

Ж

ж, же, *спол. пишемо окремо*
коли ж, його ж, вона ж,
він же

Жаб'є, -я, -ю

жабуриння

жаб'ячий

жага, -и

жадання

жаден

жадібний

жайворонок

жаління

жалісливий

жалісний

жалість, -ости, -істю

жаля (жниця)

жаль, -лю

жандарм, -я

жанр, -у

жар, -у

жаргон, -у

жаріння

жаркість, -ости, -істю

жарт, -у

жартівливість, -ости, -істю

жартування

жаский

жаско, *прсл.*

жасмин, -у

жати (жну, жатий)

жах, -у

жахливість, -ости, -істю

жвависть, -ости, -істю

жвакання

жвакування

ждання

ждати (жду, ждеш)

жебри

желятина

женити

жених

женіння

женуватися

жердина

жердка

жеребець, -бця

жереб'я

жереб'ячий

жерсть, -ти, -тю

жестукуляція

живий

живити

живіт, живота

живопис, -у

живосилом, *прсл.*

жила, жили

жилет, -а

жилетка

жир, -у

жирафа

жи́ро
 житні́й
 жито́
 Житомир, -а
 життєвий і життєвий
 життєпис
 життя (живу)
 Жід, Андре
 Жіліна
 жі́нка (жі́нці, жі́нок)
 жіно́цтво
 жіно́цький
 жіно́чий
 жі́нчин
 жі́рондисти
 жма́кання
 Жме́ринка
 жму́ритися
 жму́рки, -ів
 жне́ць (женця, *клич.* женче)
 жовні́р, -ра
 жовта́вий
 жовте́нь, -тя
 жовті́сть, -ости, -істю
 жовті́шати
 жовтога́рчий

жовто́к, -тка
 жовтоцві́т, -у
 жовч, -чі, -цю
 жо́лоб
 жо́луддя
 жо́лудь, -я; -і, -ів
 жо́на
 жо́натий
 жо́нглер, -а; -и
 жо́рства
 жо́рствя́ний
 жо́рсто́кий
 жо́рсто́кість, -ости, -істю
 жре́ць (жерця)
 жу́жмо́м
 жу́рба
 жу́ритися, -юся
 жу́рнал, -у
 жу́рналі́ст
 жу́чок, -чка
 Жу́ль Верн
 Жу́льє́н (Julien)
 Жу́р'є́н де ля Гра́в'є́р
 Jurien de la Graviere
 жу́рі
 Жу́сьє (Jussieu)

З

заальпі́йський
 заа́н'яжувати
 заатля́нтський
 забавка
 заба́г, -у
 заба́ганка
 заба́гатіти
 заба́гато, *прсл.*
 забайду́же, *прсл.*
 Забайка́лля
 Забалка́ння

забара, -и
 забарни́й
 забачи́ти (загледі́ти)
 за безці́н(ь), *прсл.*
 забере́жжя; -реж і -режів
 забива́ти
 забива́ч, -а
 заби́рати
 заби́ти (заб'ю, заб'єм, заб'є,
 заб'ємо, заб'єте, заб'ють)
 забиття

забіяка, -и
забігти, -іжу
забір, -ору
забовваніти
забоїстий
заборгованість, -ости, -істю
заборонний (той, що його
треба заборонити)
забрання
забрати (заберу)
забрід, -броду
забрязчати, -чу
забр'юхатися
забувати (кого-що, про
кого-що)
забудькуватий
забутній
забутній
забуття
заважати (кому)
завар, -у
завбачати
завбачити
завбільшки, *прсл.*
завважати й зауважати
заввишки, *прсл.*
завгарячішки, *прсл.*
завглибшки, *прсл.*
завгрубшки, *прсл.*
завдалеки, *прсл.*
завдальшки
завдання
завдаток, -тку
завдовш
завдовшки, *прсл.*
завдяки, *прсл.* (чому)
заведій, -я
завезти (завезу)
завеликий
заверчувати
завершення

завершувати
завести (заведу, заведений)
завжди, *прсл.*
завждишній
завзятість, -ости, -істю
завзяття
завидна, *прсл.*
завидки, -ів
зависливий
зависокий
зависть, -ти, -тю
завити, завию
завити, зав'ю
завиття
завичка
завід, -оду
завіжкати, кого
завіз, -озу
завізно, *прсл.*
завірюха
завітати
за віщо, *займ.*
завод, -у
заводити, -джу
заводіяка
завозити, -вожу
завойовник, -а
Заволжя
заволзький
заворітній
заворот, -у
завороть, -і
завоювати
завойований
завсіди, *прсл.*
завстаршки, *прсл.*
завтра
завтрашній
завтрішній
завчасний
завчасу, *прсл.*

завшир, завширки
загадування
загал, -у
загальний
загальнообов'язковий
загарбник, -а
загарячий
загин, -у; до загину
загір'я
загніт, -у
загніжджатися
загоді і загодя
загоїти
заголовок, -вка
загоріти
загорнути (загорнений)
загорода
загороджувати
загорьований
загострений
загострювати
заготівля
заготівний, -а, -е
заграва
заграниця
Загреб, -у
загримати
загриміти
загрозливий
зад, -у
задавати
за давніх-давен
задарма, *прсл.*
задаток, -тку
задача (задач)
задержуватий
задержуватися
задерій, -рія
задирака
задки
задля, *прсл.*

задній
Задніпря
задньопіднебінний
задобрий
задобре
задовгий
задовго
задовільний
задовільняти
задоволення
задорожній
задосить
задрижати
задрі(и)панець
задурно, *прсл.*
задуха
заєць, зайця; зайці
зажевріти
зажин, -у
зажинки, -нків
заздалегідь, *прсл.*
заздрісний
заздрість, -ости, -істю
заздрощі (заздрощів)
зазимки, -ків
зазіхання
зазнавання
зазнайомлюватися
зазов, -у
зазначений
зазначення
заінвентарювати
заінвентарьований
заінтересувати
заінтригований
заіржавіти
заіскритися
заїдання
заїди
заїдливий
заїжджати

заїздити (заїжджу)
заїздити (кого)
заїзний
заїкатися
заїкнутися
заїкуватий
зайвий
зайвина, -и
зайдиголова
займаний
займання
займенник
займище
зайняти (займу, зайняв)
зайняття
закалець, -льця
Закавказзя
заказний
заказник
закам'яніти
закарлюка
Закарпаття
закацюбнути
заквилити
заки
закіль, *прсл.*
закінчення
закінчування
заклад, -у
заклясти
заколот, -у
закон, -у
законний
законодавство
закордон, -у
закордоння
за кордоном, *прсл. ім.*
закривавлений
закритість, -ости, -істю
закричати
закріпа, -и

закрут
Закубання
закурити, -курю
закуріти, -курю
закутень, -я
закутній
закуток, -тка
закуштувати
заламаний
заламати
залежний
залежність, -ости, -істю
заледве
залетіти, -лечу
залив, -у
залити (заллю)
залишити
заліззя
залізко
залізний
залізниця
залізничий
залізо
залім, -ому
заліт, -лету й -льоту
залітати
залітошній
залляти
залоза
залюбки, *прсл.*
зяля, -і
зялягти (зяляжу, заліг)
зальоти (зальотів)
Зальцбург, -у
замазка, -и
замалий, -ла, -ле
замалим, *прсл.*
замало, *прсл.*
замести (замету, замів, за-
мела)
замет, -у

замирання	заорендувати
замиріння	заорювання
замисл, -слу	заочі, <i>прсл.</i>
заміж, <i>прсл.</i>	запал, -у
заміжжя	запалення
заміжнє	запальний
замінювати	запам'ятати
замінити	запам'ятування
заміркуватий	запанібрата, <i>прсл.</i>
Замість	запаса, -и; -и, -ок
замість, <i>прсл.</i>	запах, -у
замітати	запашний
замітка	запашно, <i>прсл.</i>
замічувати	запевне
замкнути (замкнений і зам- кнутий)	заперечення
замовлення	заперти (запер)
замовляння	записка
заможний	запирати
заможність, -ости, -істю	запис, -у
замок, -а; замки, замків (будинок)	запит, -у
замокати, замок, замокла	запирання
замолоду, <i>прсл.</i>	запівдарма, <i>прсл.</i>
заморозень, -зня	запідпідьомкати
заморозь, -і	запіл, -олу
замор'я	запілля
занадто, <i>прсд.</i>	запічок, -а
занедбання	заплід, -оду
занедбувати	заплітати
занедужати	запльомбований
занемогти	запобіжний
занепад, -у	заповідання
занепадництво, -а	заповідь, -іді, -ддо
занехати	заповісти, -си
занехаяти	заповіт, -у
Занзібар	запозичення
за ніщо, <i>прсл. займ.</i>	запоїни, -поїн
заносити, -шу	заполоч, -і
заносити, -шу (одежу)	запомогти (запоможу)
заняття й зайняття	запопадливий
	Запоріжжя
	запорізький

запорожець, -жця
запродаж, -у
запросини (запросин)
запрохувати
запрошувати
запрягти (запряжу, запряг, запрягла)
запустілий
заради
зараз = негайно
за раз; числ. за раз при-
ніс усі дрова
заразливий
заразливість, -ости, -істю
заразом, *прсл.*
зараненько, *прсл.*
зарані, *прсл.*
заранній, -я, -є
зарання, *прсл.*
зарано, *прсл.*
зарівно
заробіток, -тку
заробітчанин (мн. заробіт-
чани)
зародок, -дка
засалити
засвідчити, -чу
засвітла, *прсл.*
засвоєння
засипати (від спати) заси-
нати (від сон) або засип-
ляти
засипати, засиплю
засіб, -собу
засів, -у
засівний
засідання
засідка
заскімліти
засмерджуватися
засніт, -у

засновок, -вку
за сонця, *прсл.*
заспів, -у
заспівати
заспіль, *прсл.*
зассаний
зассати, зассу
застарий
застебнути
застерегти (застережу)
застерігати
застидати
застібати
застібка
застіжка
застій, -ою
засторонок, -ронку
застосування
застре(і)лити
застрибаю, -баєш
заступилно, -а
заступництво
засув, -у
засувний
засудити (засуджений)
засяти і засяяти
зате, *прсл.*
затверджувати
за те, займ.
затемна, *прсл.*
затеpla, *прсл.*
затесати (затешу)
затирка, -и
затичка
затишний
затишно, *прсл.*
затісно, *прсл.*
затісувати
заткално, -а
затомість, *прсл.*
затреміти

затроєний
 затроювати
 затужити (затужать)
 затхлість, -ости, -істю
 затяжний
 затьмити
 затьміння
 зауважити
 Захар, -ара
 захворіти
 захисний
 захисник
 захист, -у
 захисток, -тку
 захихикати
 захищати
 захід, -ходу
 західник, -а
 західний
 західноєвропейський
 західноукраїнський
 заходень, -дня
 заходець, -дця
 заходити
 захододки, *прсл.*
 захопити, -плю
 зацвісти, -ту
 зацерувати
 заціпити, -ціплю
 зачервивіти
 заче(і)ркувати
 зачіпати
 зачіпка
 зачіплювати
 зачіска
 зачісувати
 зачучверіти
 зашпори
 заштатний
 защепити, -плю, -пиш
 защібати

зашіпати
 зашіпка
 защо, *прсл.*
 за що, *займ.*
 заяць і заєць, зайця
 збавити
 збагатити
 збагачувати
 збанкрутувати
 збезчестити
 збезчещений
 зберегти (збережу, зберіг,
 зберегла)
 збережіння
 зберігання
 зберігати
 збирач, -а
 збіг, збігу
 збігатися
 збіжжевий
 збіжжя
 збільшення
 збільшити
 збір (збору)
 збірний
 збірник
 збіса, *прсл.*
 зблизька, *прсл.*
 збоїни (збоїн)
 збоку, *прсл.*
 з боку, *ім.*
 зброя (воєнна), -ї
 збруя (упряж на коня)
 збудування
 звання
 зварити (зварений)
 зватися (звуться)
 звести, звезу
 зверх, *прсл.*
 звертатись
 зверхній, -я, -в

зверху, <i>прсл.</i>	звуконаслідний
зверху, <i>ім.</i>	звуконаслідність
звести, зведу	звукосполучення
зведений	Звягель, -гелю
звечора, <i>прсл.</i>	зв'язати
звечоріти	зв'язка
Звинигородка	зв'язок
звисока, <i>прсл.</i>	зв'язувати, зв'язуватися
звихнення	зв'язь
звичаєвий	зв'ялити, зв'ялитися
звичай, -аю	зв'янути
звід (звод)	згадувати
звідки, <i>прсл.</i>	зганьбити
звідкіль, <i>прсл.</i>	зганьблення
звідкіля	згар, згарі
звідомлення	згарище
звідси	згарячу, <i>прсл.</i>
звідсіля	згідний
звідсіль, <i>прсл.</i>	згідність, -ости, -істю
звідти, звідтіля, звідтіль	згірклий
звідусіль, звідусіля	згірклість, -ости, -істю
звідусюди, <i>прсл.</i>	згірок, -рка
звіку (ніколи)	згірш, згірше, <i>прсл.</i>
звільна	згір'я
звір, -ра (не бачив звіра), -ру (там багато звіру) = = звір'я	зглибока, <i>прсл.</i>
звіринець, -инця	зглуха, <i>прсл.</i>
звірський	згодом, <i>прсл.</i>
звірюватий	згорда, <i>прсл.</i>
звір'я (багато звірів)	згордіння
звіря (звір)	згордіти
звісний	згори, <i>прсл.</i>
звісність, -ости, -істю	з гори, <i>ім.</i>
звістка	згоріння
звітний	згоріти
зводити, зводжу	згорнути (згорнений і згор- нутий)
звозити, звозжу	згортати (згортаний)
звойовувати	зграбний і зграбний
зворот, -у	зграя, -ї
звоювати (звойований)	згрецька, <i>прсл.</i>
	згізна

згрубілий	Зеляндія
згрубілість, -ости, -істю	земень, -мця
згрупувати (згрупований)	землемір
згусток, -а	землепис, -у
згірай	землетрус, -у
згіребло, -а	землеустрій
здавен-давня	земля (земель)
здавна	земляний
здалека (у), <i>прсл.</i>	зеро, -а
здаля, <i>прсл.</i>	Зефір, -у
здатний	з'єдинити
здатність, -ости, -істю	з'єднати (з'єднаний)
здебільша, <i>прсл.</i>	зжалитися
здебільшого, <i>прсл.</i>	зжати
здешевити	зжинати
здешевлення	зжовкнути
здибати, здибаю	з-за, <i>прийм.</i> з-за хати
здивування	ззаду, <i>прсл.</i>
здирник	з-за кордону, <i>ім.</i>
з дитинства, <i>ім.</i>	ззувати
здібний	зигзаг, -у
здібність, -ости, -істю	Зигфрид, -а
з діда-прадіда, <i>прсл.</i>	Зизаній, -я
здіймати	зима
здійнятий	зичливість, -ости, -істю
здобич, -і, -ччю	зібгати
здобичник	зіво, -а
здовж і уздовж, <i>прсл.</i>	зігнорувати
здоров'я	зідхання
здоров'ячко	зідхнути
здох, -у	зілля
здрігнувшись	зілляти (зілля)
здрібна, <i>прсл.</i>	зіллячко
здрібність, -ости, -істю	зільник
здуру, <i>прсл.</i>	зімління
Зевс	зімліти
зекономити	Зінов'єв
зеленастиий	Зінов'євське
зеленість, -ости, -істю	Зіньків, -ова
зеленіти	Зіньківський
зеленішати	Зінько, -а; Зіньку

зіпхнути	змилок, -лка
зір (зору)	змисл, -у
зірвати	з-між, <i>прийм.</i>
зіронька (зіроньці)	змій, змія
зісподу, <i>прсл.</i>	змінний
з'їжджати	змінність, -ости, -істю
з'їзд	змінюватися
з'їсти, з'їм, з'їсти	зміст, -у
з'їхати	змішування
з краю <i>ім.</i>	змішуватися
скраю, <i>прсл.</i>	змішувати [ся]
злазити (злазь)	змогти (зможу)
злегенька	змолоду, <i>прсл.</i>
злегка, <i>прсл.</i>	змосковська, <i>прсл.</i>
злекшити	зм'якшення
злетіти (злечу)	зм'якшити
злива	зм'яти (зімну)
зливатися	знавець, -ця
злигодні	знагла, <i>прсл.</i>
злигодні	з-над, <i>прийм.</i>
злидар, -я; -і	знадвору, <i>прсл.</i>
злиденно	знадіб, знадобу
злидні	знайомий
злий	знайомити
злість, -ости, -істю	знайти
зловживання	знак, -у
зловмисний, зломисний	знаменний
злочин, -у	знаменник
злочинець, -нця	знаменувати
злочинний	знаний
з ляку, <i>прсл.</i>	знання
змагання	знарошне, <i>прсл.</i>
змалечку	знаряддя
змалку, <i>прсл.</i>	знати, (знатися, знається)
зматчіти (про рій)	знаття
змеженіти	знахар, -я; -і, -ів
з-межи	знахарка
зменшення	знахідник
зменшити	значення
змертвіння	значити, значу
змилини	значіння чого

значний	зокола, <i>прсл.</i>
значність, -ости, -істю	зоколишній
значця, <i>скороч.</i> значиться	зокрема, <i>прсл.</i>
зневіритися в кому, чому	золотар, -я; -і, -ів
зневіра, -ри	золотоверхий
зневір'я (зневір'ї)	золочення
знедавна, <i>прсл.</i>	Золочів, -ева
знеземелення	Золя, Еміль
зненацька, <i>прсл.</i>	зоографія
знеобачка (и)	зоологія
знепритомніти	зоохемія
знервований	зоолог, -а
знестяму, <i>прсл.</i>	зопалу, <i>прсл.</i>
знетямитися	зорати
знехотя, <i>прсл.</i>	зорганізувати
знехочу, <i>прсл.</i>	зоря, -і (зір)
знечев'я, <i>прсл.</i>	зоряний
зниження	зосередження
знижка	зосібна, <i>прсл.</i>
знизу, <i>прсл.</i>	зошит, <i>звич.</i> зшиток
зникати	зоя, -і
знімати, <i>краще:</i> здійсмати	з-перед, кого, <i>прийм.</i>
знімецька, <i>прсл.</i>	з-під чого, <i>прийм.</i>
знічев'я	з-поза
зніжковіти,	з-поміж, з-помежи
знов, знову, <i>прсл.</i>	з-понад, <i>прийм.</i>
зносити	з-попід, <i>прийм.</i>
зночі	з-посеред, <i>прийм.</i>
знуцання	з початку, <i>ім.:</i> з початку
зобов'язання	року, <i>але</i> спочатку, <i>прсл.</i>
зобов'язати	з провіку, <i>імен.</i>
зобов'язувати	з-проміж, <i>прийм.</i>
зовнішній	зрадливість, -ости, -істю
зовсім, <i>прсл.</i>	зрадництво
зо всім, <i>займ.</i>	зразковий
зодіак, -а	зразок, -зка
зозла, <i>прсл.</i>	зразу, <i>прсл.</i>
зовуля	зранку, <i>прсл.</i>
зоїл, -а (злісний критик)	зрання, <i>прсл.</i>
Зойдер-Зе Zuider Zee	зрештою = проте, а втім
зойк, -у	<i>прсл.</i>

з рештою чого, ім.
 зрівняння
 зрівнятися (зрівняється)
 зрідка, прсл.
 зрізна, прсл.
 зрілість, -ости, -істю
 зріст (зросту)
 зробити (зроблений)
 з розгону, прсл. ім.
 зроду — ніколи, прсл.
 з роду (якого)
 зроду-віку
 зроду-звіку, прсл.
 зрозумілий
 зрозуміння
 зростання
 зростити, -рощу
 зруйнування
 зруки, прсл.
 зруська, прсл.
 зручний
 зручність, -ости, -істю
 зсадити
 з-серед, прийм.
 зсередини, прсл.
 зсерця, прсл.
 зсилати
 зсиніти
 зсипати
 зсипний
 зсідати
 зсохнути
 зсподу, зосподу, прсл.
 зстародавна, зостародавна,
 прсл.
 зступити
 зсунути
 зшити
 зубний
 зубожіння

зубожіти
 зукраїнізувати
 зулус, -а
 зулуський
 зумисне
 зумисність, -ости, -істю
 зупинка
 зусилля
 зусіль = звідусіль
 зустріч, -чі, -чю
 зустрічатися
 зустрічний
 зусюди, прсл.
 зфабрикувати
 зформувати (зформований)
 зформулювати (зформульо-
 ваний)
 зцідити
 зцілення
 зцілити
 зчарувати
 зчасом (згодом), прсл.
 зчаста, прсл.
 зчинити
 зчистити
 зчіплювач
 зчорніти
 зшивати
 зшиток, -тка
 зщулитися
 з'юртуватися
 зябля, -і
 з'ява, -и
 з'явитися
 з'являтися
 зявище (пелька)
 з'явище (з'ява)
 зятній
 зять, -тя
 зяяти

і, спол.; і вимовляємо та пишемо завжди між двома приголосівками, а також на початку речення.

Ібаньєс, -а

Ібсен, -а

Іван (на Йвана)

Іванко

Івасенко (прізвище)

Івасенько

Івась (клич. ф. Івасю)

іволга

Ігорович

ігра, -и

іграшка, -и

ігумен

ігнорант

ігноранція

ігнорувати

ідеал, -у

ідеалізм

ідеалізувати

ідеаліст

ідеалістичний

ідеальний

ідейність, -ости, -істю

Іден (Eden)

ідентифікація

ідентичний

ідентичність, -ости, -істю

ідеограма

ідеографія

ідеократизм

ідеолог

ідеологія

ідилія, ідилля

ідіосинкразія

ідіот

ідіотизм, -у

іжиця

із, *прийм.* = з; із вимовляємо та пишемо між двома приголосівками, а часом і на початку речення, коли дальше слово починається з приголосівки.

із-приросток; перед глукими приголосівками *к, п, т, х* змінюється на *іс*: ісказати

Ізабелла, -лли

ізвечора, *прсл.*

із-за = з-за, *прийм.*

іззаду = ззаду, *прсл.*

іззисти = ззисти

Ізида, -и

Ізмаїл, -їла

ізмарагд, -у

Ізмір (Смірна)

ізобари

ізоглови

ізогомія

ізографія

ізолювати

ізолятор

ізоляція

ізохімени, -мен

ізохронізм, -у

ізраїль, -я

ізраїльський

ізраїльтянин (мн. ізраїльтяни)

ізосподу, *прсл.*

ізумруд, -а

Ізюм, -у

ікло

іконографія

іконопис, -у
іконостас, -у
ікра, -и
Іларіон, -а
Іліяда
Іллінці, -ців і -нець
Ілля
ілюзія
ілюмінація
ілюмінувати
ілюстративний
ілюстратор
ілюстрація
ілюструвати
Ільїн, -а, -ові
Ільїч, -а, -еві
Ільмень, -ю
імажинізм, -у
іматикуляція
імбер, -у
імброльйо,
іменник
імення, іменнів і імень
імжити, -жить
імігрант, -а
іміграція
імігувати
імітація
імітувати
імовірність, -ости, -істю
імла, -и
імператив
імператриця
імперія
імперіялізм, -у
імперіяліст
імперіялістичний
імпет, -у
імпозантний
імпозантність, -ости, -істю
імпонувати

імпорт, -у
імпресаріо
імпресіонізм
імпресіоністичний
імпровізація
імпровізувати
імпульс
імпульсивний
ім'я, імени
імені, ім'ям
інавгурація
інак
інакший
інбар, -у
інвектива
інвентар, -я
інвестиція
інвігіляція
Інгул, -а, -лові
Інгулець, -льця
інгальятор, -а
інтеренція
інгредієнція
інтресійний
інгуш, -а
інде
індекс, -у
індемнізація
індивід, -а
індивідуалізація
індивідуалізм, -у
індивідуаліст
індивідуальний
індивідуальність, -ости,
-істю
індивідуум
індіго, -а
індик, -а
індиферентність
індісць, -йця
Індія, -ї

індіянин, -ина; -яни
індолог, -а
індульгенція
індус, -а
індустрія
індустріялізація
індустріяльний
іней, інею
інертний
інерція
інженер, -а: -и
ініціал
ініціатива
інквізитор
інквізиція
інколи
інкоґніто
інкримінований
інкуди, *прсл.*
інновація
іновірець, -рця
іноді, *прсл.*
інсерат, -ту
інсигнії
інсинувати
інсинуваний
інсоляція
інспект, -у
інспектор
інспекція
інспірувати
інсталяція
інстинкт, -у
інститут, -у
інституція
інструктаж, -у
інструктивний
інструктор
інструктувати
інструкція
інструувати

інструмент, -у
інсургент
інтегральний
інтеграція
ітелект, -у
інтендант
інтелігент, -а
інтенсивність, -ости, -істю
інтенція
інтервал-, у
інтерв'ю *не відм.*
інтерв'юер, -а
інтердикт, -у
інтерес, -у
інтересний
інтересність, -ости, -істю
інтерлюдія
інтермедія
інтермеццо
інтернаціоналізм
інтерпелювати
інтерпеляція
інтерпункція
інтерциза
інтимний
інтонація
інтригант, -а; -и
інтригувати
інтродукція
інтролігатор, -а; -и
інтуїтивний
інтуїція
інфамія
інфекційний
інфекція
інфінітив, -а
інфлексія,
інфлюенца
інфлюенція
інфляція
інформація

ін-хто, ін-кого, ін-кому
інцидент
інший
ін-як, ін-який
ін'єкція
Іпполіт, -а
іраціональний
ірвати (він ірве, вона рве)
іредент, -а
іредента, -и
іригатор, (-гація)
Ірида, -и
Ірина
ірис, -у (росл.)
іритація
іритуватися
Іркліїв, -лієва
Іркутськ
Ірляндія
Ірод
іронічний
іронічність, -ости, -істю
іронія
Ірпінь, -пеня
Іртиш, -а
іскорка
іскра (іскор)
іскрянний

іслям, -у
Ісляндія
існий
існувати
Ісократ
іспит, -у
іспитати
іспроста, прсл.
ісп'яна, прсл.
істина
історик
історичний
історичність, -ости, -істю
історично-філологічний
історично-філософічний
історіограф
історія
істота (істот)
ісхіяс, -у
італієць, -ійця
італійський
Італія
іти (іду, не йду)
Іфігенія
іхтіосавр, -а
іхтіологія
Ічень, Ічні
ішіяс, *краще*: ісхіяс

І

Івга, -и = Євгенія
Іда
Ідак, -а
Ідальня
Ідець, Ідця
Ідкий
Ідьма, Ідцем, прсл.
Іжа, Іжі
Іжак

Іжджений
Іжитися
Ізда
Іздець (Іздця)
Іздити (Іжджу)
Іздня, -і
Ії, займ. (род. і знах.)
Ій, займ. (даваль.)
Ійбо, Ійбогу

Іречек

їство, -а

їсти, їм, їси, їж і їдж, їдже-
ний і їдений

їстивний

їхати

їхний, -я, -є

Й

й, сп. вимовляємо й пишемо
між голосівками, або й по
голосівках перед приго-
лосівками

ймення, або імення

Йов, -а

Йоганнесбург

його, йому (*від* він)

йод

йодоформ

йойкати

Йокогама

йоломок, -а

йолоп, -а

Йона, -и

йонійський

Йонія

Йордан, -у

йорж

Йоркшір

Йосип

йотувати (йотований)

йти

К

кабала, -и

кабалістика

кабанник

Кабарда, -и

кабаре, *не відм.*

кабиця, -і

кабінет, -у

кабінетний

кабріолет, -а

кавалер і кавалір

кавалергард, -а

кавалерист

кавалерія

кавар, -я; -і

каварня

каверза, -и

Кавказ, -у

кавказький

кавіця

кавчук

кав'яр, -у

кагал, -у

каганець, -я

Кагарлик, -а (місто)

кагла, -и

каданс

каденція

кадження

кадильниця

кадр, -у

кадриль, -лі, -ллю

кажан

Казакстан, -у

Казань, -і

казати, кажу	кальорифер, -а
Казбек, -у	кальорія
каземат, -ту	кальсони
Казимир, -а	кальян, -а; -і
казна-коли, казна-що,	камарилья
казна-як, <i>прсл.</i>	каменистий
казуїстика	камениця
Каїн	Каменськ
кайдани	каменюка
Кайтель (Keitel)	каменяр, -а, -і
какаду	камень (-меня = одного,
какао, -а	-меню = матеріалу на
какографія	будування)
калавур, -у	камера
каламар, -я	камердинер
каламутний	камертон, -а
калатало, -а	камінець, -нця
калач, -а	камінний
Калевала	каміння
Каледонія	кампанія
календар, -я; -і	камфора, -и
калинняк, -у (гай)	Кам'янець
каліграфія	кам'яний
Калігула	кам'яниця і каменця
каліф	канал, -у
каліцтво	канва, -и
калічити	канделябр
Каліш	кандидат
калкий	кандидатський
Калміус, -а	канібал, -а
калоша і кальоша	Канів, -нева
Калябрія	канівець, -вця
калюжа, -і	канон, -у
калямбур, -у	канонік
каляріпа	канонір, -а
Кальвін	кантилена
кальвінізм, -у	Кантон, -у
кальвініст	канцелярія
кальвінський	канцлер, -а
калькуляція	каня
Калькутта	каолін

капеля	картоплиння
капітал, -у	картопля (картопель)
капіталізм, -у	каруселя
капіталіст	каруца
капіталістичний	каса
капітальний	касарня
капітан, -а	касація
капітул	касир, -а; касирка
капітулювати	Касіян і Касян, -а
капітуляція	каскада
капітульний	Кассандра, -и
каплиця, -і	Кассій
капосний	Кассіопея, -ї
Каппадокія	кастелян, -а
капраль, -я	Кастилія, -ї
Капрі	касувати
капсуля	катаклізм, -у
капуцин, -а	катакомба
карабін, -а	катаlepsія
карабінер	каталог, -у
караван	каталогувати
Караджіч, -а, -еві	Катальонія
Карамзін, -а	катар, -у
карась, -ся	катафальк, -у
карбід, -у	категоричний
карбіж, -бежу, -бежем	категоричність, -ости, -істю
карбованець, -нця	категорія
карбункул	катедра
кардинал, -а	катер, -а
кар'єра	катівня, -і
карикатура	Катиліна
Карл, -а	кат-ма
Карлсбад, -у	католик
кармазин, -у	католицький
кармін, -у	каторга
Карпати, Карпат	катування
Карпівка	нахля, -і
картель, -ю	кача, -ати, -і
картограф	качання
картографія	качка, качок
картон, -у	качур

кашель, -шлю	кета, -и
кашкет, -а	кетяга, -и
кашмир, -у (тканина)	кефір, -у
каштан, -а	Керч
каяття	кивати, -ваю
квадрат, -а	кидькома, <i>прсл.</i>
квадрильйон, -а	києвлянин, <i>краще:</i> киянин
кваліфікація	Київ, Києва, -у
квапитися	київець, -ця
квартал, -у і -а	килим, -а; килими
квартир'єр	килимар, -я; -і
квас, -у	кинути, кинь, кинений і
квасиво, -а	кинутий
квасолиння	кипіння
квасоля	Кипріян, -а
квит, квиток (білет)	кип'яток, -ку
квитанція	кип'ячий
квінтильйон, -а	киргіз, -а
Квінтіліан, -а	киргізький
Квіринал, -у	киса, -и
квітень, -тня	кисенний
квітка, квітці, квіток	(від кисень)
квітневий	кисень, -еню
квітчання	кисет, -а
квітчастий	кисіль, -лю
кеґлі, -ів	кисленний
келішок, -а	кислість, -ости, -істю
келія	кит, -а
Келлог, -а	китиця, -і
Кембрідж	кицька, кицьці
кенгуру, <i>не відм.</i>	Кишинів, -нева (м.)
Кентербері, <i>не відм.</i>	кишкар, -я; -і
Кенігсберг	киянин, -а
кенігсберзький	кібець, -бця
кепкування	ківш, ковша
кепський	кіготь, кігтя
кептар, -а	кіл, кола
кераміка	кіло, -а кільо
керенка	кілограм, -а
корманіч, -а	кілометр, -а
кесон, -у	кілько (кількох)

кількадесять, -бох
 кільканадцятєро, -ох
 кількаразовий
 кількасот
 кількісний
 кількоро, *не відм.*
 кільце, кілець
 кін, кону
 кінва, -и (зб. коні)
 кінематограф, -а
 кінець-кінцем, *прсл.*
 кінний
 кіннота
 кіно, -а, -у, -ом
 в кіні, кіна
 кіно-концерт, -у
 кінський
 кінцевий
 кінця-краю нема
 кінчастий
 кінчати
 кінь, коня, коней, кіньми
 кіоск, -а
 кіпоть, -птя
 Кіприда
 кіптява
 кіптяга
 кір, кору
 кірасир
 Кірке
 кісник
 кісся
 кістлявий
 кістяк
 кість, кости, кістю, костей
 кісьба
 кіт, кота
 кіт-воркіт, кота-воркота
 кітва, -и
 кітляр, -а; -і
 Кічкас, -у

кіш (коша)
 Клавдій, -я
 кланятися
 класти (кладу)
 клеїти
 клей, -ю
 клейнити, клейню
 клейно
 клейноди
 клейстер, -тру
 клекіт, -коту
 клекотати, клекочу
 клен, -а (одного); -у (ма-
 теріялу)
 Клеопатра
 клепало, -а
 клепсидра
 клептоманія
 клерикал, -а
 клерк, -а
 клечальний
 клешня, -і || клішня
 Климент, -а
 клинок, -а
 кличний
 клієнт, -а
 клімат, -у
 кліматологія
 клініка
 клітка
 кліше
 кліщі, кліщів
 клопіт, -поту
 клопотати (клопочу)
 клоччя
 клюб, -у
 ключар, -я; -і
 клявіш
 клякер (фр.), -а
 кля(а)рнет, -ета
 кляса, -и

клясик, -а
 клясифікація
 клясичний
 клясовий
 клясти, клянуг (і клену)
 клятти
 кляштор
 кльоака
 кльовн, -а
 кльозет
 Кльондайк, -у
 Кльопшток, -а
 Кльотильда
 кметити, -чу і кмітити
 кмічу
 кмин, -у
 книгар, -я; -і
 книготоргівля
 книжковий
 книжний
 книшопак
 князювання
 князь, князя
 княжа, -ати, -аті
 коаліційний
 коаліція
 кобзар, -я; -і
 кобура, -и
 кова[д]ло
 коваленко
 Ковалів, -лева, -леву
 ковальчук (кличник коваль-
 чуку)
 Ковеги, -гів (ст.)
 коверзун, -а
 коверта, -и
 когорта
 кодекс, -у
 кодифікація
 коефіцієнт
 кожен, кожний

кожом'яка, кожом'яцтво
 кожухар, -я; -і
 коза, кіз
 козацтво
 козачина
 козел, -зла
 козир-дівка
 коїти, кою
 кокетувати
 колега
 колеж, -у (фр.)
 колектив, -у
 колектор, -а
 колекція
 колесо, коліс
 колінебудь, прсл.
 коли-не-коли, прсл.
 колись
 колишній
 колищо, прсл.
 колізія
 Колізей, -зею
 коліно, коліними
 колінце, -я
 Коліньї (Coligni)
 колір, -льору
 колісник, -а
 колісце, -сця
 коло, кіл
 колода, колод
 колоддя
 колодязь, -я
 коломазь, -і
 Коломак, -у
 колона, -и
 колонізація
 колонія
 колоніальний
 колос, колоса (велет)
 колос, -а (одного) і -у
 (колосся)

колотити, колю, колений і	комплекс, -у
колотий	комплект, -у
колотити, колючу	комплімент, -а
Колхіда	композитор
Колюмб, Колюмбія	компот, -у
колядування	кэмпрес, -у
колястра (нар. куластра)	компроміс, -у
колький, -а, -е (від колька)	компромітувати
колькоквіум	комуна
Кольомбо	комунар, -а, комунари
Кольорадо	комунізм, -у
кольорит, -у	комунікат, -у
кольоровий	комунікація
кольофонія	комфорт, -у
кольпортаж, -у	конар, -а (гілляка)
кольпортер, -а	конвент, -у
кома, -и	конверсія
командор, -а	конвікт, -у
комар, -я	конвульсійний
комбінація	конгеніяльний
комедія	конгестія
комедіанти	конгльомерат, -у
комедіантський	конгрегація
коментар, -я; -і	конгрес, -у
комерція	конгрюентний
комиляр, -а	конденсатор, -а
комиш, -у	кондиція
комівояжер, -а	кондотьєр
комільфо, не відм.	кондуїта
комір, -а; -ри, -рів	конечне, прсл.
комісар, -а; комісари	коник
комісаріят, -у	коничок, -чка
комісіонер, -а	конклав, -у
комітет, -у	конклюдія
комічний	конкордат, -у
комічність, -ости, -істю	конкретний, -а
комода, комод	конкурент
компаньйон, -а	конкурс, -у
компетентний	конов'язь
компілятор	коноплі, конопель
компіляція	консеквентний

консерва
консерватор
консилія
консисторія
консорціум, -у
конспект, -у
конспіративний
конспірація
Константин і Костянтин,
-а
констатувати
констеляція
конституція
конструкція
конструований
консул, -а
консулят, -у
контагій, -ю
контингент, -у
континент, -у
континентальний
контрагент, -а
контрасний (від контраст)
контрибуція
контроверсія
контролер, -а; -ери
конференсьє, не відм.
конфетти
конфідент
конфіскація
конфлікт, -у
конфузія
концентричний
концепт, -у
концерт, -у
концесія
коняр, -а; -і
коньюгація
коньюнктива, -и
коньяк, -у
кооператив[а]

копа, копи; копи, кіп
копальня
копач, -а
Копенгаген, -у
Коперник, -а
копирсати
копито, -а
копиця, -ці
копійка, -пійок
копіювати (копійований)
корабель, -бля
кораль, -лю
Коран, -у
кордебалет, -у
кордельєри
Кордільєри (гори)
кореґувати
коректа, -и
коректор, -а; -рі
корепетиція
кореспондент
корець, кірця
коридор
Коринт, -у
корисний
користування
користь, -и
корінний
Корній, -нія
корова, корів
коров'яка
коров'ячий
корогва, корошов
Королів, -лева
королівна, королівен
коронний
коронування
короткий (коротший)
короткоший
Корсіка
корсо

корупція
 корчмар, -я; -і
 коса, кіс
 косар, -я; -і
 косинус
 космогонія
 космологія
 костер, -стра
 костур, -а
 Костомаров, -а, -ом
 Костянтин
 котангенс, -а
 котильйон, -а
 котити, кочу
 коток, -тка
 котрийнебудь
 котрийсь
 котусь, -я
 кофеїна, -їни
 Кох (Koch)
 кохання
 коцар, -я
 Коцебу, *не відм.*
 коцюба, -и
 коцюбитися
 кочерга, -и
 кочержилно, -а
 кошикар, -я; -і
 Кошиці
 кошіль, кошеля
 кошт, -ту
 коштовний
 кравець, -вця, кл. ф. кравче
 крадіж, -ежу; -ежі
 крадькома, *прсл.*
 краєвий
 красзнавство
 красчок, -єчка
 край, краю; краї
 крайнебо, -а
 крайній

крайовий
 Краків, -кова
 краков'янин
 крамар, -я
 крамарювати
 краніологія
 крапка, -и
 крапля, -і
 красень, -еня
 красний (кращий)
 краснопис, -у
 краще, *прсл.*
 кредит, -у
 кредитор, -а; -ори
 крейда
 крейдяний
 крейсер, -а
 крекотень, -тня
 кремінець, -нця
 кремінний
 Крем'янець, -нця
 кресало, -а
 кретин, -а
 кривавий
 криж, -а
 Крижопіль, -поля
 криза, -и
 Крилів, -лова; -ом
 Крилов, -а
 крилос, -а (-у)
 Крим, -у
 кримінал, -у
 криміналістика
 Кримський
 криниця
 кристал, -а
 кристалографія
 критерій, -я
 критик
 критичний
 крихта

кричати (кричать, кричачи)	кудинебудь, <i>прсл.</i>
кришити	кудою, <i>прсл.</i>
кришталь, -ю (чисте скло)	кужіль, -еля (-ю)
крівля, -і	кузько, -а
крівця, -і (зм: від кров)	Кузьма
крізь, <i>прсл.</i>	кукіль, -колю
кріль, кроля	кукурудза
крім, окрім, <i>прсл.</i>	кукурудзяний
кріп, кропу	кулюари, -ів
кріпак	кульгати
кріпацький	культивувати
кріпаччина	культура
кріпшати	культурність, -ости, -істю
кріт, крота; кроти	кумедний
кров, крови, кров'ю	кумиз, -у
кроїти, крою	кумир, -а
крок, -у	купецький
кроква, кроков	купівля, -і
крокодиль, -я; -і	Купідон, -а
Кромвел, -а	купіль, -елю і -елі
Кронштад, -у	куплет, -а
кронштайн	Купрін, -а
крохмаль, -лю	Куп'янка
кружечок, -чка	курателя
кружка, кружок	кураторія
круп, круп	курація
крутар, -я; -і	курець, -рця
крутити, кручу, кручений	кур'єр
крутиус, -а	кури, курей, курми
крутіж, -тежу	куриво, -а
крутінь, -тень	курінний
крутько, -а	куріння
круча, -і	курінь, -еня
кручений, <i>дієпр.</i>	курія
кручений, <i>прикм.</i>	курйоз, -у
крюк, -а (гак)	Курляндія
кряж, -а	курорт, -а
Ксантипа, -и	курс, -у
ксилограф, -а	курсив, -у
Кубань, -бані	курсист, -а
куди, <i>прсл.</i>	куртизанна

Курузу
курява, -и
курятина
курятко
кустар, -я; -і
кутній
кутя, -і
кухар; -я; -і ,

кухарський
кухня, кухонь
кучер, -а; кучері
(фірман)
кучері, -ів (на голові)
Кюв'є (Cuvier)
Кюн, -а (Kühn)

Л

лаба, звич. лапа
лабіринт, -у
лавреат, -а
Лаврентій, -я
лаврик, -а
Лаврін, -а
лавровий
лаврський
лагідний
лагодиння
ладівниця
ладнати, -аю
ладність, -ости, -істю
Ладога
лак, -у
Лакедемон, -у
лакедемонянин
лакомина
лаконічний
ламання
лан, -у
ланець, -нця
лантух, -а
ланцюг, -а
Лаокоон, -а
лапа, -и
лапання
Лариса, -и
ласій, -я

ласкавість, -ости, -істю
ласощі (ласощів)
ластитися, лащуся
ластівка (ластівок)
ластів'я
ласування
латання
латинізація
латинський
лахміття
лаштування
лаяння
Лебедин, -а, -нові
лебідь, лебеда
Левко, -а
левкоцит, -а
легеня, -і
легіт, -оту
легшати
легший
легальний
легат, -а
легенда
легінь, -я
легіонер
леґіслятивний
леґітимація, -і
леґувати, -гую
ледар, -я

ледачо, ледащо, ледащом
ледве, *прсл.*

ледви = навряд

леді (англ.) *не відм.*

ледь не-ледь, *прсл.*

лежачки, *прсл.*

лежень, -жня

лезбійський

Лезбос

лексика

лексиколог

лексикон, -у

лексичний

лектор, -а

лекторат

лектура

лекційний

лекція

лемент, -у

леміш, -меша

Ленкестер (Lancaster)

Леонардо да Вінчі

Леонард, -а

леопард, -а

Леополь, -а

Лермонтов, -а

Лессінг, -а

лесть, -сти, -стю

летарг, -у

летаргія

лещата (стиски)

лещети (нарти)

Либідь, -беді

либонь

лигати, -гаю

лижви, лижов

ликуватий

Ликера, -и

лиман, -у

лимар, -я; -і

лимарство

лимарювання

линяти, -няю

липень, -пня

Липськ

лип'я

лип'янка

Лисенко

лисиця, -ці, лисиць

лискучий

лист, -а (одного) і -у (листя)

листок, -тка

листоноша, -і

листопад, -а (місяць)

листопад, -у (час, коли па-

дає листя)

листопадний

листування

Лисянка

Литва, -и

литвин, -а

лити (ллю)

литовець, -вця

лихий, -а, -е

лиходій, -я

лихоліття

лицар, -я

лицарський

лице, -ця

лицемірний

лицяння

лише, лиш, *прсл.*

лишень, *сп.*

лишечко

лишок, -у

ліберал

лібералізм, -у

ліберальність, -ости, -істю

лібретто, -а

Лівадія

Ліван, -у

лівар, -а; лівари

Ліверпуль, -ю
 лівішати
 Лівобережжя
 лівобіцький
 лівобіч, *прсл.*
 ліворуч, *прсл.*
 ліврея
 ліґа
 ліґатура
 ліґіна, -и
 ліґніт, -у
 ліґроїт, -у
 лід, льоду
 лізти, лізь
 лій, лою
 лік, -у
 лікар, -я; -і
 лікарський
 лікарювати
 ліквідатор
 ліквідація
 лікер, -у; -ери
 лікоть, -ктя
 лілея, -ї
 ліліпут
 ліміт, -у
 лімонада
 лінгвіст, -а
 лінгвістичний
 лінійка
 Лінколн, -а
 ліноль, -ю
 лінотип, -у
 лінощі, лінощів
 лінування
 ліньки, -ів
 Ліон, -у
 лірика
 ліричний
 лірник, -а
 ліс, -у і -а

Лісбона
 літа, літ
 літати, -таю
 літера
 літеральний
 літерат
 літературний
 літній, -я, -є
 літограф, -а
 літопис, -у
 літописець, -сця
 літотипія
 літошній, -я, -є
 літр, -а
 літувати
 літун, -а
 літургія
 ліщина
 Ліфляндія
 ліхтар, -я
 ліцей, -ю
 ліцитація
 лічба, -и
 ліщина
 лляти (дощ іллє)
 Ллойд Джордж, -а
 лобур, -я, лобурі
 ловити, ловлю, ловлять,
 ловлений
 логаритм, -у
 логіка, -а
 логос, -а
 ложка || льожа
 ложка
 лоза, ліз
 лойовий
 локшина, -и
 ломець, -мця
 ломиніс, -носа
 ломити, ломлю, ломлять
 Лондон, -у

лопар, -я; -і
лопатилно, -а
лорд, -а
лоскотно, *прсл.*
лотиш, -а
лотоки, -ів
лотос, -а
лотофаги, -гів
лоцман
лоша
лоюватий
Лубні, -бень
луб'я
луб'яний
луг, -а і -у
Лугинь, -ня
лудити, луджу
лужити (золити)
лузати, -зау
Лузітанія
Лукаш, -а
Лукіян, -а
Лукулл, -улла
Лук'ян
луна, -и
Лупулеску, *не відм.*
луска, -и
Луцьке
лушпайя с. р. (лушпайї)
любити (люблю, люблять)
любисть, -ости, -істю
Люблин, -а
любов, -ви, -в'ю
любощі (любощів)
Лювр, -ру
люд, -ду
Людвиг || Людвіг
людний, -а, -е
людство
людський
люза

Люксембург
люпа
лютеранин
лютењ, -тя або лютий, -ого
Люттіх
лють, -ті, -ттю
люшня, -і
лябіринт, -у
ляборант, -а
лява
ляви-теніс, -у
Лявуазьє (Lavoisier)
лягти, ляжу, ляж, ліг,
лягла
лягуна, -и
ляда
ляік
ляіцізація
ляйбгвардія
Ляйббранд (Leibbrand)
Ляйпціг, -у
ляйтенант, -а
ляк, -у
Ла-Манш
Лямартін
ляндвер, -у
ляндграф
ляндтаг, -у
ляндшафт
ляпас, -а
ляпідарний
ляпіс, -у
Ляпландія
Ляпляс, -а (Laplace)
лярингоскоп, -а
ляський
лятифундія
лях, ляха; ляхи
Ляхівці, -ів
ляцький
лящання

Львів, Львова, Львову	льокалізація
львов'янин, мн. львов'яни	льокаль, -ю
Льєж або Лютіх	льомбард, -у
Льогентрін	льон, льону
льодівня	льотерія, -ії
льодовий	льото
льожа, -і	Льотрингія
Льозанна	льох, -у
льокай, -я	льоальний

М

мабуть, <i>прсл.</i>	мадонна
мавзолей, -я	мадригал, -а
мавпа,	Мадрид, -у
мавпячий	Мадярщина
Маврикій	маестро
Мавританія	маестат, -у
Магабгарата, -и	маєтність, -ости, -істю
магараджа, -і; -аджі	маєток, -ку
Магдалина	мазання
магічний	мазати, мажу, маж
магія	мазь, -зі, -зю
магnezія	мажор, -у
магнетний	май, -ю
магній, -ю	майбутній, -я, -в
Магомет, -а	майор, -а
маг, -а	майстерзенгер
магазин -а	Макар, -а
Магдебург, -у	Макарт, -а
магдебурзький	Макбет, -а
магель, -ілю	Маківелл
магільниця	Маккавеї
магістер, -а	маклер, -а
магістрат, -у	макотерть, -и
маглювати	максимум
магнат, -а	макулятура
магнолія	макуха, -и
Мадагаскар, -у	Маланка, -ки
Мадейра, -и	малахіт, -у

маленький
малий, менший
малість, -ости, -істю
маловживаний
малоземелля
малолітній, -я, -є
малоліток, -тка
малопоширений
малосилля
мало що (= ледве)
малювання (дія)
маля, -яти, -і
маляга, -и
маляр, -я
малярія
мальвазія
мальовання (= малюнки)
мальовничість, -ости, -істю
Мальта
мамаліга
мамут, -а
монастир, -я
манаття
манган, -у
Манджурія
мандрагора
мадрівка
маневр, -у
манекен, -а
манера, -и (маніра)
манікюр, -у
Маніля (місто)
маніпулянт, -а
маніра
маніритися
маніфест, -у
маніяк, -а
манкети, -кет
манна
манометр, -а
мансарда

мантилья
манускрипт, -ту
мануфактура
маншет
Марбург, -у
Маргарита
марганець, -нцю
маргарина
маргінес, -у
мариво, -а
Маріюпіль, -оля
маркіз
Маркіян
Маріанна
Марко, -а
марксизм, -у
марксистський
Мармарош, -у
мармеляда
мрамур, -у
марність, -ости, -істю
марнування
мародер
марокканець, -нця
Марокко
Марсель, -селі
марсельеза
мартиролог
Марусин (Маруся)
маршал, -а
маршрута
мар'яж, -у
Мар'яна
масаж, -у
масажистка
Масарик, -а
масивний
Масінісса
маскарада
масон
математик

математичний
 материзна
 матеріалізм, -у
 матеріалістичний
 матерній
 мати, матері, матер'ю, ма-
 терів
 Матильда, -и
 матрац, -а
 матриця
 матрос, -а
 матурист
 маца, -и
 мачати
 мачуха, -и, мачушин
 мачок, -чку
 машерувати
 машиніст
 машкара, -и
 машталір, -ліра
 мебляр, -а; -і
 мегаломанія
 меґера, -и
 медаля, -і
 медальйон, -у
 медикамент
 медицина
 Медина
 Медічі, *не відм.*
 медіум
 медяник, -а
 межигір'я
 межиріччя
 межисвятки
 мезальянс
 Мекдоналд
 Мекка, -ки, Мецці
 меланхолія
 меліорація
 Мелітопіль, -поля
 мелітопільський

мелодеклямація
 мелодія
 мелодрама
 Мелпомена
 Мельдерс (Mölders)
 мельник
 мельхіор, -у
 меморіал, -у
 Менґлі-Ґірей, -я
 Менчестер, -у
 менует
 меншати,
 меншовик, -а
 меншовизм, -у
 меню, *не відм.*
 мережа, -жі
 мерзенство
 меридіан
 мерсі
 мертвяк
 мерщій, *прсл.*
 месник, -а
 Месопотамія
 Месаліна
 Мессіна (місто)
 мести, мету
 метагенеза
 метаграма
 металюрґія
 металь, -ю
 метелиця
 метеоролог, -а
 метіль, -елі, -тіллю
 методичний
 Методій
 методологія
 метонімія
 метр, -ра (= міра)
 метр -ру (= розмір)
 метраннаж, -а
 метреса

метрополітен, -у
Мефістофель, -я
механічний
Мехіко
меценатство
меццо-сопрано
мечет, -у і мечеть, -і
мигати, -аю
мигдаль, -ю
миготіти, мигочу
миґа, -и
милий
милини, милин
милосердний і -дий
мимоїздом, *прсл.*
мимохідь, *прсл.*
мимохіть, *прсл.*
мир, -у
Мирон, -а
Миронович
Миропілля
мирт, -а
мисль, -лі, -лю
мисник, -а
мистець, -тця
митар, -я; -і
митець, -тця
митрополит
миттю, *прсл.*
миття
миша, -і
міґрація
міґрена, -и
мідь, -і, -ддю
мідяний
міжнародний
мізкування
мізок, -зку
мій (мого,моєму)
Мікель-Анджельо
Міклошіч, -а

мікробіолог, -а
мікрометр, -а
мікроскоп
міледі, *не відм.*
міліграм, -а
мілітаризм, -у
мілітарний
мілішати
мілководдя
Мілл Джон Стюарт
Міллер, -а (Miller)
мілорд, -а
Мілос, -у
Мілтон, -а
Мілян, -у
міль, молі, міллю
мільє
мільйон, -а
мільярд, -а
мільярдер, -а
мінарет, -у
мінґрельський
мінензенґер
мінерал, -у
мінералогія, -ї
мінея, -ї
мінімум, -му
міністер, -стра
мініятюра
мінйон, -у
міньма, *прсл.*
Мірабо
мірінгіт, -у
мірт, -у
місиво, -а
місіонер, -а; -ери
місія, місійний
Міссісіпі, *не відм.*
Міссурі, *не відм.*
міст, моста й мосту
містечко

містифікація
місце, місців і місяць
місцевість, -ости, -істю
місяць, -ця
міський
міт, -у
мітині, -у
мітла, мітел
мітолог
мітологія
мітральєза, -и
міхоніша, міхоніш
Міцкевич, -а
міцнішати
міць, -і, -цю
Мічіган
мішма, *прсл.*
міщанин (міщани)
міщанський
мла (там імла)
млинар, -я; -і
млість, -и; -і
мовляв, *прсл.*
мовчазність, -ости, -істю
могутній, -я, -є
молекула, -і
мління
могильний
могти, можу, міг, могла
модель, -ю
модифікувати
модний
модуляція
мозаїка
мозок, мозку і мізку
Мойсей, -я
мокти, мок, мокла
моління
молодий (молодший)
молодість, -ости, -істю
молодоші, молодішів

молодь, -ді, -ддю
молоти, мелю, мелений,
молотий
молотити, молочу
молотба
молочарня
Мольєр, -а
момент, -у
монарх, -а
монах, -а
Мон-Блян
Монголія, -і
моногамія
моногогенеза
монограма
монографія
монолог, -а
монокль, -я
монотеїст
монофтонг, -а
монтаньяр
Монтеск'є
мораліте
мораль, -лі, -ллю
морі, -а
морґана, -и
морґанатичний
морґуля, -і
мордування
море, морів
мореплавець, -вця
морквяний
мороз, -у
Мороз, -а
морока (морок)
морочити (мороч)
морозиво
морфологія
морщити (морщ)
москалізація
москвофіл, -а

Моссул, -у
мосяз, -у
мотив, -у
мотовило, -а
мотор, -а
моторошно, *прсл.*
мotto
мотуззя
мох, -у
мочаруватий
мощений, *дієпр.*
мощений, *прикм.*
мрець, мерця
мряка, -и
мугир, -я; -і
мудрець, -еця
мудрощ (мудрощі)
муж (кл. ф. мужу)
мужній, -я, -є
мужчина, -и
Музагет, -а
музей, -ю
мулкий, -а, -є
мулко, *прсл.*
мулла
муляр (муляра, мулярові,
муляром)
муляти
мулький
Муравйов, -а
муркотати (муркочу, мур-
кочеш)
муркотіти (муркочу, мур-
котиш)
муровання
мурло, -а

мурування
Мусій, -сія
мусіти, -шу
Муссоліні, *не відм.*
мусулманин, -а
мусулманський
мутити
мученик
мучити (муч)
муштрування
Мюллер (Müller)
Мюнхен (München)
Мюнцер (Münzer)
Мюрат, -а (Murat)
м'явкати
м'явчати
м'язи, -зів
м'якенький
м'яко, *прсл.*
м'якота
м'якуватий
м'якушечка
м'якушка
м'якше, *прсл.*
м'якшати
м'якшити, -шу
м'яло
м'ясиво
м'ясний
м'ясниці
м'ясо
м'ясце
м'ята
м'яти, м'ятися
м'ятка
м'яч

Н

на, нате, виг.
 набагато, прсл.
 на багато, ім.
 набакир, прсл.
 набезрік, прсл.
 набій, -бою
 набік, прсл.
 наброїти
 Наварін, -а (м.)
 наббільшки, прсл.
 наввипередки, прсл.
 наввипинки, прсл.
 наввиринки, прсл.
 навгадь, прсл.
 навдивовижу, прсл.
 навдогад, прсл.
 навертом, прсл.
 наверх, прсл.
 навесні, прсл.
 навзаводи, прсл.
 навзаклад, прсл.
 навзаходи, прсл.
 на(в)здогін, прсл.
 навзір, прсл.
 навзкрай, прсл.
 навзнак, навзнаки
 навиворіт, прсл.
 навидноті, прсл.
 навігація
 навід, -воду
 навідворіт, прсл.
 на відшибі, прсл.
 навідлі, прсл.
 навіжений
 навік, навіки, прсл.
 навік-віки, прсл.
 навісний, -а, -е
 навіть, прсл.
 навіч, прсл.

на вічі, ім.
 навіщо, прсл.
 навкидьки, прсл.
 навкір, навкірки
 навкісь, прсл.
 навколишній, прсл.
 навколінці, прсл.
 навколішки, прсл.
 навколо, прсл.
 навкоси, прсл.
 навкруг, чого, прсл.
 навкруги, прсл.
 навкружній, -я, -в
 навкулачки, прсл.
 навлежачки, прсл.
 навмання, прсл.
 навманці, прсл.
 навмисне, прсл.
 наводити (наведений)
 наволоч, -чі, -чю
 наворот, -у
 навпаки
 навпереваги, прсл.
 навперейми, прсл.
 навперемінки, прсл.
 навперемінку
 навпіл, прсл.
 навпір, прсл.
 навпісля, прсл.
 на(в)помацки, прсл.
 на(в)поперек, прсл.
 на(в)почіпки, прсл.
 навприсідки, прсл.
 навпростець, прсл.
 навпроти, прсл.
 навряд, прсл.
 навсидячки, прсл.
 Навсикая
 навскач, прсл.

навскіс, навскоси
 і навкіс, навкоси
 навспіл, *прсл.*
 навсправжки, *прсл.*
 навстіж і навстяж
 навсторч, *прсл.*
 навстоячки, *прсл.*
 навстріч, *прсл.*
 навтікача, навтіки
 навхил, навхильки, на-
 вхильці, *прсл.*
 навхрест, *прсл.*
 навчання
 навшпиньки, навшпинячки,
прсл.
 нав'язати
 нав'язувати
 нав'язь, -зі, -ззю
 нагадування
 нагірний
 наглядом, наглядці
 наголо, *прсл.*
 наголосити
 наголошений
 нагніт, -у
 нагніток, -тка
 нагноїти
 нагонцем, *прсл.*
 нагору, *прсл.*
 на гору, *ім.*
 Нагасакі, *не відм.*
 надання
 надаром, *прсл.*
 надбання
 надбережжя
 надвезти, надвезу
 надвести, надведу
 надвечір, *прсл.*
 надвечірний
 надвечори, *прсл.*
 надвірній, -я, -6

надвір'я
 надвоє, *прсл.*
 на двоє, *числ.*
 Надволжя
 надворі, *прсл.*
 на дворі, *ім.*
 надголодь, *прсл.*
 наддніпрянець, -нця
 Наддніпрянина
 наддністріянець, -нця
 Наддністріянина
 надзвичайно, *прсл.*
 надзелень, *прсл.*
 надиво, *прсл.*
 надіб'я
 надійний
 наділ, -у
 надіслати
 надія, -ії
 надіяння
 надітися
 над'їдати
 над'їжджати
 над'їздити
 над'їсти
 над'їхати
 на днях, *прсл.*
 надо, наді, над *прім.*
 на добраніч, *прсл.*
 надовго, *прсл.*
 надогад, *прсл.*
 над силу
 надто, *прсл.*
 надуживання
 надхнений, *діспр.*
 надхнений, *прикм.*
 надхпеник, -а
 наелектризувати
 на жаль, *прсл.*
 назавжди, *прсл.*
 назавсіди, *прсл.*

Назар, -а
 назарі́з, *прсл.*
 назбі́ч, *прсл.*
 назва, назов
 назворот, *прсл.*
 назгад, *прсл.*
 наздогад, надогад
 наздогін, *прсл.*
 назирцем || назирці
 назовний
 назустріч *прсл.*
 наївний
 наїдок, -дку
 наїжджати
 наїздити
 наїзний, *прсл.*
 найближчий
 найвищий
 найкращий
 найлегший
 наймання
 найменший
 найми, наймів
 найнижче, *прсл.*
 найняти, наймаю
 найму, найняла
 найтяжчий
 найхутший
 наказ, -у
 накидати
 накінець, *прсл.*
 накінці, наприкінці
 наклеїти
 накоїти
 наколи, *прсл.*
 накрай, *прсл.*
 на край чого, *ім.*
 на краще, *прсл.*
 накриття
 накупити, -плю
 накурити

налагоджений
 налигач, -а
 на лихо, *прсл.*
 налляти, наллю, налляв
 намагання
 намарне(о), *прсл.*
 намість, *прсл.*
 намітка, -и
 наниз, *прсл.*, вниз
 на нівець, *прсл.*
 на ніщо, *займ.*
 наново, *прсл.*
 наносити, -ношу
 наодинці, *прсл.*
 наоколишній
 наоколо, *прсл.*
 наопашки, *прсл.*
 наосліп, *прсл.*
 наостанку, *прсл.*
 наохляп, *прсл.*
 наочно(е), *прсл.*
 напам'ять, *прсл.*
 напасник, -а
 напасть, -и; -і
 напевне(о), *прсл.*
 наперед, *прсл.*
 напереді, *прсл.*
 напередодні, *прсл.*
 наперекір, *прсл.*
 наперемінку, *прсл.*
 напинати
 напис, -у
 написання
 напів, приросток пишемо
 вкупі із словом
 напівлежачки, *прсл.*
 напівправда, *прсл.*
 напівсвідомо, *прсл.*
 напівсерйозно, *прсл.*
 напій, -пою
 напір, -ору

напоготові, <i>прсл.</i>	насамоті, <i>прсл.</i>
Наполеон, -а	насамперед, <i>прсл.</i>
наполовину, <i>прсл.</i>	насеред, <i>прсл.</i>
напомацьки, <i>прсл.</i>	насилу, <i>прсл.</i> , (ледве)
напоперек	насип, -пу
наслідок, <i>прсл.</i>	насінний
напотемки, <i>прсл.</i>	наскільки, <i>прсл.</i>
напотім, <i>прсл.</i>	наскінчу, <i>прсл.</i>
напохваті, <i>прсл.</i>	наскіс, навскіс, <i>прсл.</i>
напочатку, <i>прсл.</i>	наскрізь, <i>прсл.</i>
напочі(е)пки, <i>прсл.</i>	на сміх, <i>ім.</i>
напоювати	насонний
направду, <i>прсл.</i>	наспід, <i>прсл.</i>
напередиво, <i>прсл.</i>	наспіл, <i>прсл.</i>
напризволяще, <i>прсл.</i>	насподі, <i>прсл.</i>
наприкінці, <i>прсл.</i>	насправді, <i>прсл.</i>
наприклад, <i>прсл.</i>	нассати
наприостанку, <i>прсл.</i>	Настасія, -ї
наприпослідку, <i>прсл.</i>	настил, -у
на пробу, <i>імен.</i>	настирливий
на провесні, <i>прсл. ім.</i>	настіж, навстіж, <i>прсл.</i>
напропале, <i>прсл.</i>	настільки, <i>прсл.</i>
напроти	насторч, <i>прсл.</i>
напрочуд, <i>прсл.</i>	настрій, -ою
на(в)прямець, <i>прсл.</i>	насхиль, <i>прсл.</i>
нараз, <i>прсл.</i>	на сьогодні, <i>прсл.</i>
наректи	натиск, -у
нарівні, нарівно, <i>прсл.</i>	натомість, <i>прсл.</i>
нарід, народу	натще наще, <i>прсл.</i>
наріжний (на розі)	натяк, -у
нарізно, <i>прсл.</i>	наузбіч, <i>прсл.</i>
нарік, <i>прсл.</i>	нафта
наріччя	нафталін
наркова	нахилки, <i>прсл.</i>
народ, -оду	нахильці, -цем, <i>прсл.</i>
народній	нахрапом, <i>прсл.</i>
нароздріб, <i>прсл.</i>	націоналізм, -у
нарозхріст, <i>прсл.</i>	націонал-соціалізм
наросток, -тка	націонал-соціалістичний
на руку, не на руку	нація
наруч, <i>прсл.</i>	начебто

начисто, *прсл.*
начорно, *прсл.*
начиння
начисто
нашармака, *прсл.*
нашвидку, *прсл.*
на швидку, *прсл.*
на щастя, *прсл.*
нащось, *прсл.*
не абияк, *прсл.*
неабиякий
не багато, *прсл.*
небагато
небезпечний
небіж, -ожа
небіжчик, -а
Нева, -и
невбачай, *прсл.*
неввічливо, *прсл.*
невгомонно, *прсл.*
невдогад, *прсл.*
невже не вже ж, *прсл.*
невігідність, -ости, -істю
невинний
невинність, -ости, -істю
невиразний
невичерпаний (що його не
вичерпати)
невідповідний
невільник
невільницький
невірність, -ости, -істю
невістка
невістчин
невлад, *прсл.*
невмисне, *прсл.*
невпинний
невралгія
неврожай, -ю
невролог, -а
невропатолог

невтральний
невтямки, *прсл.*
негаразд, *прсл.*
негідність, -ости, -істю
негр, негра
негатив, -а
негація
негліже не відм.
негоціант, -а
недавно
недбалість, -ости, -істю
недбальство
недбаня
неділешній
недобиток, -тка
недобір, -бору
недобре, *прсл.*
не до вподоби, ім.
недогризок, -зка
недоїдок, -дка
недокрів'я
недоладно, *прсл.*
не до ладу, *прсл.*
недолітній
недоля, -лі
недоречі, *прсл.*
недосвід, -у
недосвіт, -у
недосить, *прсл.*
не до смаку, *прсл.*
недостатній
недочувати
не дочути
недошмиги, *прсл.*
нежонатий
незабаром, *прсл.*
незабудь, -ді; на незабудь
незабутний, -на, -не
незабутній, -я, -в
незайманий
незаміжня, -ньої

незвиклий
 незвичливий
 незвісний
 незгірш(е), *прсл.*
 незграба || незграба
 нездоров'я
 нездужати = хворіти
 не здужати = не могли
 незліченний (що його не
 зрахувати)
 незмінний
 незнайомий
 незнайомість, -ости, -істю
 не знати що
 не з руки, *прсл.*
 незручно, *прсл.*
 незугарно, *прсл.*
 незчутися
 неінакше
 не йметься віри (кому)
 неймовірно, *прсл.*
 не йняти віри (кому)
 некорисний
 некролог, -у
 некрут, -а
 неладно, *прсл.*
 нелегко, *прсл.*
 нелегальний
 нелітній, -я, -в
 нелюб
 нелюдський
 нелюдяний
 нема, немає, *прсл.*
 немалий
 Немезида, -и
 немилосердно, *прсл.*
 неминуче, *прсл.*
 Немирів, -ова
 неміч, -очі, -іччю
 немов
 немовлятко

неможливий
 не можна, *прсл.*
 немощний
 нем'який
 нем'якість, -ости, -істю
 ненавидіти
 ненавмисне, *прсл.*
 ненаголошений
 ненадовго, *прсл.*
 ненажера, -и
 ненароком, *прсл.*
 ненастанно, *прсл.*
 не на часі, *імен.*
 неначе
 необов'язково, *прсл.*
 необхідний
 неоглядний
 неодмінний
 неозначений
 неокатолицизм, -у
 неоклясик
 неоклясицизм, -у
 неологізм, *прсл.*
 Неоніла, -и
 неоплатонізм
 неорганічний
 неосвічений
 неосвіченість, -ости, -істю
 неосяжний
 неофіт
 неоформлений
 неохайність, -ости, -істю
 неохоче, *прсл.*
 непам'ятливий
 непам'ять, -ті, -ттю
 не переливки, *прсл.*
 неперехідний
 неписьменний
 неплідний
 непобідний
 непоборний

неповага
 неповоротний
 непоганий
 неподалеку, *прсл.*
 неполюдському
 непомірний
 непомітний
 непорозуміння
 непорушно, *прсл.*
 непохитно, *прсл.*
 неправдивий
 неправість, -ости, -істю
 непримиренний
 неприродність, -ости, -істю
 неприсвійний
 неприступний
 неприсутній
 неpritомний
 неpritомність, -ости, -істю
 неприхильний
 неpritчетність, -ости, -істю
 неpritчком, *прсл.*
 неpritхідний
 нерадiсно, *прсл.*
 не раз, *прсл.*
 нерано, *прсл.*
 нервовість, -ости, -істю
 нерівність, -ости, -істю
 нерозважний
 нерозв'язний
 нерозв'язність
 нерозробленість, -ости, -істю
 нерухомий
 несамовитість, -ости, -істю
 несамохiть, *прсл.*
 несення
 не сила (терпіти)
 неслава
 не слід *прсл.*
 неслов'янський

несмак, -у
 несмертельний
 неспiливiсть, -ости, -істю
 неспокiй, -ою
 неспроможний
 нести, несу
 нетерпляче
 нетолерантний
 нетреба, *прсл.*
 нетривалий
 нетто
 неувага
 неусталеність, -ости, -істю
 неухильно, *прсл.*
 неуцтво, -а
 нехай
 нехiть, -отi, -iттю]
 нехрищений
 нехто iнший, *займ.*
 нехтувати (ким i кого)
 нечепурно, *прсл.*
 нечiпай-зiлля
 нечулисть, -ости, -істю
 нешлюбний
 нещасний
 нещастя
 нещирість, -ости, -істю
 нещодавнiй, -я -в
 нещодавно, *прсл.*
 нещодовго, *прсл.*
 нив'я
 нижнiй, -я, -в
 нижчати
 нижче, *прсл.*
 низ, -у
 низка
 низький (нижчий)
 Никодим, -а
 Никопiль, -поля
 Нимидора
 нинiшнiй

нирцем, *прсл.*
ницьма, ниць, *прсл.*
Ничипір, -пора
нишком-тишком
нищечком, *прсл.*
Нібелюнгі, -ів
ніби *прсл.*, нібижто
нівідки, -кіля, *прсл.*
нівроку, *прсл.*
нігілізм, -му
ніготь, нігтя
ніде, *прсл.*
Нідерлянди
нідерландський
ні до чого
ніж, ножа
Ніжен, -жна
ніжка, ніжок
нізащо, *прсл.*
ні за що, *займ.*
нізвідки, *прсл.*
Нікарагуа
нікель, -клю
ніколи (нема часу)
ніко́бли, *прсл.*
нікотин
нікуди, *прсл.*
Ніл, -у
Німан
німець, -мця
німецький
Німеччина
німкіня, -і
нінащо, *прсл.*
ні про віщо, *займ.*
Ніппон
ні про що, *займ.*
нірвана
ніс, носа
нітроген, -у
нітрокальцит

ніхто (нікого)
Ніцца
Ніцше *не відм.*
ніч, ночі, ніччю, ночей
нічичирк, *прсл.*
нічого, *прсл.*
нічого, нічому, *займ.*
ніщо, нічого, *займ.*
Ніягара, -и
ніякий, -а, -е; ніяк
новеля, -і
новий (новіший)
новітній
новіціят, -у
новозапозичений
новотвір, -твору
нога, ніг
ногаєць, -йця
ножиць, ножиць
ноктюрн, -а
номенклятура
ноніюс
нонпарель, -лю
нонсенс, - у
нора, нор
Норвегія, -і
норвезький
ностальгія
нотабене, *не відм.*
Ноттінгем
нотар, -я
нотаріальний
ночви, ночов
ночовид
ноші, носів
нудність, -ости, -істю
нудьга
нужда
нужденний
нуль, нуля
нутро, -а

нюанс, -у
Нью-Йорк, -у
Нюрнберг, -у

Нютон, -а
Ньюкестл

О

о, частка; з попереднім словом — вказівним займ. прсл. сполучаємо розділкою:

оцей-о, такий-о отой-о, отут-о

оба, обі; обох, обом, обома
обабіч, прсл.

обаполи, прсл.

обачний

обачність, -ости, -істю

оббивач, -а

оббирати

оббити, обіб'ю, обіб'єш,
обіб'є, обіб'ємо, обіб'єте
обіб'ють

оббігти, оббіжу

оббілювати

об весні, ім.-прсл.

обвинник, -а

обвити, обів'ю, обів'єш,
обів'є, обів'ємо, обів'єте,
обів'ють

обвід, -воду,

обводити

обв'язати

обв'язка

обв'язувати

обголодь, прсл.

обгортка, -и

обертом, прсл.

об'єднання

об'єднати

об'єкт, -у

об'єктивний

об'єктивність, -ости, -істю

об'єм, -у

обжера, -и

обидва, обидві, обидвох,
-двом, -двома

обидвоє, числ.

обидень, прсл.

обичай, -ю

обідній

обіднішній

обізнання

обіймання

обілляти, обілля

обіруч, прсл.

об'їдатися

об'їжджати

об'їзд, -у

об'їзний

об'їхати

обклашки, -ок

облагування

облегшити

обливання

облизень, -зня

обличчя, обличчів і облич

облітація

облік, -у

об літі, ім.

облітку, прсл.

облягти, обляжу, обліг

обмаль, прсл.

обманник, -а

обмацки, прсл.

обмеження
 обмежити, обмежений
 обмивання
 обмінання
 обнизити, обнижений
 обніжжя
 обнімання
 обов'язок, -зку
 обов'язувати
 оборонний
 оборот, -у
 оборотний
 обпити, обіп'ю, обіп'єш,
 обіп'є, обіп'ємо, обіп'єте,
 обіп'ють
 обп'ясти
 образ, -а (ікона); -зи, -зів
 образ (постать), -у; образи
 образа, -и; образ
 обрид, *прсл.* = зрідка
 обрій, -ю; обрії
 обруч з ким, *прсл.*
 обряд, -у
 обсів, -у
 обув'я
 обурення
 обуття
 обценьки, -ів
 обчикрижити
 обшивання
 об'ютити
 об'явити
 об'являти
 об'яснити
 Обь (Об'ю)
 овал, -у
 овес, вівса, *мн.* вівса *й*
 вівси
 Овідій, -я
 Овруч, -а
 ог(г)р *і* ог(г)ер, -а

огірок, -а; огірки
 одвертий
 оддалік, *прсл.*
 Одеса, -и
 одесець, -сця
 один, одна, одно *і* одне,
 одного, однісі
 один за одним, один по
 одному
 одинадцять
 Одиссей, -я
 одіж, -жі, -іжжю
 одіння
 одначе, *прсл.*
 одним-один
 одність || єдність
 одноліток, -тка
 однораз, *прсл.*
 одноруч, *прсл.*
 одонтолог, -а
 одразу || відразу
 одружіння
 одужання
 одурювання
 одчай, -чаю
 одчайдушно, *прсол.*
 одчінне || відчінне
 оженитися
 оженіння
 озбровений
 озеро, озір *і* озер
 Озів, -ова
 Озіріс, -а
 озон, -у
 Ойтінг, -а (*Euting*)
 океан
 окіл, -олу
 О'Коннелль
 О'Коннор
 окрасць, -йця
 окремішній

окрім, *прсл.*
округа
окружний
оксаміт, -у
Октавіян, -а
олеандр, -а
Олег, -ега
Олександр, -дра
Олександрія
олігархія
олія, -і
Олімп, -у
Ольга, Ользі
Ольжин
омега, -и
онагр, -а
онде, ондечки, *прсл.*
Онисим, -а
он коли; он куди
онтам, *прсл.*
онтогенеза, -и
онтогенія
онтой, -та, -те
онтологія
онуча
он хто, он кого; он що, он як
опаль, -ю
опам'ятатися
опам'ятування
опар, -у
опеньок, -енька
операція
опис, -у
опівдні, опівдня
опівніч, -ночі
опівночі, *прсл.*
опікун, -на
опінія
опір, -пору
опісля, *прсл.*
оповідач, -а

оповіщення
оподаль, *прсл.*
опозиційний
опрягтися, опрягуся,
опрігся
оптимізм, -му
оптимістичний
опускання
опух, -у
оп'янити
оп'яніти
оп'ятеричитися
оракул, -а
орангутан, -а
оранжерія,
орання
орган, -у
орган, -а (муз. інстр.)
організація
організм, -му
органічний
Оргіїв, -гів'єва
оргінія
орґазм, -у
орґія
орда, -и
орден, -а (відзнака) і -ну
(братство); -ни, -нів
Оренбург, -у
оренбурзький
оригінал, -а (людина) і -лу
(первотвору)
Оріген, -а
орієнт, -у
орієнтація
оркестра
Орлеан, -у
орнітолог, -а
ортографія
ортоепія
ортопедичний

оружжя
 осавул, -а
 осанна
 освітній, -я, -є
 освячення
 осел, осла
 оселедець, -дця
 осередній
 осетер, -тра; -и
 осілість, -ости, -істю
 осінній
 осінь, -ени, -інню
 оскарження
 оскільки, *прсл.*
 Основ'яненко
 Оссіян, -а
 останній
 остатній
 остеологія
 Остер, -тра
 остілки, *прсл.*
 Остмарк
 осторонь, *прсл.*
 остракізм, -у
 острів, острова й острову
 острішок, -шка
 остудження
 осяйний, -а, -е
 осяяний, *діспркм.*
 осьде(чки), *прсл.*
 отакечки, отакеньки
 отаман, -а
 отам, отам-о
 Отелло, -а
 отепер, *прсл.*
 отець, отця, й вітця
 отодішний
 отож (отже), *прсл.*
 ото ж (з різн. знач.)
 отой, отой-о

оточення
 отруїти
 отрута
 отрутний
 отруювати
 Оттон, -а
 отуди, *прсл.*
 от туди (з різн. знач.)
 отут, *прсл.*
 от тут, от тутечки
 (з різн. знач.)
 от-як; от-який
 от як, от який
 Оуен (Owen)
 офензива
 офіцер, -а
 офіцерня, -і
 офіціоз, -у
 офіціальний
 офтальмологія
 охайність, -ости, -істю
 охлократія
 охляп, *прсл.*
 охристити
 охрищений
 оцей, оця, оце
 оцей-о, оця-о, оце-о
 оцет, оцту
 очевидний
 очевидність, -ости, -істю
 очевидьки
 оченя, оченята
 очікування
 очіпок, -пка
 Ошіма (Oschima)
 ошуканець, -нця
 ошукач, -а
 ошукання
 ошадність, -ости, -істю

П

павза	пан, панове й пани
павиний	панахида
павич, -а	панегірик
павільйон, -у	панна
павіян, -а	пансіон, -у
Павльсон, -а	панство
павук, -а	панування
пагілля	панчоха, панчіх
Паганіні, <i>не відм.</i>	панщинний
пагода	панькання
падалиця	папір (-пера = справа в
Па-де-Кале (Pas-de-Calais)	канцелярійнім значенню,
пай, -ю	-перу = матеріал до пи-
пакісливий	сання)
пакт, -у	папороть, -ті, -ття
паламар, -я	параболя
пелаш, -а	Парагвай, -ю
палеограф, -а	парадокс, -у
палеоліт, -у	паралеля
палеонтологія	паралельний
Палермо	парасоль, -ля
Палестина	Парасчин
палець, -льця	парвено
палиця	Париж, -у
палій, -я	парижанин
паління	паризький
палітурня	парикмахер, -а
палкий	Парис, -а
паляталізація	парлямент, -у
пальто	пародія
паморозь, -зі, -ззю	пароль, -ля
памфлет, -у	партер, -у
пам'ятання	партизан, -а
пам'ятати	партнер, -а
пам'ятка	парфуми, -ів
пам'ятковий	парча, -і
пам'ятний	пасажир, -а
пам'ятник	пасив, -у
пам'ять, -ті, -ття	пасивний

Паскаль, -алѧ	перебутній
пасквіль, -ю	перевертом, <i>прсл.</i>
пасмо, -а	перевесло
паспорт	перевід, -оду
пастильки	переворот, -у
пасьянс	перев'язати
Патагонія	перев'язка
патерик, -а	перев'язувати
патологія	перегляд, -у
патріот, -а	перед, передо, <i>прсл.</i>
патріярх, -а	передобідній
Патрокл, -а	передній, -я, -є
патрон, -а	передмур'я
патуа	передовсім, <i>прсл.</i>
пахощі, пахощів	передодень, -дня
паціфікація	передостанній
пацієнт	передноплудне
пасочний, -а, -є	перед тим
паяц, -яца	передусім, <i>прсл.</i>
Пагес, -а	передучора
педагогіка	передше, <i>прсл.</i>
педаля	передягання
педантизм, -у	пересмність, -ости, -істю
педологія	переінакшити
пейзаж, -у	періжджати
пекар, -я; -і	переїзд, -у
Пекін, -у	переїздом, <i>прсл.</i>
пекти, печу	переїзний
Пелагія	перекидом, <i>прсл.</i>
пелерина	перекидьки, <i>прсл.</i>
Пелопонес, -у	перекинчик, -а
пелстка	перекір, -кору
Пенелопа	переклад, -у
пензель, -зля	перекладання
Пенсільванія	переконання
пенсіонер, -а; -и	перелицьовувати
пеня, -і	перелім, -лому
пень, пня	перелляти, переллю
пеньюар	перемальовування
первобутній	перемиський
пергамен, -у	Перемишль, -я

переможець, -жця
 переможний
 перенесення
 перенісся
 переполох, -у
 перепрагти, перепряжу, пе-
 репріг
 переп'ясти
 перепуск, -у
 перепускний
 переселення
 Перетц, -а
 перехідний
 перехресний
 перехрищуватися
 перецвірінькати
 перецідження
 перецінювання
 перешкоджати
 перипетія
 перископ, -у
 перистиль, -ю
 периферія
 перифраза
 перій, -ю
 Перікл, -а
 період, -у
 перло, -а || перла, -и
 перлямутр, -у
 перпендикуляр
 Персія
 персонал, -у
 персоніфікація
 перспектива
 перстень, персня
 перський
 песій, -я, -в
 Петен, -а (Petain)
 Петербург, -а
 пети(і)т, -у
 П'ємонт, -у

п'єса
 пивовар, -а
 пильнування
 пиріг, -рога
 писання
 писар, -я
 письменний
 письменник
 письменство
 питання, питанів і питань
 пити, п'ю, п'єш, п'є, п'ємо,
 п'єте, п'ють
 пияк, -а
 пиятика
 пиячити
 пів, числ. усі слова з *пів*
 пишемо разом, коли *пів*
 з наступним словом тво-
 рить одне поняття, нпр.:
 півроку, але пів хати,
 пів Києва.
 піваркуш, -а
 півгодинний
 півбог
 півголосом, *прсл.*
 півдарма, *прсл.*
 піввосьма, *числ.*
 півдев'ята, *числ.*
 південний
 південнозахідний
 півдесята, *числ.*
 півкварта, -ти
 півлюдина
 північ, -очі, -іччю
 півострів, -ова
 півп'ята, *числ.*
 піврік, -року
 півріччя
 півсонний
 півсьома
 півтінь, -іні, -інню

півтора, півтори, *числ.*: пів-
тора року, півтори доби
півтораства
півтретя, *числ.*
півтретяства
півчвертаства
півшоста
піґмей, -ея
піґмент, -у
пігулка
підборіддя
підбрехач, -а
підвезти, підвезу
підвести, підведу
підвищення
підвій, -ю
підвода, підвід
підводний
підворітний
підв'язати
підв'язка
підв'язувати
підв'язь, -зі, -ззю
підданство
піддашний
піддашня
піддячий, -чого
підзамчя
підземелля
підіймати
під'їжджати
під'їзд, -у
під'їздити
під'їсти
під'їхати
Підкавказзя
Підкарпаття
підкидьок, -дька
підлісся
Підляшшя
підмур'я, підмур'ї

піднебіння
піднесення
підніжжя
підпал, -у
підперезатися
підписування
підпрягти, підпряжу, під-
пріг
підряд, *прсл.*
підсильний
підтюпцем, *прсл.*
під'юджувати
під'яремний
під час
пізній, -я, -є
пілон, -а
пільт, -а
пінгвін, -а
Пінськ[е]
піонер, -а
піп, попа
Піпп, -а
пір'я, пір'ї
пір'ячко
Пісарєв, -а
пісня; пісні, пісень
пістолет, -а
Пітт Вільям
Пітагор, -а
пітагоресць, -ейця
пітійський
Пітія
пітьма
піч, печі, піччю, печей
піянісимо, *прсл.*
піяніст, -а
піяніно, -а
плав, -ву
плазма
план
Платон, -а

платонічний
плач, -у
плебанія
плебей, -я
плебісцит, -у
плед, -а
плем'я, плем'ї
плена́рний
плеоназм
Плетньов, -а
Плеханов, -а
плече-в-плече, *прсл.*
плеяда
плита, -и
плід ,плода й плоду
пліт, плота
пліч-о-пліч, *прсл.*
плугатар || -ир, -я; -і
плюраль, -ний
Плютарх, -а
плютократія
Плютон, -а
плягіят, -у
пляжа, -і
плякат, -у
пляма, -и
плян || план, -у
плянета
пляніметрія
плянтація
плястер
плястика
плятина
платформа
пляц, -у
пляшка
пльомба
пневматика
побагату, *прсл.*
по-батьківському
по-батькові

побачення
побережжя
побити, поб'ю, поб'єш, по-
б'є, поб'ємо, поб'єте, по-
б'ють
побігти, побіжу
поближчати
поблизу, *прсл.*
поблизько, *прсл.*
по-божому, *прсл.*
по-братерському
по-вашому, *прсл.*
повертом, *прсл.*
поверх, *прсл.*
поверх, -у; на поверсі
повід, -вода
повідв'язувати
повіддя
повідомлення
повідь, -оді, -іддю
повік, -віки, *прсл.*
повінь, -ені, -інию
повістяр, -ра, кл. ф. пові-
старе й повістяру
повість, -істи, -істю
поволі, *прсл.*
поворітьма
поворотний
повстання
повстаний
повсть, -ти, -тю
повсякраз, повсякчас, по-
всякденно
пов'язати
пов'язка
пов'язь, -зі, -ззю
пов'ялити
пов'янути
поганин, *мн.* погани
поганський
погань, -ні, -нню

погіршення	позаповняти
погонич, кл. ф. погоничу	по-запорозькому
погорілля	позаторік, <i>прсл.</i>
пограниччя	позаторішній, -я, -б
погрожування	позачерговий
по-давньому	позашкільний
подагра	поздовжній, -я, -б
повір'я	поздоровлення
подеколи, <i>прсл.</i>	поземний
подекуди, <i>прсл.</i>	позитивізм, -у
подиву гідний	познайомитися
подібність, -ости, -істю	по знаку, <i>прсл.-ім.</i>
поділ, -у	позов, -у
Поділля	позовник, -а
подільський	позсікати
по-доброму, <i>прсл.</i>	позціплювати
подовж, <i>прсл.</i>	позшивати
подовжній	по-іншому, <i>прсл.</i>
подоріжжя	поїзд, -у
подорожній	по її, <i>прсл.-займ.</i>
подостатком, <i>прсл.</i>	по-їхньому, <i>прсл.</i>
подружжя	по його, <i>прсл.-займ.</i>
подружній	показник, -а
по-дружньому, <i>прсл.</i>	показність, -ости, -істю
по-дурному, <i>прсл.</i>	покарання
подякувати	покаяння
поезія	поквапність, -ости, -істю
поема	поквітчати
поет	покволом, <i>прсл.</i>
поетизувати	поки, поки б, <i>прсл.</i>
по-європейському	покидько, -а
поєднання	покищо, <i>прсл.</i> але поки що
пожадання	(щось): покищо нічого не
пожар, -у; -и, -ів	дав, поки що трапиться.
поза, -зи	поковзом, <i>прсл.</i>
позавчора, <i>прсл.</i>	по-козацькому, <i>прсл.</i>
позавчорашній	покоїк
позад, кого-чого	покоління
позаду, <i>прсл.</i>	покопання
позаочі, <i>прсл.</i>	покрадьки, <i>прсл.</i>
позаповнювати	покращати

покровний
 покриття
 покупець, -пця; -і
 по-купецькому, *прсл.*
 покутний, -я, -в
 покуття
 покутування
 пола, піл
 поле, полів, *рідше* піль
 полегкий
 полегкість
 полегша
 полегшати
 полеміка
 Полевой, -ого
 полив'яний
 полив'яник
 полин, -у
 поліандрія
 полігамія
 поліглот, -а
 полігон, -а
 поліграфія
 поліп, -а
 поліпшити
 Полісся
 поліський
 політикан, -а
 політосвітній, -я, -в
 поліціант, -а
 поліяндрія
 Поллюкс, -а
 полов'яний
 полов'яник
 полон, -ну
 полоненик, -а
 полоник || ополоник
 полудання
 полудень, -удня
 полуміння
 полум'я

полум'яний
 полум'ячко
 полювання
 по-людському і по-людськи,
прсл.
 поляк, -а; -и
 полярний
 польовий, -а, -е
 польонез, -у
 польонізм, -у
 польський
 Польща, -щі
 польщити
 помагайбі
 помагай-біг
 помаленьку, *прсл.*
 помалу, *прсл.*
 помалу-малу, *прсл.*
 помацки, *прсл.*
 помаранча
 помий, помий
 помилка
 помисел, -слу
 помідор, -а
 помідора, -и
 поміж, *прсл.*
 помір, -ору (пошесть)
 помір, -іру
 поміркованість, -ости, -істю
 поміркування
 помір'я
 поміст, -осту
 по-моєму, по-мому
 Помпеї
 помпувати
 помста або німста
 пом'якшати
 пом'янути
 пом'яти
 понадвірю, понадвірку,
прсл.

по-нашому
 понеділок, -лка
 понести, -несу
 понижчати
 понині, *прсл.*
 по-німецькому, *прсл.*
 по-новому, *прсл.*
 поночі, *прсл.*
 понтифекс, -а
 поняття
 пообабіч, *прсл.*
 пообабіч, *прсл.*
 пообідній, -я, -є
 поодинці, *прсл.*
 поорати (поораний)
 поперед (кого)
 попередній, -я, -є
 попереду, попереді
 поперек, *прсл.*
 поперечний
 поперше, але по -1
 попихач, -а
 по півдні
 похід, *прсл.*
 похідвіконню, *прсл.*
 похідв'язувати
 похідгір'ю, *прсл.*
 по Підгір'ю
 похідтинню, *прсл.*
 попіл, попелу
 попліч (кого), *прсл.*
 поповзом, *прсл.*
 пополовині, *прсл.*
 по полудні
 по-польському, *прсл.*
 по правді, *прсл.-ім.*
 попросту, *прсл.*
 попри
 популярний
 по-п'яному, *прсл.*
 пора, пір

пораненьку, *прсл.*
 поранку, *прсл.*
 поранній
 порівняльний
 порівняння
 поріг, рога
 порізно, *прсл.*
 по-різному, *прсл.*
 поріччя
 порнографія
 породіля
 порожній, -я, -є
 порозв'язувати
 Поросся
 порося
 пороти (порений і поротий)
 порталь
 Портленд, -у
 Португалія
 порт'єра
 поруч (кого, чого і з ким,
 чим)
 поруччя
 Порфир(ій)
 порфір, -у
 поряд з ким
 посамперед, *прсл.*
 посвідка
 посвідчення
 по-своєму
 посвоячення
 посвята
 Посейдон, -а
 посередник, *прсл.*
 посередництво
 посередній
 посесія
 посесор
 поскільки, *прсл.*
 по скільки, *числ.*
 посланець, -ця

послідній
 послідовний
 послідок, -дку
 послух, -у
 послухання
 поснідання
 посол, -сла
 воспішний
 посполу
 по-старому, *прсл.*
 постать, -і, -ттю; -і
 постерегти, постережу
 постій, -тою
 постіл, -тола
 постіль, -елі, -іллю
 постійання
 поступувати
 потай, потайки, *прсл.*
 потемки, *прсл.*
 по-твоєму, по-твому
 потік, -току
 потопати
 потретя
 поти (потім)
 потихенько(у), *прсл.*
 потрохи, *прсл.*
 потрошити
 по-тутешньому, *прсл.*
 потяг, -а (поїзд)
 потяг, -у (поваб)
 потерть, -и; -і
 по-українському
 похапцем, *прсл.*
 похід, -оду
 похідний
 похмілля
 походити
 походження
 похорон, -у
 похоронний
 похристник

похристини
 похристити
 Почаїв, -єва
 почасті, *прсл.*
 початок, -тку
 почерез, *прсл.*
 почесний
 почесть, -ти, -тю
 почування
 почуттєвий
 почуття
 пошанування
 пошепки, *прсл.*
 пошта
 поштар, -я; -і
 по щирости, *прсл.-ім.*
 пощо, *прсл.*
 по що, *займ.*
 по-якому, *прсл.*
 по якому, *займ.*
 пояснення
 правдешній
 правильний
 правління
 Правобережжя
 правобіч, *прсл.*
 правопис, -у (ч. р.)
 праворуч, *прсл.*
 Прага
 прагматизм, -у
 празький
 праісторія
 практичний
 прання
 прапор, -у; пори
 праслов'янський
 працездатний
 працівник
 працювання
 превелебний
 презбітеріанізм, -у

президент
президія
презирство
прелат, -а
прелатський
прем'єр, -а
прем'єра, -и
препарат, -у
преподобний
прероґатива
пресвітер
престіж, -у
престіл, -толу
претекст, -у
претенсія
прецедент, -у
прецінь
прибережний
приватний
привезти, привезу
привести, приведу
привід, -воду
привілей, -ю
привітати
прив'язати
прив'язка
прив'язування
прив'ялий
прив'янути
пригодування
придане, -ного
придатний
придатність, -ости, -істю
придбання
придорожній
приєднання
призов, призову
призба
приїжджати
приїздити
приїдешній

прийменник, -а
прийомом, *прсл.*
прийнятий
прийняття
приказування
приліт, -ету і -ьоту
прилягати
Прилука
прилуцький
примадонна
примир'я
примір, -у
примус, -у (мусити)
примус, -а (машинка)
принцип, -у
принцеса
припадко́м, *прсл.*
припалювання
припекти, припечу
припрягти, припряжу
Прип'ять, -ті, -ттю
природний
природність, -ости, -істю
приросток, -стка
присвійний
присінешній
прискорення
прислів'я, прислів'ї, при-
слів'їв
присмерком, *прсл.*
пристосований
пристосуватися
пристрасний
пристрасність, -ости, -істю
присуд, -у
присутність, -ости, -істю
притовкти, притовчу
прихід, -ходу
причастя
причинний
при чім

причіплювати
приятнь, -ні, -ню
приятель, -я
прізвище
Прісцілла
Прісьчин
Пріям, -а
пробачення
пробі, виг.
проблема, -и
пробувати (проба)
пробалля
Проване, -у
провансальський
провід, -воду
провінція
провінціяльний
провінціалізм, -у
провісник, -а
про віщо, *прсл.*
про віщо, *займ.*
провіант, -у
проводир, -я
провокація
прогібіційний
прогімназія
прогноза
програма
прогавити
прогрес, -у
продаж, -у
продукт, -у
проект, -у
проекційний
прожиток, -тку
прожиття
прожогом, *прсл.*
прозаїк
прозаїчний
прозовий
прозорий

прозріння
проїджати
проїзд, -у
проїздити
проїзний
проїсти, -їм, -їси
проклін, -льону
проклямація
прокляття
проконсул, -а
пролегомена
пролетар, -я; -і
пролетаріят, -у
пролог, -у
прольонгувати
промисл, -слу
проміж, *прсл.*
проміння
промінь, -еня
пропаганда, -и
пропагувати
пропелер, -а
пропій, -ю
пропілеї, -леїв
пропускний
проривний
пророґація
пророкування
проростень, -сня
просвіта
просвітний
просвіток, -тку
просити, прошу
проскрипція
прослебізувати
просодія
простибі, прости-біг
простір, -у
простовисний
простокутній,
простувати

просьба
протарголь, -лю
проте, *прсл.*
про те, *займ.*
протеґувати
протинка
Протекторат
протекторатний
протоплазма
протоєрей
протяжний
профанація
професійний
професіонал
професор
профіль, -лю
профілактика
прохання
прохід, -оду; -ходи
процвітати
процесія
прощання
прядиво
прямування
прясти (пряду)
псалом, -лма
псалтир, -я; -і
псальма, -и
псевдонім
психогенеза
психолог, -а
психологія
Псіхея, -еї
птаство
птаха, птаха; птахи
птаха, -й
пташка, -и
пташок, -а
птиця, -і
публіка, -и
публіцистика

публіцистичний
публічний
пугач, -а
Пулмен, -а
пулменівський
пулярда
пульс
пункт, -у
пунктуаційний
пуп'янок, -нка
пуп'яток, -тка
пустити, пущу
Путивель, -ля
путній
пуття
путь, -і, -і: -і, -ей
Пуччині *не відм.*
пучок, -чка
пшениця
пюпітр
п'явка
п'ядь, -ді, -ддю
п'ятий
п'яниця
п'янкий
п'ясти, п'ястися (пнуся)
п'ята
п'ятак
п'ятдесять
п'ятдесятилітній
п'ятерик
п'ятеро
п'ятизолотник
п'ятий
п'ятикутник
п'ятилітній
п'ятиріччя
п'ятнадцять
п'ятниця
п'ятсот
п'ять, -тьох, -тьма

- рабат, -у
 Рабле (Rabelais)
 равві
 равт, -ту
 радикальний
 радій, -я
 радіотелеграма
 радість, -ости, -істю
 радіус
 радощі, радощів
 раз-у-раз
 рай, -ю
 район, -ну
 Райх, -у або: Німецька Дер-
 жава
 райхсканцлер
 Рамайна
 рам'я
 ранґа
 рандеву, *не відм.*
 рани́ти, раню
 рані́шній || врані́шній
 ранній
 рано-вранці, *прсл.*
 рано-пораненьку
 рано-раненько, *прсл.*
 рапорт, -у
 рапсодія
 Расин, -а (Racine)
 Растреллі, *не відм.*
 Рафаель, -я
 Рафаїл, -а
 рафі́нерія
 рахування
 раціональний
 раювання
 рвати (він ірве)
 реабілітація і реґабілітація
 реагувати
- реактив, -у
 реакційний
 реалізм, -у
 ревеліяція
 реверс, -у
 ревізійний
 ревізор
 ревіння
 ревматизм, -у
 ревний
 революційний
 революціонер, -а
 револьвер, -а
 реґабілітація
 реготун, -а
 реготуха
 реґал
 реґалії, -лій
 реґенератор, -а
 реґент, -а
 реґімент, -у
 реґістратура
 реґлямент, -у
 реґлян
 реґрес, -у
 реґула
 реґулярний
 редагувати і редакувати
 редакція
 редколегія
 редька, редьці
 реевакуація
 реемігрувати
 ресстр, -у
 ресструвати
 режим, -у
 режисер, -а
 режисувати
 резигнувати

резидент
резонанс, -у
результат, -у
резюме, *не відм.*
рейментар, -я: -і
рейс, -у
реквізиція
Реклю (Reclus)
рекляма
реконструований
реконструвати
рекреаційний
рекурс, -у
релегувати
релігія
реляція
рельсф, -а і -у
ремесство і ремесло
ре(у)мигати
реміза
ремінгтон, -а
ремінний
ремінник
реміння
ремінь, -еня (пояс)
ремінь, -меню (шкура)
ренегат, -а
ренета
ренесанс, -у
Рентген, -а
рентгенолог; (-огія)
Реньє Анрі
Рео(а)мюр, -а
реорганізація
репарації, -ій
Репнін, -а
репортер, -а; -и
репрезентація
реп'ях
реп'яшок, -шка
респіцієнт

республіка
ресторан, -у
ретор, -а || ритор, -а
реторика || риторика
ретроград, -а
ретьязь, -я
реферат, -у
референт
реферувати
рефлекс, -у
рефлексія
рефлексологія
рефлексивний
рефлектор
реформа
реформувати
рецензійний
рецепта
рецидив(а)
речевий і речовий
реченець, -нця
речення
речитатив, -у
речовина
решето, -а; решета
решітник, -а
Рспін, -а
риб'я
риб'ячий
Рига, -и
ригоризм, -у
ригороз, -у
ридання
риж, -у
рижій, -ю
Рилєєв, -а, -ом
Рим, -у
римар, -я; римарство
римлянин (римляни)
рискаль, -я
рискувати і ризикувати

рислінг, -у (вино)
рисовник, -а
рисування
ритм, -у
ритмічний
риторичний
ритуал, -у
ритуальний
риштовання (вже постав-
лені)
риштування (ставлення)
Рібентроп
рів, рова
рівень, -вня
Рів'єра
рівновартний
рівнокутний
рівня, -і (кому)
рівняння
ріг, (одного) рога і рогу
(матеріалу)
ріг, -у; роги, -ів (угол)
Ріголетто (опера)
рідшати
різдвяний
різкий
різний, різниця
різня, -і (де різуть ху-
добу)
різьбар, -я; -і
рій, рою
рік, року
рілля, -і, -ллею
рінь, -і
Ріо-де-Жанейро
річ, речі, річчю: речі, ре-
чей, речам. До речі, не
до речі, *прсл.*
річенька, річеньці
Рішельє
рішця, -я

Робесп'єр, -а
Робінзон, -а
робітник, -а; -и
робітня, -і
робота, робіт
роботящість, -ости, -істю
Рогатин, -а
родич, -а (свояк)
рожен, рожна
роз-, приставка; пишемо за-
вжди роз-, не міняючи з
на с
розбагатіти
розбирати
розбити, розіб'є, розбів'єш,
розіб'є, розіб'ємо, розі-
б'єте, розб'ють
розбір, -бору
розвезти, розвезу
розвести, розведу
розвід, -воду
розвідач, -а
розв'язка
розв'язувати
розгардіяш, -у
розгніждження
розгребти (розгребений)
розділ, -у
роздолля
роздоріжжя (роздоріж і
роздоріжжів)
роздум, -у
Розенберґ (Rosenberg)
Розенталь (Rosenthal)
роз'єднання
роз'єднати
роз'єм, -у
розжива
роззброєний
роззувачка
розігри, -грів

розіймати
роз'їжджати
роз'їзд
роз'їстя, -їстю
розкаряка, -и
розкіш, -коші, -шів
розкол, -у
розкуття
розкушувати
розладдя
розливання
розмаїтий
розмежування
розмірювати
розм'якнути
розм'якшити
розняти
розповідач, -а
розповідь, -і; -і
розповісти, розповідь, роз-
повідь, розповідж і роз-
повідж
розпорошувати
розпродавати
розпригти, розпряжу, роз-
пріг
розпука
розпуск, -у
розпусник
розпусниця
розпуття
розп'ясти
розп'яття
розрізнення
розрум'янитися
розсада || росада
розсвіт, -у
розвівати
розсіяння
розслідування
розставання

розстелити, розстелю
розстиляти
розсувний
розтань, -і
розтворяти
розтіч, -чі, -чцю
розторжя
розуміння
розумнішати
розумування
розходження
розцвірінькатися
розцвіт, -у
розчина
розчовпати
розшук, -у
роз'яснити
ройовик, -а
роз'ятрювати
Рокитне, -ого
роково
роковини
Роксоляна
Роллян Ромен, -а
Ролянд, -а
Роман, -а
роман, -а || -у
романський
ромбоїд, -а
рондо
роса
росада, -и
Росаріо
Росія
російський
росіл, -солу
рослина
рослинний
Россіні
ростина
ростинний

Рось, -сі, -ссю
рот, рота
Ротердам, -у
рояліст
рубець, -бця
рубін, -а
рубіж, -ежу
рудній (від рудня)
Руж'е де Ліль (Rougét
de Lisle)
Рузвелт (Roosevelt)
руїнний
руїнник
руйнування
рука, рук
рукав (мн. рукава й рукави)
рукопаш, *прсл.*
рукопис, -у
рулетка, -и

Румунія
румун, -а; румуни
румунський
рум'янець, -нця
рум'яний
рум'яніти
рум'янок
Рум'янцев, -ева, -ом
Руссо
Русь, -и, -ссю
рушник, -а
рушниця
Рюккерт, -а (Rückert)
рюмсати
рябий
ряботиння
рятунок, -нку
ряд, -ряду: в -у: -и, -ів
рятувати

С

саботаж, -у
Савонароля, -і
сага, -и; саги
Сагайдачний
Сагара
саґа, -и
сад, саду; у саду(і)
саджати
садовина, -и
сажавка і сажалка
сажень, -жня
сажотрус, -а
сакристія і захристія
Саллюстій, -я
Салоніки, -нік
салямандра
сальмяк
сальон, -у

сальтомортале
сам, -а, -о; мн. самі і сами
саме, *прсл.*, а саме
самий, -а, -е; мн. самі. Ті
самі люди.
самий (один тільки)
-а, -е. Це самі тільки
слова.
самітний або само(і)тній
сам-кінець; на сам-кінець,
до сам-кінця
сам-на-сам, *прсл.*
само, *прсл.*; так само
самобутній, -я, -в
самозречення
самопас, самопаски
самопосвята
саморуч, *прсл.*

самосуд, -у
самотужки, *прсл.*
самоурядування
самохіть
самоцвіт, -у
сам-самісінький
санатоген, -у
санаторій, -я
сангвінік, -а
санітар, -я; -ари
санкціонувати
санкюльот, -а
санскрит
Сансусі (Sans Souci)
сантиграм, -а
сантим, -а
сентименталізм
сентименти
сантиметр, -а
Саңчо Панса
сапання
сап'ян, -у
сап'янці
Сарагосса, -и
Сараєво, -а
Сардинія
сарказм, -у
саркастичний
саркофаг, -у
сатиричний
Сафон; -а
свавільний
сват, кл. ф. свату
сватання
свиня, -ні
свистіння
свідчення
свіжість
світ-заочі, *прсл.*
світ-зоря, -і
світання

світський
святий, -а, -е
святний, -а, -е
священик, -а
священицький
сеанс, -у
Севастіян, -а
Севастопіль, -поля
Савенна
Севілля, -ллі
Севінье (de Sevigne)
сеґмент, -а
сезон, -у
сейсмограф, -у
секвестр
Секлета, -и
секрет, -у
секстильйон, -а
секуляризація
селезень, -зня
селекція
селище, селищ
село, сіл
селянин, мн. селяни
селянський
семасіологія
семеро, -ох, -ом, -ома
семестр, -а
семилітній
семип'ядний
семиріччя
семінар, -у; -ари
семінарія
Семіраміда
сем'я
Сенеґаль, -ю
Сен-Жермен, -у
сензація
Сен-Сімон, -а
сенсуалізм, -у
Сент-Бев, -а

сентенція
Сенченко, -а
сеньйора, -и
сеньйорита, -и
Сенько, -а
сепаратист
сербин, мн. серби
Сергій, -гій
сердешний
середній, -я, -в
середньовіччя
середопістя
сержант, -а
серйозний
серна, -и
серпень, -пня
сертифікат і сертифікат
серце, -ця (сердець і серць)
сетлмент
сецесіоніст, -а
Сєнкевіч, -а
Сивілла, -и
сивина, -и
сигара, -и
сигнал, -у
сиґнатура, -и
сиґуранца, -и
сидіння
Сидір, -ора
сидьма, *прсл.*
Сизиф, -а
Сикст, -а (папа)
сила, сил
силаба, -и
Силезія, -ї
силенний
Силістрія, -ї
силкування
силогізм, -у
силоміццю
силоміць, *прсл.*

силуєта || силуєта
Сильвестр, -а
сильнішати
симбіоза
символ, -у
символіка
символічний
симпатизувати
симпатія
симптом, -у
симулювати
Симферопіль, -ополя
симфонічний
симфонія
синагога
Синай, -ю
синдикат, -у
синедріон, -у
синій, -я, -є
синкопа, -и
синкресія, -сії
синонім, -у
синопсис, -у
синтакса
синтаксичний
синус, -а
синхронізм, -у
синюватий
синяк, -а
синь, -ні, -нню
синьоокий
синька, -и
Сир-Дарія, -ї
сипати (сип)
Сиракузи, -куз
сирівець, -вця
сирітство
сирітський
сироп, -у
сирота, -и; сироти, -ріт
систематичний

Ситі
 ситняк, -у
 сить, -ті, -ттю
 сифіліс
 сифон, -у
 Сицилія, -ї
 сидельце, -я
 сійво, -а
 сік, соку
 сіль, соли; -і
 сільський
 сім, сімох, сімома
 сімдесять, -тьох
 сімдесят(и)літній
 сімнадцятеро
 сімсот, сімох сот
 сім'я, -ї
 сім'янин
 сім'янистий
 Сінгапур, -а
 сінешній
 сіни, сіней, сіньми
 Сінклер (Sinclair)
 сіножать, -ті, -ттю
 сірійський
 Сірія
 сісти (сяду)
 сить, -і; -і, -ей
 Сіцилія
 січа, -і, -ею
 січеник, -а
 січень, -чня
 скавучання
 Скагерак
 сказати, скажу, сказаний
 скакати, скачу
 скакіць, *прсл.*
 скаламутити
 скальп, -а
 скаме(я)нілий
 скам'яніти

скандал, -у
 скандальний
 Скандинавія
 скандувати
 скарбниця, -ці
 скасування
 скелет, -у
 скачистий
 скелястий || скелистий
 скепсис, -у
 скептичний
 скеровувати
 скигління
 скирта || стирта
 скік, скоку
 скільки, -кох
 скін, скону
 скіпетр, -а
 складацьня
 склепіння
 склероза
 скло, -а, -у || -ові
 склограф, -а
 скляний
 склянка
 сковорода, сковорід
 сколотити, сколочу
 скомління
 скомпромітувати
 сконденсований
 сконструований
 скоробагатько, -а
 скоропис, -у
 скорописець, -ся
 скорпіон, -а
 скоса, *прсл.*
 скрайній, -я, -е
 скраю, *прсл.*, але з краю
ім.
 скребло, -а
 скринька

скрипіння
скрипка
скрізь, *прсл.*
скрофульоза
скрупул, -у
скручення
скрушіння
скульптор
скупщина
скупно, *прсл.*
скуштувати
слабосилля
Скюдери (Scudery)
славіст, -а; славістика
слебезувати
слив'янка
слизький
слід, сліду; на сліду, не
 слід, як слід
слід-у-слід, *прсл.*
слізка, слізюнька
словник, -а; в -у || -ові
словничок, -чка
слово, слів
словотвір, -ору
слов'янин, -а; слов'яни
слов'янський
службовець, -вця
слухання
слухач, слухачеві
слухняний
слушно, *прсл.*
сюсар, -я; -і
сльоза, -и
сльота || слота, -и
смалець, -льцю
смагд, -у
смиреник, -а
смердіти
смеркання
смертний

смерть, -ти, -тю, смерте
смичок, -чка
смілішати
Смірна
Сміс (Smith)
сміття
сміховина, -и
смиховинний
смокінг, -а
смоляр, -а; -і
сніг, -у; на -гу; -и
снідання
сніжок, -жку
сніп, снопу
собака, -и (*чол. рід*)
соболь, соболя
совість, -сти
Содом, -у
Сож, Сожі, Сожжю
сокіл, -кола
солдат, -а
солецизм, -у
солітер, -а, -ери
соловей, солов'я, -в'єві,
 -в'єм; слов'ї, -в'їв, -в'ям
солов'євий
солов'їний
солодкий (солодший)
солодко, *прсл.*
солодоші, солодошів
солом'яний
солом'янка
Солон
солоний, солоно
солонина
Солунь, -я
Солюм (Sollum)
сольо, -я
сольфеджо
сон, сну (стан) і сна (що
 приснилося)

соната, -и
сонний
соняшний
соняшно
сорок, сорока, сорок(о)ма
Сорочинці
сорочка, сорочці
сос, -у
сосна, сосон
сотня, сотень
софізм, -у
софістичний
Софія, -ї
Софокл, -а
Софрон, -а
Соціний, -я
соціолог, -а
соціологія
соціал, -а
соціал-демократ, -а
соціалізм, -у
соціальний
спадщина
спальня
спам'ятати
спання
спанська, *прсл.*
спасенник, -а
спасибі || спаси-біг
спасіння
спектакль, -ю
спекти, спечу
спектор
спекулянт, -а
спервовіку, *прсл.*
спередвіку, *прсл.*
спереду, *прсл.*
спересердя, *прсл.*
сперматологія
спершу, *прсл.*
специфічний

спеціаліст, -а
спиж, -у; спижевий
спинити
спинювання
Спиридон, -а
спирт, -у
списьменна, *прсл.*
співання
спід, споду
спідний, -я, -є
спідсподу, *прсл.*
спікер, -а
спільник, -а
спіраля
спіритизм, -у
сплавляння
сплін, -у
сплоха, *прсл.*
сплюндрований
сплюх, -а
сплячи, *дієпр.*
сповідь, -і, -ї, -ддю
сповна, *прсл.*
сподівання
зпозаранку, *прсл.*
зпозадавна, *прсл.*
споконвіку, *прсл.*
сполох, -у
сполудня, *прсл.*
сполучення
спольська, *прсл.*
спондей, -я
спорадичний
спориш, -у
спортивний
спортовий
спортсмен, -а
спосіб, -собу
спосібний
спостерегти
спохвату, *прсл.*

спохмура, *прсл.*
 спочатку, *прсл.*
 спочивання
 спочуття
 справдешній
 справді, *прсл.*
 справжній
 справіку, *прсл.*
 спредвіку, *прсл.*
 сприйняття
 спричинювати
 спрожого, *прсл.*
 спроквола, *прсл.*
 спросонку, спросоння
 проста, *прсл.*
 спрощення
 спрягти, спряжу, спріг
 сп'яніння
 сп'яна, *прсл.*
 срібло, -а
 ссавець, -вця
 ссання
 ссати
 Ставище, -а (м.)
 ставропігія
 Ставропіль, -поля
 стадіон, -у
 сталактит, -у
 сталевий
 сталь, -лі, -ллю
 Стамбул, -у
 стан, -у
 станіоль
 старанний
 старання
 старенний
 старий (старіший і старший)
 стариган, -а
 старовина, -и
 старовинний
 стародавній

Старокостянтинів
 старосвітній, -я, -с
 старослов'янський
 староста, -и; старостів
 староство, -а
 старший, *прикм.*
 старший, -ого, -ому
 стаття, -і; -і, -ів і -ей
 стать, -ті, -ттю
 стаційний
 ствердження
 ствердіння
 створіння
 стежити, стежу
 Стенлі (Stanley)
 стенограма
 стенографія
 Степан, -ана
 Степанида
 стерегти, -жу
 стерлінг, -а
 стерня, -ні
 стерти, зітру
 стигматизм, -у
 стид, стида || стиду
 стидатися
 Стикс, -у
 стилізувати
 стиль, -лю
 стимул, -у
 стипендист
 стипендіят, -а
 стирчати
 стискати
 стислий
 стиснення
 стиха, *прсл.*
 стихія
 стіг, стогу || стога в стогу
 стіжок, -жка
 стіл, стола

стільки, стількох
стінний
стінопис, -у
стовкти, -чу
Стокгольм, -у
стокрот, стократъ
столяр, -а; -і
стонадцять, -ох, -ом
стонога
сторіччя
сторонній
стосунок, -у
страждання
стражник, -а
страйкар, -я; -і
страсть, -ти, -тю
стратег, -а
стратегія
страх, -у
страхів'я
страхіття
страховиння
стрем'я
стрибати
стривай!
стривожити
стрижень, -жня
стрий, -я
Стрий, -я; в -ю
стриманість, -и
стриміти, -млю, -миш
стрівати || зустрічати
стріляти
стрільнути
стрімголов, *прсл.*
Стріндберґ, -а
строїти, строю
строфа, -и
стругати, стружу
струк, -ка; -и
Струк, -а; -и

струм, -у
струмись, -меня
струп'я
стручок, -чка
студент, -а
студентство
студентський
ступень, -пня; -і
ступнево, *прсл.*
ступом, *прсл.*
суб'єктивний
суботний
Суботів, -ова
субсидіований
суверен, -а
суверенний
суєстія
суддя, -і; судді, -ів
сузір'я
Сула, -и
сулема, -и
султан, -а
сумський, -а, -е
суміж, суміжно, *прсл.*
суміш, сумішно, *прсл.*
сумлінний
сумління
сумнівний, -но
сумування
суперарбітр, -а
супліка, -и
супокій, -кою
супровідний, -а, -е
супроти, *прсл.*
сурма, -и; сурми, сурм
суроґат, -у
сусідній
сусідство
сусідський
сутана, -и
сутерени, -ен

сутній, -я, -є
 сутінь, -і
 суть, -ті, -ття
 суфікс, -а
 суфлер, -а
 суфлювати
 суфраган
 сухар, -я
 суходіл, -долу
 сухуватий
 суцільний
 сучасний
 сушено, *прсл.*
 сушений, *дієпркм.*
 сушня, -і; сушні, -ень
 сферичний
 схематичний
 схизма
 схід, -оду
 східень, -дня

східець, -дця; -східці
 східній
 східноєвропейський
 схожість, -ости, -істю
 схоластика
 сценічний
 Сципіон, -а
 Сцілла, -и
 сюди, *прсл.*
 сюди-туди, *прсл.*
 сюжет, -у
 сюрприз
 сюїта, -и
 сюрчання
 сяйво || сяєво
 сяти || сяяти
 сьогодні
 сьогоднішній
 сьомий
 сьорбати

Т

та, *сп.*; та й
 табеля, -і
 табір, табору
 таблетка
 таблиця
 табличка
 табльо
 табу, *не відм.*
 табуля, -лі
 табулярний
 тавжеж (авжеж) *прсл.*
 та вже ж (вже)
 таволга
 Таврида
 Таврія
 тавтологія
 Таганріг, -рогу

таємниця
 таж, таже (адже), *сп.*
 та ж, *займ. ж. р.*
 тайга, -и
 Тайлянд
 Тайльор, -а (Tylor)
 тайкома, *прсл.*
 тайфун, -у
 таки, *сп.* таки б, з поперед.
 сл. не лучиться: все ж
 таки
 так-о, отак-о, *прсл.*
 також, *сп.*
 так от що, *прсл.*
 такса
 так само, *прсл.*
 таксометр

тактичний
тактовний
талан, -у (доля)
талант, -у (хист)
Талес, -а
талісман, -у
талмуд, -у
талон, -а
таляр, -а
Тальоні, *не відм.*
тальк
Тальякоццо
там-о, отам-о, *прсл.*
тамошній
тамтешній
танґенс, -а
танґо, -а
тандитний
танець, танцю
танок, -нка
Танталь, -а
тантьсма,
танцювальний
танцювання
тарантеля
тарантул, -а
Тарас, -аса
Тардьє (Tardieu)
тарифа
таріль, -еля
татарин, -а
тато (кл. ф. тату)
татуований
Тацит, -а
твердження
твердішати
твій, твоя, -є; твою, твоєї,
твоєму, твоїй твоєю
твір, твору
творець, -рця
твориво

творчість, -ости, -істю
театр, -у
театрал, -а
театральний
Теби, -ів і Теб
Тегран, -у
теж, сп. (також)
теза
тезко, -а
Теккерей, -ея
Тексас, -у
текст, -у
текти, течу
тектонічний
телеграма
телеграф, -у
телеграфічний
телеграфний
теленькання
телеологія
телепатія
телепень, -пня
телескоп, -а
телефон, -а. Говорити те-
лефоном
телефонний || телефонічний
телефонограма
телефонувати || телефонити
теля, -ляти, -і
тельбухи
тембр, -у
теменний
Темістокл, -а
темнішати
темносиній
темп, -у
темперамент, -менту
темрява, -и
тенденція
тендітний
тенно, *невідм.*

тенор, -у (голосу) і -а (спі-
вака)

теогнозія

Теодор, -а

Теодосій, -ія

теолог, -а

теологічний

теорема

теоретичний

теорія

теософ, -а

Теофан, -а

Теофіл, -а

тепер, тепера, *прсл.*

тепереньки, *прсл.*

теперішній

тепер-о, *прсл.*

теплиня

теплінь, -ліні, -нню

тераса

терем, -у

терен, -рну

територіяльний

термінологія

терміт, -а

терміття

термометр, -а

Термопіли, -пілів

Тернопіль, -поля

терор, -у

тероризм, -у

терорист

терпець, -пцю

терпіння

терпляче, *прсл.*

Терпсихора, -и

терти, тру, третій

терціян

тесляр, -а; -і

тестамент, -у

тесть, тестя

тетеря

Тетида

тетралогія

Тетяна

техніка

технолог

технологія

течія, -ї

Тисет, -у

Тибр, -у

Тиверіяда

Тигр, -а

тиждень, тижня

тижневик, -а

тиква, тиков

Тильзит, -у

Тиміш, -оша

Тимофій, -фія

тим разом, *прсл.*

тимчасово, *прсл.*

тим часом, *прсл.*

тин, -у; на тину

тинятися

тип, -у

тип, -а (особа)

типовість, -ости, -істю

тираж, -у

Тираспіль, -поля

Тироль, -ю

тиск, -у

тисяча, -і *жс. р.*

тисячолітній

тисячоліття

титан, -а

титар, -я

титул, -у

титулю(у)вати

титуляція

тиф, -у

тихішати

Тихон, -а

тишком-нишком
 тік, току; на току і на тоці
 тікати
 тільки, *прсл.*
 тількищо, *прсл.* (ось лише)
 тільки що (щось)
 тім'я, тім'ї
 Тіроль
 тінь, -і; -і
 тісніше, *прсл.*
 тітка
 ткаля, -і
 ткати, -тчу
 ткацький
 тлінний
 тління
 то, сп.; той й то-то, то,
 частка; пишемо окремо
 він то, він би то, чи то,
але нібито, тобто, цебто
 туалета
 тобто
 товар, -у; -ари, -ів
 товариство
 товариський
 товаришчин
 товкти, товчу
 товченик (котлет)
 товщ, товщі (ж. р.)
 тоголітошній
 тогочасний
 тогосвітній
 тоґа, -и
 Тодт (Todt)
 тоді, *прсл.*
 тодішній
 тож (тому, отже) *сп.* тож бо,
 тож то
 то ж, *займ. с. р.*
 той, та, те; того, тієї, тому
 то й, *сп.*

токар, -я; -і
 толерантний
 толеранція
 толерувати
 толока (вигін, пасовище)
 толока (збірна, добровільна
 праця)
 Толстой, -го
 тому, тому ж, *прсл.*
 Томашпіль, -поля
 томашпільський
 тонкий (тонший)
 тон[н]а, -и
 тон[н]аж, -у
 тоншати
 тонше, *прсл.*
 топаз, -у
 топір, -пора
 топограф, -а
 топографія
 тополя, -лі топіль
 торг, -у; на торгу
 торішній
 Торрічеллі, *не відм.*
 тост, -а
 точно, *прсл.*
 травень, -вня
 траверза
 травневий
 трав'янець; -нцю
 трав'яний
 трав'яник
 трагедія
 трагізм, -у
 трагик, -а
 трагікомедія
 трагічний
 традиційний
 трактат, -у
 трактор, -а
 трактування

трамвай, -ю
Трансільванія
транскрипція
транслюкація
транспарант, -у
транспорт, -у
Трапезунд, -у
траплятися
тратити, трачу, трать
трафарет, -у
треба, *прсл.*
тредь-юньон, -у
тремтіння
трест, -у (а не труст)
третій, -я, -є
третьорядний
три, трьох, трьома
тривалий
тривання
тривіюм, -у
тривкий
тривога
тригонометрія
тридцатеро, -рох, -ром,
-рома
тридцять, -тьох, -ма
тридцят(и)літній
тризубець, -ця
трикутний
трилогія
трилітній
трильйон, -а
триместр, -а
тринадцять, -тьох, тьома
триніжок, -жка
триння
тринькання
трипілля
триповерхий
триптих, -а
трисотий

трисотлітній
трисотліття
триста, трьох сот, трьом
стам
тристалітній
тричі, *прсл.*
Трієнт, -у
трієр, -а
Трієст, -у
трійця
трійня
тріолет, -а
тріпання
тріскання
Трістан, -а
трістя, -я
тріюмвірат, -у
тріюмф, -у
троглодит, -а
трое, трьох, трьома
троїстий
тропа, -и
троп, -у
тропічний
тротуар, -у
трохи, *прсл.*
трохищо (ледве)
трошки, трішки
Трубейкой, -ого, -ому
трудніше, трудніш
труна, -и; труни
труй, -я
трусити, -шу
тріюїзм
тріюмо
трясовина, -и
туалета, -и
туберкульоза, -и
тубілець, -льця
тубільний
туга, туги

тугий, -га, -ге
 туди, тудою, *прсл.*
 тужити, тужу, тужиш
 Тукидид
 Тульон, -у (Toulon)
 Тульчин, -а; в -ні
 туман, -у; -мани
 туманний
 тунгуз, -а
 тунель, -я
 Туніс, -у
 тупотіння
 турбування
 Тургенєв, -а
 Туреччина
 Турін, -у
 туркєня
 туркмен, -а
 турне
 тут, *прсл.*
 тутєнька, тутечка
 тутешній
 туша, -і (ж. р.)
 туш, -у (ч. р.)

тхір, тхора
 тхнути, тхну (смердіти) *але*
 дхнути = дихнути
 тюлень, -я
 тюль, тюлю
 тюпання
 тюпки, тюпцем, *прсл.*
 Тюрго (Turgot)
 Тюрінгія, -ії
 тюрки, -ів
 тюркологія
 тюркський
 тютюн, -у
 тюхтій, -я
 тягар, -у, -ом
 тяготіння
 тяжче, *прсл.*
 тямка, -и; тямки
 тямущий
 тятива, -и
 тьмянний
 тьопати
 тьохкати

У

у, прийм. = в; у вимовляє-
 мо й пишемо між приго-
 лосівками а також після
 голосівки, коли дальше
 слово починається кіль-
 кома приголосівками; так
 само на початку речення
 убезпечати
 убирання
 убити, уб'ю, уб'єш, уб'є,
 уб'ємо, уб'єте, уб'ють
 убійник, -а
 убік, *прсл.*

убір, -бору
 убільшки, *прсл.*
 убозтво, -а
 убрід, *прсл.*
 убрання
 ув, *прийм.* Іноді вживають
 ув, щоб виминути збігу
 голосівок: ув Україні.
 увага, -и
 уважання
 уважливий
 уважний
 увертюра

увести, уведу
увесьденечки, *прсл.*
увечорі, *прсл.*
увишки, *прсл.*
увік, *прсл.*
увіляяти
увільнення
увіпхнутися
увірвати
увіходити
увіч, увічі, *прсл.*
увічливий
увіччю, *прсл.*
уводити
уводно (= водно)
увозити
уволю, *прсл.*
увосені, *прсл.*
увосьмих, *прсл.*
ув'язнити
ув'язь, -зі, -ззю
угадько, -а
угле(я)діти
углиб, углибшки
у глиб, чого, *ім.*
угода
уголос, *прсл.*
угор, -гра
угорі, *прсл.*
Угорщина, -и
угрубшки, *прсл.*
угрупування
удавні, *прсл.*
угрупувати
удар, -у
удача, -і (успіх) *але* вдача
(характер)
удвадцять, *прсл.*
удвоє, *прсл.*
у двоє, *числ.*
удвох, *прсл.*

удень, *прсл.*
удесяте, *прсл.*
удесятеро, *прсл.*
удівець, удівця
удівонька
удовж, удовжки
удовиченко
удосвіта, *прсл.*
удосталь, *прсл.*
удруге, *прсл.*
удругих, *прсл.*
уже, *прсл.*
ужиток, -тку
ужівка
узавтра, *прсл.*
узагалі, *прсл.*
узад, *прсл.*
узайві, *прсл.*
узаочі, *прсл.*
у затишку, *прсл.-ім.*
узбек, -а
узбіч, *прсл.*
узбіч, -очі
узбіччя
узброєний
узброєння
узгір'я
уздечка
узовж, *прсл.*
уздогін, *прсл.*
узимку, узимі, *прсл.*
узір, узору (візерунок), *але*
взір, взору (зразок)
узурпатор, -а
узуття
узяття
уїдливо, *прсл.*
укінці, *прсл.*
у кінці, *ім.*
уклін, уклону
уклінно, *прсл.*

Україна
українець, -нця
українізувати
українка
україн, *прсл.*
укупі, укупочці, *прсл.*
у купі, *ім.*
улад, *прсл.*
улан, *прсл.*
улегшати
Улеоборг, -у
улесливо, *прсл.*
уліті, улітку, *прсл.*
Уліян, Улян, -а
ультимативний
ультра
ум, ума
Уманщина
умах, *прсл.*
уменшати
умерлець, умерця
умисне || умисно
умова,
умовини
у найми, *прсл.*
унапуски, *прсл.*
унахилку, *прсл.*
унезабарі, *прсл.*
універсал, -у
універсальний
університет, -у
унівець, *прсл.*
унісон
унітарний
уніфікація
уніформ, -у
унія
уночі, *прсл.*
упам'ятку, *прсл.*
упевнення
упень, *прсл.*

уперед, *прсл.*
уперекидь, *прсл.*
упереміж, *прсл.*
уперемінку, *прсл.*
упереміш, *прсл.*
уперехрест, *прсл.*
упертість, -ости, -істю
уперше, *прсл.*
упир, -я; -і
упімнення
уплав, *прсл.*
уповні, *прсл.*
уповноважений
уподвійні, *прсл.*
уподібнювати
уподовж, *прсл.*
у позику, *імен.*
упоїти, упою, упоїш
упоперек, *прсл.*
упорожні, *прсл.*
упоруч, *прсл.*
упослід(о)к, *прсл.*
управа (влада), але вправа
(Übung)
управді, *прсл.*
управо, *прсл.*
упривілейований
уприпуст, *прсл.*
у продаж, *імен.*
упродовж, *прсл.*
уп'ястися, упнуся
уп'яте, *прсл.*
ураз, *спрл.*
ураза, -и
Урал, -у
ураніт, -у
уранішній
уранці, *прсл.*
урбанізація
урешті, *прсл.*
уривок, -вка

уривцем, *прсл.*
 урівень, урівні, *прсл.*
 урозсип, *прсл.*
 урозтіч, *прсл.*
 урологія
 Уругвай, -ю
 уряд, -у; уряди
 уряд або вряд, *прсл.*
 уряджати, урядити
 уряди-годи, *прсл.*
 урядник, -а
 урядовець, -овця
 усамперед, *прсл.*
 усебічний
 усемогутній
 усенький
 усередині, *прсл.*
 у середині чого, *ім.*
 усе таки, усе ж таки
 ускладнений
 ускоки, *прсл.*
 ускрут, *прсл.*
 у сльози, *ім.*
 усмак, *прсл.*
 усмерть, *прсл.*
 усміх, -у
 усний, -а, -е
 успід, *прсл.*
 успішний
 усподі *прсл.*
 усправжки, *прсл.*
 уста, уст
 установа, установ
 Устина, -и
 устілка, -и
 устояти
 устрій, -строю
 уступ, -у (уривок) *але* вступ
 -у до чого
 устяж, *прсл.*

усувати (звільнити), всува-
 ти, всунути (вложити)
 усупереч, *прсл.*
 усуспільнити
 усюди, *прсл.*
 усякий
 усячина, -и
 усього-на-всього
 утекти, утечу, утік, утекла
 утилітарист
 утопія
 уторік, *прсл.*
 утравізм, -у
 утравістичний
 утретє, *прсл.*
 утримувати, -мую (родину)
 утримувати, утримати *або*
 втримувати (вдержувати)
 кого від чого.
 утроє, *прсл.*
 утроїти (від три)
 утьрох, *прсл.*
 у трьох, *числ.*
 утямки, *прсл.*
 ухвала
 ухильник, -а
 ухо (вухо) ушима й вухами
 учасник, -а
 учасно, *прсл.*
 участь, -ти, -тю
 учвал, *прсл.*
 учениця
 учень, учня
 учетверо, *прсл.*
 учетверте, *прсл.*
 учитель, -ля
 учити, учу, учиш
 учора, *прсл.*
 учорашній
 ушанування
 ушестеро, *прсл.*

уши, ушима
ушир, уширшки
Ушиця, -і (мн.)
уші, ушей, -ам
ушкодити
ушосте, *прсл.*
ушент, *прсл.*
ущерт, *прсл.*

ущипливо, *прсл.*
ущухнути
уява
уявки, *прсл.*
уявлений, *дієпр.*
уявлений (що можна уявити)
уявний, -а, -е

Ф

Фабіян, -а
фабльо
фабричний
Фабрицій, -я
фабула
фавн, -а
Фавст, -а
фагоцит, -а
фагот, -а
фаетон, -а
файф-о-клок (кльок)
факір, -а
факсиміле, *не відм.*
фактичний
факультет, -у
фалд, -у || фалда, -и
Фалстаф, -а
фальш || фалш, -у
фальсифікувати
Фальцбургі, -у
фальцет, -у
фальцювати
фамільярний
фанатизм, -у
Фан Вайк, -а
фантазер, -а; -ери
фантазмагорія
фантастичний
фантом, -у

фарбар, -я; -і
фарбарня
фарма || ферма
фармаколог, -а
фармацевт, -а
фасада
фасія
фасоля
фастрига
фатальний
фата-мортана, -и
фах, -у; у фаху
фашизм, -у
фашистський
февдаль, -а
федералізм, -у
Федір, Федора
Федченко, -а
фесрія
фейлетон, -а
фельд'єгер
фельдмаршал, -а
фельдшер, -а
Фельштин, -а, в -і
Фенельон (Fenelon)
фенікс, -а
феномен, -а
Фердинанд, -а
ферії

фермент
 Феська, -и
 фетиш, -тишу
 Феценко, -а
 Филимон, -а
 фібра, -и
 фібрин, -у
 фігура, -и (геометр.)
 фіга, -и
 фігура, -и (при дорозі)
 фізичний
 фізіогноміка, -и
 фізіолог, -а
 фізіономія
 фізіятр, -а
 фізіятрія
 фізкультура
 фіксувати
 фіктивний
 фікція
 філалет
 філантропія
 Філарет, -а
 філателіст, -а
 Філіппіни
 філістер, -тера; -тери
 філія
 філіяльний
 філогенеза
 філогенія
 філоксера, -и
 філолог
 філософ
 Філядельфія
 фільварок, -рку
 фільм, -у || фільма, -и
 фільтр, -а
 фінал, -у
 фінансист, -а
 Фінікія
 фінікієць

Фінляндія
 Фінська затока
 фісгармонія
 фістула
 фіякр, -а
 фйорд, -а
 Флавіян, -а
 фланг, -у
 флегматик
 флейта
 флексія
 флюяра
 флюксія
 флякон, -а
 Флямандія
 флямінго
 Флямаріон
 Фляндрія
 флянеля
 фляннер, -а: -и
 Фльобер, -а (Flaubert)
 фльора
 Фльоренція
 Фльоріда
 фльота
 Фоєрбах (Fouerbach)
 фоерверк
 фойє, *не відм.*
 Фока, -и; Фоко!
 фокстрот, -у
 фоліо
 фоліант, -у
 фолкльор, -у
 фонема
 фонетичний
 фонограф, -а
 Фонтенель, -я
 формаліст
 формуляр, -а
 формулювати
 форпост, -у

фортепіяно, -а
 форум
 фосфор, -у
 фотель, -я
 Фотій, -я
 фотограф, -а
 фотогравюра, -и
 фрагмент, -у
 фразеолог, -а; -ологія
 фразер, -а; -и
 франзоля
 Франклін, -а
 Франко, -а
 Франсуа (François)
 Франція
 французький
 францужанка і французка
 француз, -а
 фреґата
 френологія
 фрески, -сок

фривольний
 Фригія, -ії
 Фридрих, -а
 Фридліяндія
 Фрік (Frick)
 фройдизм, -у
 фуга, -и
 Фултон, -а
 фуляр, -у
 фундамент, -у
 функціональний
 функція
 фунт, -а; фунти, -тів
 фурґон, -а
 Фур'є, не відм. (Fourier)
 фурункул
 футбол, -у
 футляр
 футуризм, -у
 Ф'юме, не відм.
 ф'юмський

X

хабар, -у, хабарі
 хазяїн, -а; *мн.*: хазяї (чоло-
 вік і жінка: господарі)
 і хазяїни (заможні селя-
 ни), хазяїв, -зяям і ха-
 зяїнів, -зяїнам
 хазяїновитий
 хазяїнувати
 хазяйка
 хазяювати
 халат, -а
 халва, -и
 Халдея
 халтура, -и
 халява
 хамелеон, -а

хаос, -осу
 хаотичний
 хапкий
 хапком, *прсл.*
 характерологія
 харамаркати
 Харбін, -а
 Харита, -и
 Харитина, -и
 Харитон, -а
 Харибда
 Харків, -ова
 харків'янин, -а
 Харко, -а
 Харламп, -а
 харцизник, -а

харч, -у; харчі, -ів
хата, хатів і хат
хатній
хатяний
хвала, -и
хвали, хвалю, хвалиш,
хвалять
хвалько, -а
хвалькома, *прсл.*
Хвастів, -ова
хвальний
хвилина (часу)
хвилювання
хвиля (на воді)
Хвильовий, -вого
хвіст, хвоста
хворий || хорий
хвороба || хорооба
хворостиння
хеція
Хемніц, -у
Херсон, -у
херувим
хиба, -и
хибити
хибний
хильнути
хильцем, хильці
химера
химородити
хина
хиніна, -и
хист, -у (до чого)
хистити, хищу
хиткий
хитроці
хіба, *прсл.*
хібащо (хіба тільки)
Хіва, -и
Хівря, -і
хід, ходу

хідник, -а
хіліязм, -у
хінін
Хіос, -у
хіромант, -а
Хірон, -а
хірург, -а
хірургія
хітон, -а
хить, хоті, хіттю
хліб, а-; хліби (печені) і
хліба (збіжжя)
хліб-сіль, хліба-соли
хлоп'я
хлоп'ячий
хлор, -у
хлорал, -у
хлородонт, -у
хлоста || хльоста
Хлоя, -ї
хльорка, -и
хльостати
хмельний; -ник
Хмельниччина
хмиз, -у; в хмизу
хмиз, -зу
хміль, хмелю
ховзатися
ховзько, *прсл.*
ховрах, -а
хода, -и
ходити, ходжу
ходження || ходіння
ходіння
ходьба, -и
хозари
холера
холодити, холоджу
холоднішати
холоша, -і (штанина)
Хома, -и, Хомо!

хомут, -а
 хопер, -а
 хорал, -у
 Хорватія
 хореографія
 Хорол, -у
 хорування
 хоругва, -и
 хору(н)жий, -ого
 Хотин, -а
 хотіти, хочу, хочуть
 хохітва, -и
 хоч, хоча, *сп.*
 хоч-не-хоч, *прсл.*
 хребет, -бта
 хресний
 хрестоматія
 Хрещатик, -а
 хризантема
 хрипко, *прсл.*
 хрипливий
 Христина
 христини, -тин
 христитися
 християнин, -а; -яни
 христосування
 Христофор, -а
 Христя, -і
 хрищений
 хрищення

Християнія
 хрін, -у
 хрія, -ії
 хроніка
 хронічність, -ости, -істю
 хронограф, -а
 хронологія
 хронометр, -а
 хрунь, -я
 хрусткий
 хряскіт, -коту
 хрящик, -а
 хтіти, хтятъ
 хтобудь
 хтонебудь
 хуґа, -и
 художній
 хуліган, -а
 хуліганський
 хухати || хукати
 хурдига || хурдига
 хуртовина
 хустка
 хутенько, *прсл.*
 хутір, -ора
 хутро, -а
 хуторянин, -а; -ряни
 хутче, *прсл.*
 хутчіш(е), *прсл.*
 хух, -у, ні хуху, ні духу

Ц

цаль, -я
 цапки, *прсл.*
 цар, -ря; -і
 царський, -а, -е
 царювання
 цвинтар, -я
 цвіль, -лі, -ллю

цвірінчати
 цвірінькати
 цвісти, -ту
 цвіт, -у
 цвах, -а
 цебер, -бра
 цебто

цегельня, -ні
 цедулка
 цезар, -я
 цей, ця, це, цього, цієї (ї
 цієї), цьому, до цього
 Цейльон, -у
 целюльоза
 целюльоїд, -у
 Цельсій, -я
 цемент, -у
 цензорський
 цензура
 центавр || кентавр, -а
 сантиметр
 центр, -а || -у
 централ, -у
 централізм, у
 центрофуґа
 центуріон, -а
 цеппелін, -а
 церата
 церемонія
 Церетеллі, *не відм.*
 церква, -и; -кви, -ков
 церувати
 Цетінґ
 цехмістр, -стра
 цигарка
 цикл, -у
 циклон, -у
 циклоп, -а
 цикорія

циліндр, -дра
 цимбаліст, -а
 цинга, -и
 циндрити
 цинік, -а
 циркулювати
 цитаделя
 цитата
 цифровий
 цідити, ціджу
 цілий, -а; -е
 цілити (в кого)
 цілосвітній
 ціль, цілі
 цінний
 ціпов'яз
 Цінціннат Люцій
 Цірцея
 Ціцерон
 цюколь, -лю
 цукротрест
 цукруватіти
 цупкий
 цуцня
 цурупалок
 Цшокке (Zschokke)
 Цюріх, -у
 цюріхський
 цяміна
 цяминня
 цяцькатися
 цякування

Ч

чабанство
 чавити, чавлю
 чавун, -у (металу) і -а (по-
 суди)
 чавунний

чагар, -я; -і
 часвий || чайовий
 часня
 чаклун, -а
 чалма, -и

чарівник, -а
Чарлз, -а
час, часу, -и; на часі
час на час, *прсл.*
часник, -у
часок, -ску
часом, *прсл.*
часопис, -у
часописний
частенький
частина, -и
частинно, *прсл.*
частіше, *прсл.*
часто-густо, *прсл.*
частування
чаша, -і
чвалом, *прсл.*
чванитися
чвань, -і
чвара, -и
чверть, -и
чвир, -у
чвякати
чебрець, -цю
Челябінськ, -а
Чемберлен (Chamberlain)
чемпіон, -а
чепіга
чепурно, *прсл.*
червень, -вня
червінець
червяк, -а
черга, -и
чергування
Черемош, -у
черемоський
черенній зуб
череп'яний
череп'я
черінь, -рені
черкасин, -у

черкати, черкнути
чернетка
чернецтво
чернець, ченця
Чернігів, -гова
чернігівець, -вця
Чернівці, -вець
чернівецький
черпати
Черчіль (Churhill)
чесати (чешу)
чеснота
честь, чести, -і
чесуча, -і
чеський
четвер, -рга
четверговий
четверня, -і
четверо, -ох, -рома
четверть, -и, -і
четвірко
чех
чигати, чигаю
Чигирин
чийбудь
чийнебудь
чималенький
чималий
чимало, *прсл.*
чимдуж, *прсл.*
чинбар, -я; -і
чинність, -ости, -істю
чиряк, -а
численний
число, чисел
чистити, чищу, чисть
читальня
читрохи, *прсл.*
чичирк, нічичирк
Чікаго
Чікагський

Чіле (Chile)
 чільний
 Чімароза
 Чімборасо
 чіп, чопа
 чіплятися
 чіткий (виразний)
 чітко, *прсл.*
 чмир, -у (болото)
 чмир, -я; -і
 чміль (чмеля)
 човнар, -я; -і
 човняр, -а; -і (весляр)
 чоколяда
 чолов'яга
 чоломкання
 Чорне море
 Чорний Острів
 чорнішати
 Чорногора
 чорнозем, -у
 чорносотенний
 чорт-зна, чорт-зна що
 чортма, *прсл.*
 чорти-батька зна що
 чорторий, -рия
 Чортория, -і

чотири, -рьох, -рьом, чо-
 тирма
 чотирисотий
 чотирисотрічний
 чотириста, чотирьох сот,
 чотирьом стам
 чотирнадцять, -тьох; -ть(о)-
 ма
 чуб, -а; -чуби, -ів
 чуваш, -а; -ваші
 Чугуїв, -гуєва
 чудний
 чудо-диво
 чудотворець, -рця
 чужаниця
 чужина
 чужоземець, -мця
 чужосторонній
 чуйність, -ости, -істю
 чумак (кл. ф. чумаче)
 чумацький
 чумаччина
 чутний
 чуттєвий
 чуття
 чухання
 чухрати
 Чяно (Ciano)

III

шабаш, -у (кінець)
 шабелька
 шабля, -лі
 шабльон, -у
 шаґрен, -у (le chagrin)
 шакал, -а
 шал, -у
 шалька
 Шампань, -пані

шампіньйон
 шанець, -нця
 шантаж, -ажу
 шанування
 Шангай, -гаю
 шапірограф, -а
 шапкар, -я; -і
 шапран, -у
 шаптала, -и

шаравари (шараварів)
 шарлатан, -а
 Шарлотта
 Шарлоттенбург (Charlotten-
 burg)
 Шартр (Chartres)
 шатен, -а
 Шатобріян, -а
 Шафарик
 шахтар, -я; -і
 шашель, -я || шашіль
 шваґер, -ґра
 швайцарець, -рця
 Швайцарія
 швайцарський
 шварґотати
 Шведчина, -и
 швець, шевця
 Швець, Швеця *прізв.*
 швидше, *прсл.*
 шво, шва, шву
 Шевальє
 шевйот, -у
 шевро, -а
 шевченко (шевців син)
 Шевченко
 шевченківський
 шедевр, -а
 Шекспір
 шелесний
 шелестіння
 Шеллі, *не відм.*
 Шеллінґ, -а
 шеляг
 Шенбрун (Schönbrunn)
 Шеньє Андре
 шерґ, -у
 Шерлок Голмс
 шерсткий || шорсткий
 шерсть, -ти, -тю
 шестерик, -а

шестеро, -ох
 шестилітній
 шестірко,
 Шеффілд
 Шехерезада
 шибайголова
 шилінґ, -а
 широкий (ширший)
 шиплячий
 шипучий
 ширити
 широчінь, -чині, -чінню
 ширяти
 шия, -ї
 ші (Ski)
 Шіва, -и
 Шіллер, -а
 Шілінґ, -а
 шістдесять, -тьох, -ма
 шістнадцять, -тьох, -ма
 шістсот, шістьох
 (шести) сот
 шість, шістьох
 шкаралупа
 шкарлятина
 шкарпетка
 шкатула
 шквал, -у
 шкереберть, *прсл.*
 шкільний
 шкіц
 шкода, *прсл.*
 школа, шкіл
 шкура
 шкуратяний
 шкутильгати
 Шлезвіґ, -у
 шлезький
 шлейф
 Шлецер, -а
 шлюбний

шляфрок, -а
 шляхетний
 шляхетський
 шмаркач, -а
 шмаття
 шмукляр, -а; -і
 Шніцлер, -а
 шнурування
 Шов Бернард
 шовініст
 шовіністичний
 шомпол, -а
 Шопенгауер, -а
 шоса, -и
 шостак
 шостий
 Шотляндія
 шофер, -а; -и
 шпага
 шпагат, -у
 шпалера
 Шпандав
 шпараги
 шпаргал, -у
 шпарування
 шпиг, -а; -и
 шпигун, -а
 шпигунство
 шпіндель, -ндля
 шпигувати (печеню)

шпик, -у
 шпіц, -а; -и
 шпориш, -у
 Шпре, *не відм.*
 шпунт
 шпурляти
 шрапнель, -нелю
 шрифт, -у
 шріт, шроту
 штельвага
 штемпель, -пля
 штих, -а
 Штравс, -а
 штрайк, -у
 штукар, -я; -і
 штурханець, -нця
 шусовість, *виг.*
 шулер, -а; -і
 Шульга, -и
 шум, -му
 Шуман
 шумний
 шумування
 шуря-буря
 шусть
 шухляда
 Шушніг
 шушваль, -лі
 Шюц, -а (Shütz)

Щ

щабель, -бля
 щавель, -влю
 щадниця
 щасливий
 щастя
 щезнути
 Щекавиця

щелепа
 щеля
 щеплення
 щерба, -и
 щиголь, -гля
 щиросердий
 щілина

щільний
 що, *спол.*, що ж
 щоб, *сп.*
 щобільше, *прсл.*
 щоближче, *прсл.*
 щобудь
 щовечір, *прсл.*
 щовечора, *прсл.*
 щогодини, *прсл.*, але: що
 дві години
 щодалі, *прсл.*
 щоденно, *прсл.*
 щодень, *прсл.*
 щодня, *прсл.*, але що два
 дні, що дня літнього
 щодо, щождо кого, чого
 щодуху, *прсл.*
 що ж, *займ.*
 щойно
 щока, -и
 щокраще, *прсл.*
 щомісяця, *прсл.*, але: що
 два місяці
 щомісячно

щомога, *прсл.*
 щонайдужче, *прсл.*
 щонайкраще, *прсл.*
 щонайменше, *прсл.*
 щонайшвидше, *прсл.*
 щонебудь, щогонебудь
 щонеділі, *прсл.*
 щоніч, *прсл.*
 щоночі, *прсл.*, але що дві
 ночі
 щоправда, *прсл.*
 що правда, *ім.*
 щораз, щоразу, *прсл.*
 щорік, *прсл.*
 щорічно, *прсл.*
 щороку, *прсл.*, але що два
 роки
 щосили, *прсл.*
 щотижня, *прсл.*, але що три
 тижні
 щохвилини, *прсл.*, але: що
 що п'ять хвилин
 щочасно
 щур

Ю

юбілер
 ювелір, -а
 ювілей, -лею
 ювіляр, -ляра; -и
 ювілят, -а
 Югославія
 юдейський
 Юпітер, -ера
 юридичний

юрисдикція
 Юр'їв
 Юстин, -а
 юстиція
 Юстиніян, -а
 Ютляндія
 Юхим, -а
 юхт, -у
 юшити, юшу, юшиш

яблуко, -а; яблук

яблуня, -ні

Явдоким, -а

Явдоха, -и

явище, -а

явір, -вора

явлений, *прикм.*явлений, *дієпркм.*

Яворів, -рова

яворівський

Явтух, -а

ягня, -ти, -ті

Ягорлик, -а

Яготин, -а

яйце

якби, *сп.* = коли б.

Якби мені мамо намисто.

як би, *прсл.*: як би то під-

дробитись

якбищо, *прсл.* (= якби,

коли б), але якби що

(щось)

якбудь, *прсл.*якже, аякже, *прсл.*якже, *прсл.* (= коли)як же? як же ж?, *прсл.*

Як же це зробити?

якийбудь

якийнебудь

Яківці, -ів (село)

Яків, -ова, -кову

якір, якоря

якість, -ости, -істю

як-коли (іноді), *прсл.*якмога, *прсл.*якнайбільше, *прсл.*якнайближче, *прсл.*якнайдужче, *прсл.*

якнайкращий

якнайрішучіш, *прсл.*

якобінець, -нця

якось, *прсл.* (= одного
разу)як ось = наприклад, коли,
наглоякраз, *прсл.* (= саме)як слід, *прсл.*

Якутськ, -у

якщо, *сп.* (= коли), але:

як що (щось). Як що,

трапиться

яловичина

яма, ям

янгол, -а

янки

Янушпіль

Японія

японський

яр, яру, в яру; -яри

Ярина

Ярмолинці

ясень, -я || ясен, -а

Яси, Яс

ясир, -у

ясмин, -у

ясний, -а, -е

яснішати

яти, йму, ймеш

Яцько, -а

ячменище

ячмінь, -меню

ящірка

ЕЛЕМЕНТАРНА ГРАМАТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ.

Фонетика — звучня.

Мовні прилади. Легені. Дищиця. Гортанка. Голосниці. Голосова щілина. Ротова яма. Горлова яма. Носова яма. М'яке піднебіння. Язичок. Тверде піднебіння. Переднє, середнє, заднє піднебіння. Зуби. Щелепи: горішний щелеп, долішний щелеп. Язик. Губи.

Артикуляція (звукотворення): артикуляція легенів, артикуляція гортанки. Звук. Звук дзвінкий, глухий. Голосівка: передня, середуша, задня; висока, середня, низька — звужена, вузька, широка, напружена; підвищена, знижена; складотворча, нескладотворча. Приголосівка: чиста, носова; тверда, м'яка; губна (двогубна), губно-зубна; зубно-ясна; передньо-язикова, середньо-язикова, задньо-язикова; хвилинна, тривка; проривна, протиснена, проривно-протиснена; піввідкрита; плавка, носова; свистова, шипуча; горлова, гортанна. Склад: відкритий, закритий. Наголос, притиск, тон. Назвук, середозвук, визвук. Звукозміни: живі, історичні, мертві. Чергування звуків, чергівний звук, основний. Приподібнення, напереднє¹⁾, назадне²⁾. Відподібнення. Подовження, надолужне подовження. Стверднення. Пом'якшення, Часокількість, часокількісний. Однозвук, двозвук. Пересув. Півголосівки: ір, йор. Перезвук: ікання. Вставний звук. Мазуракання.

Семантика — значіння³⁾.

Самостійні, несамостійні слова. Імена: Іменник, наочний, уявний, рядовий, власний, збірний, одиничний, живий, неживий. Прикметник; ступенювання, звичайне, описове; ступінь (-еня) рівний || перший, вищий || другий, найвищий || третій. Дівслово: перехідне, неперехідне. Прислівник: займениковий, числівниковий, при-

¹⁾ До наступної приголос. ²⁾ До попередньої приголосівки.

³⁾ Наука про значення слів і про частини мови.

кметниковий; кількісний, якісний, часовий, місцевий, напрямний. Займенник, іменниковий, прикметниковий, прислівниковий, порівняльний, особовий, зворотний, присвійні, вказівні, відносні, питальні, визначені, невизначені. Числівник: кількісний, якісний, рядовий, головний, дробовий, збірний, розділовий. Прийменник. Сполучник. Частиця. Оклик.

Словотворення.

Корінь. Пень || основа: змінна, незмінна. Приросток. Наросток. Вросток. Наросток: живий, завмерлий, словотворчий, флексійний. Просте слово, складене. Однокорінний, двокорінний, зприросткований; знаросткований. Словосполука. Відіменниковий, відприкметниковий, віддієслівний.

Флексія¹⁾.

Деклінація || відміна ймен; кон'югація || відміна дієслів. Пень. Закінчення. Рід чоловічий, жіночий, середній. Відміна йменників: чоловіча, жіноча, середня, мішана, голосівкова, приголосівкова. Відмінок: називник, родовик, давальник, знахідник, кличний, орудник, місцевик, віддільник. Однина, множина, двійня, однинний, множинний, двійний, безоднинний, безмножинний. Дієйменник, дієприкметник, дієприслівник. Спосіб дійсний, можливий, наказовий. Стан діяльний, страждальний, середній. Особа перша, друга, третя. Час теперішній, минулий, майбутній. Дійство. Вид доконаний, недоконаний; наворотний, протяжний; Одноразовий, багаторазовий. Пень теперішнього часу, пень минулого часу.

Синтакса — складня²⁾.

Речення розповідне, окличне, питальне, запитове, місцеве, часове, способове, порівняльне, намірове,

¹⁾ Наука про відміну слів.

²⁾ Наука про речення: прикметник: синтаксичний || складневий.

причинове, допустове, наслідкове, умовне (умова здійснення, нездійснення); просте, поширене, непоширене, складене; головне, побічне, підметне, присудкове, безпідметне, скорочене; надрядне, підрядне; рівнорядно складене, нерівнорядно складене; єднальне, протиставне, сполучникове, притакливе, заперечне.

Підмет поширений, непоширений, основний, здогадний. Присудок дієслівний, іменний, поширений, непоширений, основний; присудник, зв'язка. Прикладка. Предмет близький, дальший. Придаток прикметниковий, прислівниковий способу, місця, часу. Сполука рівнорядна, нерівнорядна. Спійня. Рівноважник речення.

Скороти:

англ. = англійський
 виг. = вигук
 відм. = відмінний; відміняється
 гр. = грецький
 даваль. = давальник
 дієпр. = дієприкметник
 ж. = жіночий
 займ. = займенник
 зб. = збірний іменник
 звич. = звичайно
 зм. = зменшальна форма
 знах. = знахідник
 ім(ен). = іменник
 і т. д. = і так далше
 і т. ін. = і таке інше
 і т. п. = і тим подібне
 клич. ф. = клична форма
 лат. = латинський
 м. = місто

мн. = множина
 нар. = народне
 напр. = наприклад
 под. = подібне
 прізви. = прізвище
 прийм. = прийменник
 прикм. = прикметник
 прсл. = прислівник
 с. р. = середній рід
 скор(оч). = скорочення
 сп(ол). = сполучник
 ст. = станція
 р. = рід
 род. = родовик
 росл. = рослина
 фр. = французький
 чол. = чоловічий
 числ. = числівник
 || = побіч[на форма]

Де що є?

Переднє слово	3— 4
Правописні правила	5— 27
Правописний словник	29—178
Елементарна граматична термінологія	179—181
Скороти	181

І Н Ш І А В Т О Р О В І К Н И Ж К И :

Українські місцеві назви. Українсько-німецький та німецько-український показник важніших місцевих назв, Прага 1942, В-во Ю. Тищенко. Ціна 1,20 RM.

Українсько-німецький кишеньковий словник, Отто Гаррасовіц, Ляйпціг. Третє видання 1942. Ціна 1,50 RM.

Як говорити по літературному? В-во «Пробоем», Прага 1941. Ціна 1,70 RM.

Lehrbuch der ukrainischen Sprache, Отто Гаррасовіц, Ляйпціг, друге видання 1942. Ціна 5 RM.

Lemberger ukrainische Stadtmundart, Institut f. Lautforschung, Берлін (в друку).

Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny, Львів 1939.

Українська мова та її говори, Львів 1937.

Мовна та правописна справа в Галичині, Львів 1937.

Наростки -ище, -исько, -сько в українській мові, Варшава 1935.

(разом із Б. Романенчуком) **Новий український правопис для щоденного вжитку,** Львів 1938,

(разом із Г. Наконечною) **Ukrainische Mundarten. Südkarpatoukrainisch. (Lemkisch, Bojkisch und Huzulisch).** Institut f. Lautforschung, Berlin 1940.

(разом із З. Кузелею) **Українсько-німецький словник** (в друку).

(разом із Г. Наконечною) **Німецько-український словник** (в друку).

І. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА «Ю. Т.»

1. **Др. М. Антонович.** Історія України, I. Княжа доба. II-ге вид. Ціна 1,50 RM.
2. **Др. М. Антонович.** Історія України, II. Литовсько-Руська доба. Ціна 1.— RM.
3. **Др. М. Антонович.** Історія України, III. Козачина та Гетьманщина. Ціна 1,50 RM.
4. **Др. М. Антонович.** Історія України, IV. Нова доба. Ціна 1.— RM.
- 5—6. **Др. М. Гнатишак.** Історія Української літератури I. (Старі часи). З портр. автора. Ціна 2. RM.
7. **Др. Я. Рудницький.** Українські місцеві назви. Українсько-німецький, та німецько-український покажчик. (Книжка потрібна кожному хто пише листи на українські землі). Ціна 1.— RM.
8. **Інж. Курилюк Є.** Летунство в минулому та сучасному. Ілюстр. Історія летунства та його сучасний стан. Ціна 1.— RM.
- 9—10. **Проф. В. Щербаківський.** Формация української нації. (Праісторія нашого народу). Ціна 2.— RM.
- 11—12. **Др. Ярослав Рудницький.** Український правописний словник, стор. 184. Ціна 3.— RM.
13. **Проф. Б. Лисянський.** Небо й людина. Етапи історичного розвитку астрономічного знання, т. I. (З ілюстр.). Ціна 1,50 RM.
14. **Проф. Д. Чижевський.** Історія української літератури, т. II. «Ренесанс та бароко». (Друкується).
15. **Проф. Д. Чижевський.** Історія Української літератури, III «Література національного відродження». (Друкується).
16. **Проф. Б. Лисянський.** Провідні ідеї сучасної фізики, ч. I. (Друкується).
17. **Проф. Б. Лисянський.** Провідні ідеї сучасної фізики II. (Друкується).

Адреса видавництва:

JURIJ TYŠČENKO
nakladatelství
Praha II., Žitná 13.

Др. Я. Рудницький: УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС І ПРАВОПИСНИЙ СЛ

4961

РМ

7468

АУКОВА БІБЛІОТЕКА „ЮТ“
Ч. 11—12

СЕКРЕТНО

Др. ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС

І ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК

ПРАГА 1942

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА